

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 17-18

ΤΟΥΣ ΤΙΜΩΜΕΝ ΔΙΑ ΠΑΝΕΘΝΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

Υπῆρξεν ἀναμφιβόλως εὐτυχὴς ἡ σκέψις, ὅπως τὸ Ἔθνος ἀναμνησθῆ ἑορταστικῶς τὴν συντριβὴν τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δεκάτης ἐπετείου της.

Οὐδέποτε ἴσως εἰς τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν μας διέτρεξεν ἡ Φυλὴ μας τόσον μέγαν καὶ τόσον ἄμεσον κίνδυνον ὀλοκληρωτικοῦ ἔξανδραποδισμοῦ της. Εἰς κόλασιν φοικτὴν εἶχε μεταβληθῆ ἡ ἱερά μας Γῆ. Παντοῦ τέφρα καὶ σποδὸς καὶ καπνίζοντα ἐρείπια. Εἰς κάθε σπιθαμὴν της ἐνεφώλευεν ὁ θάνατος. Καὶ ὅπου ἔλατον ὑψικάρηνον εἰς τὰ ὄρη καὶ θάμνος ἐθάλης εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ μία ἐνέδρα. Καὶ ὅπου βράχος καὶ πέτρα, νάρκαι δολοφόνοι.

*

Καὶ οἱ θεοστρυγεῖς καὶ ξενοκίνητοι συμμορῖται δὲν ἐζήτουν μόνον τὰ ἅγια χώματα τῆς Ἑλλάδος μας. Ἀλλὰ καὶ τοὺς βωμούς της. Καὶ τὰ ἱερά της. Καὶ τὰς προγονικὰς μας θήκας. Καὶ τὰ λίκνα τῶν τέκνων μας. Καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν της. Διότι, μὲ πρωτοφανῆ καὶ ἀνήκουστον λύσσαν, διέσπων καὶ διέλυον τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν. Καὶ ἐστρατολόγουν βιαίως παρθένους. Καὶ ἀνήρπαζον ἀδιστάκτως τοὺς τρυφεροὺς της βλαστούς. Μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν, νὰ διαστρέψουν τὸ συναίσθημά τους. Καὶ νὰ τοὺς μεταβάλλουν, μὲ τὸ φοικτὸν παιδομάζωμα, εἰς ἀπαισίους μητραλοίας. Καὶ εἰς Γενιτσάρους μισοῦντας πᾶν τὸ Ἑλληνικόν.

*

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ θριαμβευτικὴ ὄντως νίκη, τὴν ὁποίαν κατήγαγεν ὁ Ἑλλην στρα-

τιώτης, ἀναρριχώμενος εἰς τὰς ἀπορροῶνας ἀντηρίδας τοῦ Γράμμου, θ' ἀποτελῆ ἔσαει φωτεινότατον ἱστορικὸν ὁρόσημον. Καὶ ὄχι μόνον διὰ τὴν μικρὰν καὶ ἀθάνατον πατρίδα μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κόσμον ὀλόκληρον.

Διότι ἡ ἀστροποβολὴ τῆς λόγχης της διέλυσε τὰ ἐρέβη τῆς κομμουνιστικῆς λαίλαπος, ἡ ὁποία ἠπλοῦτο παντοῦ ἐπικινδύνως. Καὶ ἡ ἔνθεος ὁρμὴ του διέλυσε καὶ ἀπεσυνέθεσε τὴν χιονοστιβάδα, ποὺ ἀπὸ τὰς παγερὰς στέππας κατεφέρετο ὀρητικὴ καὶ ἀκατάσχετος πρὸς τὴν γαλανὴν Μεσόγειον. Καὶ ἡ πάμφωτος χώρα μας ἔγινε τοιοντοτρόπως ὁ ἀδιάσειστος βράχος, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον καταρραγέντα διελύθησαν εἰς ἀνεμώδεις ἀφροὺς τὰ κομμουνιστικὰ κύματα. Καὶ αἱ θεοφροῦρητοι Θερμοπύλαι, ποὺ συνεκράτησαν—διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν—τὴν νέαν βαρβαρότητα.

*

Διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ μυσταροῦ των σχεδίων, εἶχον ἐκλέξει οἱ ξενοκίνητοι μητραλοῖται τὴν προσφορωτέραν ἀληθῶς στιγμὴν.

Διότι ὁ Ἑλλήν στρατιώτης εἶχε κουρασθῆ μαχόμενος σκληρῶς ἐπὶ σαράντα σχεδὸν συναπτά ἔτη, ἀφ' ὅτου κάποιαν Ὀκτωβριανὴν ἀγγὴν, κατάφορτον ἀπὸ νέα πεπρωμένα τοῦ Γένους μας, εἶχε διαβῆ ἀελλόπους τὴν θρυλικὴν Μελοῦναν.

Ἐκτοτε, χύνων διαρκῶς τὸ ζέον ὡς λάβα αἵμά του, ἐτάνυσεν ὡς ἀετὸς τὰ περὰ του ἐπάνω ἀπὸ τὰς ἀποτομωτέρας δειράδας τῆς Βαλκανικῆς. Καὶ ἡ ἀγία του ὁρμὴ τὸν ἔφερεν ἕως τὴν μυθικὴν Χερσῶνα. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξεχύθη θυελλώδης εἰς τοὺς κάμπους καὶ τὰ ὑψίπεδα τῆς Ἀσίας, ὅπου τὰ ὄστᾶ του ἀνεμίχθησαν μὲ τὰ ὄστᾶ τῶν μαχητῶν τοῦ

Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἡρακλείου. Καὶ παρ' ὅλον ὅτι—ἐξ ἰδίων σφαλμάτων—ἀνεστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὸ αἷμά του ἔβαψε θολὰ τὰ ρεῖθρα τοῦ Σαγγαρίου, καὶ πάλιν δὲν εἶχεν ἀνακόψει τὴν ὁρμήν του. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν προηγῆς καὶ κατεπτομένη ὀλόκληρος ἡ Εὐρώπη ἔλειχε δουλοπρεπῶς τὸ πέλμα τοῦ σιδηροφράκτου Ἄξονος, πρῶτος αὐτὸς ἔταπεινωσεν εἰς τὰ ἄξενα καὶ ἀνάντη ὄρη τῆς Ἀλβανίας τὸν ὑπερφίαλον κόμπον του· καὶ κατήσχυνεν ἐπονειδίστως τὴν ἐπηρμένην ὄφρον του.

*

Τὴν στιγμήν αὐτὴν τῆς μοιραίας καὶ ἀναποφεύκτου κοπώσεως τοῦ Ἑλληνος στρατιώτου ἐπέλεξεν ὁ κομμουνισμὸς, διὰ νὰ καταστήσῃ παλλακίδα του δορυάλωτον τὴν Ἑλλάδα μας καὶ ν' ἀποκτείνῃ τὴν ψυχὴν μας.

Ἀλλὰ τὸ Ἔθνος διησθάνθη τὸν ἀπαίσιον κίνδυνον. Ὡς αἱ χῆρες ἐκεῖναι τοῦ Καπιτωλίου εἰδοποίησαν περὶ τούτου τὴν συνειδήσιν του ἄπειροι προαιώνιοι φωναί. Καὶ τὸ ἐνστικτὸν του καὶ τὰ βιώματά του ἐκραύγαζον γοερῶς εἰς τὰ βάθη του, ὅτι ἀπειλεῖται νὰ ἐκμηδενισθῇ ὀλόκληρος ἡ ἱστορικὴ του ζωὴ καὶ σκότη αἰώνια νὰ καλύψουν τὴν γαλανὴν μαγεῖαν τῶν Ἑλληνικῶν οὐρανῶν, ὑπὸ τὰς ἀνταγωγείας τῶν ὁποίων «ἐτεκνώθησαν αἱ Χάριτες» καὶ ἐπερῶθη, μὲ ἀέτια πτερά, τὸ πνεῦμα.

*

Τὰ βιώματα αὐτά — ἐπὶ αἰῶνας ἤδη—γαλουχεῖ καὶ συντηρεῖ ἐντὸς τῆς συνειδήσεως τοῦ Ἔθνους ἡ ἀγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ, μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου μας Λυτρωτοῦ «μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν», διδάσκει τὸν λαόν μας, πῶς νὰ νικᾷ καὶ πῶς νὰ ἀποθνήσκῃ, διὰ νὰ ζῇ ἀθάνατος. Ἡ Ὑπεραγία μας Θεοτόκος ὑπῆρξε, διὰ πολλοστήν φοράν, ἡ Ὑπέρομαχος Στρατηγὸς μας. Καὶ ἡ πίστις μας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ζωοποιόν του Ἀνάστασιν ἔχει ὀπλίσει τὸ Ἔθνος μας μὲ βαθεῖαν αὐτοπεποίθησιν. Καὶ καθιστᾷ—ἐκάστοτε—ἥπιον τὸ βάρος τοῦ Σταυροῦ του καὶ ἤρεμον καὶ ἀκλόνητον τὸ βῆμά του πρὸς τὸν οἰονδή-

ποτε Γολγοθᾶν του. Καὶ οἱ τριακόσιοι καὶ πλέον πτωχοὶ ἱερεῖς τῆς ὑπαίθρου μας, ποὺ ἔγιναν τὰ πολυδάκρυτα σφάγια τοῦ ἀντιθέου κομμουνισμοῦ, εἶναι οἱ νέοι μας Μακκαβαῖοι. Καὶ αὐτῶν — κυρίως — ἡ ἐκουσία θυσία καὶ τὸ μαρτύριον ἐνεφύχωσε τὸν λαόν μας καὶ συνετέλεσεν οὕτω εἰς τὸ νὰ λωφάσῃ ἡ φρικτὴ αἱματοθύελλα, ποὺ ἠπέλιψε ν' ἀνατρέψῃ τοὺς βωμοὺς καὶ τὰς ἐστίας μας· καὶ ἀπόθησεν οὕτως τελικῶς τοὺς μωσαροὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος μας, πέραν τῶν ἁγίων μας συνόρων.

*

Ὡς γνωστὸν δὲ τοῖς πᾶσι, ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ὑπῆρξεν ὁ κύριος στόχος τῆς μισοθέου κομμουνιστικῆς λύσεως. Καὶ πρωτίστως τοὺς ἱερούς της ναοὺς ἐπυρπόλουν καὶ κατερείπωναν. Ὁρθῶς δὲ βεβαίως ἐχαρακτηρίσθη εἰς τὸ ἐμπνευσμένον Πρωθυπουργικὸν διάγγελμα ὁ κομμουνισμὸς «ὡς ἡ μεγαλύτερα ἀνασχητικὴ δύναμις τῆς προκοπῆς τοῦ Ἔθνους». Καὶ ὀρθότατα ἐπίσης ἐτονίσθη, ὅτι ἀποτελεῖ οὗτος «τὸν πλέον ἀμείλικτον ἐχθρόν πάσης τάξεως· καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ ἀγρότου καὶ τοῦ ἐργάτου». Ἄς μὴ λησμονῆται ὅμως ποτὲ καὶ ἀπὸ οὐδένα, ὅτι τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν αὐτῶν θυρεοὶ καὶ λάβαρα ὑπῆρξαν τὰ πτωχικὰ μαῦρα ράσα τῶν μαρτυρικῶν ἱερέων τῆς ὑπαίθρου μας, τοὺς ὁποίους οἱ μητράλοιοι κατέσφαξαν.

*

Εἶναι Τυφῶνες καὶ Λοιμικαὶ καὶ δαιμονοβριθοὺς κακοποιίας Κολάσεις οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι. Κατ' αὐτοὺς ἐκλείπει πᾶσα καλοκαγαθία καὶ σύνεσις. Οἱ δὲ «ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἀξηθέντες ἀποβαίνουσι — συχνότατα — ἐχθιστοὶ ἀλλήλοις. Καὶ βοσκημάτων δίκην, λακτίζοντες καὶ κυρίττοντες, ἀποκτείνουσιν ἀλλήλους· καὶ ἀποβαίνουσι θηρίων ἀγριώτεροι· ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντροφῶν», ὅπως λέγει ὁ Ξενοφῶν. Ἡ δὲ ἐπικρατοῦσα κατ' αὐτοὺς ἀναρχία εἶναι «κρείσσων πυρός. Καὶ κακός, ὁ μὴ τι δρῶν κακόν», κατὰ τὸν Εὐριπίδην.

Ἐὰν δὲ χρέος ἔχωμεν νὰ τιμῶμεν τοὺς

ΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΣΧΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ συνελθόντος ἐν Ῥόδῳ Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος ἐν ἄλλαις σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἀπέστειλεν εἰς Ῥόδον τὸν ἐκ τῶν Βοηθῶν Αὐτοῦ Θεοφίλ. Ἐπίσκοπον Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονα, ἵνα οὗτος διαβιβάσῃ πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ Συνεδρίου τοὺς χαιρετισμούς καὶ τὰς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου. Τοῦτο ἐγένετο τῇ 19ῃ Αὐγούστου διὰ τῶν ἐξῆς λόγων:

«*Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Κύριε Πρόεδρε,
Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,
Κύριε Δήμαρχε,
Κύριοι Σύεδροι,
Κυρίαὶ καὶ Κύριοι.*

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριος Θεόκλητος ἐδηροστήθη, ὅπως δι' ἐμοῦ διαβιβάσῃ πρὸς τὰ μέλη τῆς ἐνταῦθα συνεργομένης Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγκαρδίως τοὺς χαιρετισμούς του, θερμὸν τὸν ἀσπασμὸν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν Συνεδριῶν τῆς προειρημένης Ἐπιτροπῆς καὶ εὐλογοῦν τὰς εὐχὰς Αὐτοῦ περὶ τῆς πλήρους εὐδωσέως τῶν

εὐεργέτας «ἀγαναῖς τιμαῖς» καὶ νὰ φρονηματιζώμεθα καὶ νὰ διδασκώμεθα ἀπὸ τὰς συμφορὰς, ἀντὶ παντός ἄλλου ἑορτασμοῦ, ἅς τιμῶμεν διὰ πανεθνῶν ἐτησίων μνημοσύνων τὴν μνήμην τῶν νέων μας αὐτῶν Μακκαβαίων.

Οἱ πενθίμως ἠχοῦντες κώδωνες τῶν ἁγίων μας Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, εὐγλωττότερον παντός ἄλλου πανηγυρισμοῦ θὰ φρονηματίζον τὰς ψυχὰς· καὶ θὰ διαλαλοῦν τὴν ἐνθεον φιλοπατρίαν καὶ ἀρετὴν των καὶ τὴν ὑψηλὴν των θυσίαν, χάρις εἰς τὰς ὁποίας ἐσώθη τὸ Ἔθνος.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ἐργασιῶν τῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς σκοποὺς, τῶν ὁποίων διατελεῖ ἐν γνώσει λόγῳ τῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν συνεργασίας καὶ συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν.

Οἱ σκοποὶ τῆς ἐν λόγῳ Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τῷ ὄντι ἀξιοπρόσεκτοι, καθ' ὅτι ἡ ἐπιτελουμένη καλλιέργεια φιλικῆ καὶ ἀδελφικῆ πνεύματος μεταξὺ, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων, χριστιανικῶν ομάδων καὶ δὴ μεταξὺ τῶν συντηρητικωτέρων τοιούτων, ἡ δημιουργία πνεύματος ἀλληλοκατανοήσεως μεταξὺ τῶν ἡγήτορων τῶν χριστιανικῶν ομάδων καὶ Ἐκκλησιῶν, πνεύματος καὶ κλίματος χριστιανικῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ ἀλληλοβοηθείας μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, ἀποβλέπονσιν εἰς τὴν καλύτεραν καὶ τελεσφορώτεραν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων ἐχθρῶν τοῦ πνεύματος τῶν δουλευόντων εἰς τὴν ἕλην, τῶν ὑπεναντίων καὶ ὀργάνων τῶν οὐδέποτε κατατιθεμένων τὰ ὅπλα δυνάμεων τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου (Ἐφεσ. 6, 12).

Ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων ἐν τῇ καλουμένῃ Οἰκουμενικῇ κινήσει, ἡ ἀλληλοβοήθεια, τῆς ὁποίας ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ἔχει ἀγαθωτάτην πείραν καὶ ἀνάμνησιν καὶ ἡ ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀνταλλαγῇ σκέψεων καὶ ἀπόψεων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαφόρων μεγάλων καὶ δυσεπιλύτων συγχρόνων προβλημάτων, καθίστανται σήμερον μὲν ἐπωφελέσταται, διὰ δὲ τὸ μέλλον πιθανὴ δυνατότης καθοδηγήσεως πρὸς τὴν πολυπόθητον Ἐνότητα, τὴν ὁποίαν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία διακαῶς ἐπιθυμεῖ καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εὐχεται ὀλοφύχως.

Ἡ ὁδὸς αὕτη διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς πανταχόθεν ἐπιθυμητῆς ἐνότητος θὰ εἶναι ἴσως τραχεῖα καὶ μακρὰ, ἀλλ' ὅταν οἱ μετέχοντες εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν συνεργαζώμεθα ἐν πνεύματι κατανοήσεως, ἐν πνεύματι εὐλογοῦντος χριστιανικῆς ἀπλότητος, ὅταν ἐπικοινωνῶμεν εἴτε ἐπισήμως εἴτε ἀνεπισήμως ἀνευ ὑστεροβουλίας, ὅταν κατορθωθῇ, ὥστε τινὲς νὰ ἐκριζώσων τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, τὸν οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ζήλον, καὶ καταστείλουν τὰς ἐνεργείας τῆς διὰ διαφόρων μέσων διαρπαγῆς πιστῶν ἐξ ἐτέρων ομάδων ἢ Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ἀῤῥῆσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἰδικῆς των ομάδος, τότε θὰ ἔχωμεν σαφεῖς καὶ πραγματικὰς ἐνδείξεις, ὅτι ἀληθῶς Πνεῦμα Θεοῦ πνέει εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ θὰ δυνάμεθα νὰ στηριζώμεθα εἰς τὴν βεβαίαν πεποίθησιν καὶ ἐλπίδα, ὅτι εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν τῆς εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως θὰ ἔχωμεν τὸν Θεὸν συνεργόν ἐν τῷ ὁποίῳ οὐδὲν ἀδυνατεῖ ρῆμα (Λουκ. 1,37).

Εἶναι λίαν εὐτυχεῖς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐφετεινὴ συνάντησις τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν λαμ-

βάνει χώραν εἰς τὴν ὥραιαν αὐτὴν νῆσον, τὴν πρώτην τῆς Δωδεκανήσου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπάτησε καὶ ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος (Πράξ. 21, 1), ἥτις νῆσος οὐδέποτε ἔπαυσε, παρὰ τὰς ἀντιξοότητας καὶ τὴν διὰ μέσον τῶν αἰῶνων πολυποίκιλον δουλείαν, νὰ ἀποτελῇ τμήμα καὶ χῶρον τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, τῆς Ὁρθοδοξίας, ἥτις ὡς θεματοφύλαξ τῆς πλήρους ἐν Χριστῷ διδασκαλίας, τῆς Παραδόσεως καὶ τῆς Λατρείας, ἀποτελεῖ τὴν φυσικὴν καὶ ἱστορικὴν συνέχειαν τῆς μιᾶς ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὴν μοναδικὴν ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὑπαρξὲν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς, καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς τοιαύτη συμμετέχει καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Οἰκουμηνικὴν καλουμένην Κίνησιν, ἵνα διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἰς ταύτην, μεθ' ἑτέρων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συντελέσῃ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν εἰλικρινῶς ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἐνότητά ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς βάσεως, ἥτις, ἐπιτυγχανομένη ἐν τῇ Θεῷ δυνάμει τῇ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν τελειομένη (Β' Κοριθ. 12, 9), θὰ κάμῃ τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Αντρωτὴν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πατέρα Αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὠδήγησε τοὺς ἐπὶ γῆς Χριστιανούς, «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ἰωάν. 17, 21).

Ὁ Προκαθήμενος τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας ἐλπίζει, ὅτι διὰ τῶν προαναφερθέντων ἐν τῷ πνεύματι τῆς εἰλικρινῶς ἀλληλοκατανοήσεως, τῆς ἀλληλοβοήθειας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῆς πραγματικῆς θέσεως ἐκάστης χριστιανικῆς ομάδος ἡ Ἐκκλησίας, ἐναντι τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀληθείας, θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιτελείς σημαντικῶν βημάτων διὰ τὴν ἐπανασύνδεσιν τῶν διεσπασμένων, διὰ τὴν ἄρσιν τῶν χασμάτων, ἅτινα παρεμβάλλονται μεταξὺ τῶν διαφορῶν χριστιανικῶν συνόλων πρὸς μερίστην θλίψιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τέλος διὰ τὴν σταθερὰν πρόοδον πάντων πρὸς τὴν ποθομένην Ἐνότητα, πρὸς δόξαν τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ὁ Κύριος καὶ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐπι τούτοις ὁ αὐτὸς εὐχεται, ὅπως Πνεῦμα Θεοῦ, Πνεῦμα Σωτήρος Χριστοῦ, κατευθύνῃ ἐνταῦθα τὰς σκέψεις καὶ συζητήσεις ὑμῶν».

Τῇ 30ῇ Αὐγούστου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέθεσε γεῦμα πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ Συνεδρίου τῆς Ῥόδου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης. Μὴ δυνάμενος ὁμῶς νὰ παραστῇ εἰς τὸ γεῦμα αὐτοπροσώπως, ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ γεύματος διὰ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος τοὺς κάτωθι λόγους :

«Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Θεόκλητος μοι ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μοι ἀναθέσῃ νὰ σᾶς ἀναγνώσω τὴν ἐπομένην προσφώνησίν του, τὴν ὁποίαν πολὺ λυπεῖται, διότι σοβαροὶ λόγοι ὕμειας τὸν ἐμποδίζουν νὰ προσέλθῃ καὶ ἀναγνώσῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ γεῦμα τῆς ἀγάπης.

Ἀγαπητοί μοι,

Ἴδὸν δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό; Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τοῦ Ἀαρῶν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν

ῶσαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ὡς δρόσος Ἀερμῶν ἢ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών ὅτι ἐκεῖ ἐντετεῖλατο Κύριος εὐλογίαν καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος».

Τοιαῦτα αἰσθήματα, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἐμπνέει καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ Θεὰ καὶ ἡ συνεστίασις μετὰ τοσούτων ἐπιλέκτων ἐκπροσώπων τῆς διεσπασμένης, ἀλλὰ πάντως μίαν οἰκογένειαν ἀποτελούσης Χριστιανοσύνης. Λογίζομεθα δὲ εὐτυχεῖς ἀπευθύνοντες πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκάρδιον ἐν Κυρίῳ χαιρετισμὸν.

Συνήλθετε, ἀγαπητοί, καὶ ἐπὶ Ἑλληνικοῦ, κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἐδάφους ἐκ περάτων τῆς οἰκουμένης, ἵνα διασκεφθῆτε ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, εἰς ὃ συμμετέχει καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία. Πρῶτος καὶ κεντρικὸς σκοπὸς τοῦ Συμβουλίου τοῦτου εἶναι, νομίζομεν, συμφώνως καὶ τῇ Ἐγκυκλίῳ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 1920, ἡ προσέγγισις καὶ ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασι τοῦ πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ γενικῶς καὶ ἰδίᾳ πρὸς τελεσφοροτέραν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων ἀντιχριστιανικῶν ρευμάτων καὶ τῶν ἀντιθέων πνευματικῶν δυνάμεων, ἔπειτα δὲ ἡ διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου ἐγγυτέρα πρὸς ἀλλήλας γνωριμία τῶν συνεργαζομένων Ἐκκλησιῶν, εἰς ὃ ὑψηλὸν ἔργον προστίθεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια αὐτῶν, μάλιστα δὲ ἡ ἠθικὴ καὶ ὄλική ἐνίσχυσις τῶν ἐμπεριστάτων Ἐκκλησιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγονται καὶ πολλοὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἐφ' ὧ πολλοὶ ὀφείλονται χάριτες εἰς τὰς βοηθοῦσας Ἐκκλησίας. Εἶπεν ἄλλως τε καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν τὸ βαθυστόχαστον ἐκεῖνο «μακάριον διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν».

Δεύτερος δὲ κύριος σκοπὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἶναι βεβαίως καὶ ἡ ἀμοιβαία διαφώτισις τῶν συνεργαζομένων Ἐκκλησιῶν περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως ἐκάστης τούτων ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ τέλει τῆς ἐνώσεως αὐτῶν, ὑπὲρ ἧς καὶ καθημερινῶς δέεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Καὶ ἡ ἐνωσις αὕτη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ θεολογικῶν θεωριῶν, εἰ μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἐδάφους τοῦ ἀκεραίου Χριστιανισμοῦ, τοῦτέστιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς ἀρχαίας ἡρωμένης καὶ ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας τῶν ἐννέα πρώτων αἰῶνων. Ἡ ἐξερεύνησις λοιπὸν καὶ ἡ μελέτη τοῦ δογματικοῦ, ἠθικοῦ, λατρευτικοῦ καὶ διοικητικοῦ θησαυροῦ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἄς εἶναι τὸ κύριον ἀντικείμενον τῶν ἐρευνῶν τῶν θεολόγων τῶν ποθοσῶν τὴν ἐνωσιν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου αὐτῶν, ὃ δὲ θησαυρὸς οὗτος ἄς ἀποτελῇ τὸν πολικὸν ἀστὲρα ἅμα καὶ τὴν λυδίαν λίθον τῆς ὁρθότητος τῆς παραδόσεως ἐκάστης τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐπ' αὐτοῦ μόνον πιστεύομεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ θεμελιωθῇ ἡ πολυπόθητος ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὁ Κύριος ἡμῶν προσηυχῆθη ἐν τῇ τελευταίᾳ μεγάλῃ ἀρχιερατικῇ προσευχῇ Του, «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ἰωάν. 17, 21).

Ὡς εὖ παρέστητε, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί».

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ θεσμός τῆς διοικήσεως τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ τῶν ὀργανώσεων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἔχει τὰς ρίζας του εἰς τὴν ἰδιαιτέραν διανόησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ εἰς τὴν Ἀρχαιότητα ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ διεμορφώετο ἀπὸ τὴν ποικιλίαν τοῦ περιβάλλοντός της καὶ τὴν ἀνομοιότητα τῆς διαπλάσεως τοῦ ἐδάφους; της κατὰ τρόπον ὥστε τὸ ἄτομον νὰ αἰσθάνεται ἐντονότερον τὸν ἑαυτὸν του. Ἐξῆ καὶ ζῆ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς περισσότερον ὡς ἄτομον καὶ ὀλιγότερον ὡς Κράτος, ἐνῶ ἄλλοι λαοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ τῆς Δύσεως ζοῦν περισσότερον ὡς Κράτος καὶ ὀλιγότερον ὡς ἄτομα. Ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς κόσμος δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀλοκληρωθῆ εἰς ἐνότητα Κράτους, ὑπῆρξε κατατεμαχισμένος εἰς μικρὰς Πολιτείας πολλάκις ἀντιμαχομένας πρὸς ἀλλήλας. Καὶ ἡ μορφή τῆς Δημοκρατίας δὲν ὑπῆρξε γέννημα τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἦτο προῖον τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Ὁ θεσμός τῶν δούλων δὲν εἶχε καταργηθῆ. Ἀργότερον ἀνέτειλε τὸ φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· τότε ὁ ἄνθρωπος ἐκπρὸς ὡς ὑψίστη ἀξία, τότε ἡ Δημοκρατία ἀπέκτησε βαθύτεραν ἐννοίαν καὶ ἐξέφραξεν, ἐντὸς τῆς διοικήσεως τῶν λαῶν, τὴν κυριαρχίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Ὁ δημοκρατικὸς θεσμός καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν του μορφήν δημιουργεῖ τὰς συνθηκὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων νὰ δύνανται τὰ ἄτομα, οἱ πολῖται νὰ ἀναπτύσσον τὰς δημιουργικὰς τῶν δυνάμεις εἰς τὸν τομέα τῆς ἐργασίας των, καὶ συγχρόνως νὰ θυσιάζωνται χάριν τῶν ἄλλων, χάριν τοῦ γενικοῦ καλοῦ τῆς Κοινωνίας ἢ τοῦ Ἔθνους.

Τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως τοῦ Ἔθνους διὰ τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτικῶν ὀργανισμῶν ἀνεδείχθη γόνιμον καὶ δημιουργικὸν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τοῦ Ἔθνους. Ἡ ἠθικὴ του δύναμις καὶ ἡ δημιουργικὴ του ἀκτινοβολία εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ζωῆς εἶχον ἐκτιμηθῆ ὑπὸ τοῦ ἀλλοθρήσκου Κατακτητοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ κριθῆ ὅπ' αὐτοῦ ὡς ἀναγκαῖα ἢ ἐκχώρησις προνομίων, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐξοφάλλετο ἡ αὐτονομία τοῦ Ἔθνους, διεσώζετο ὁ ἐθνικὸς του χαρακτήρ καὶ ἡ ἐκπολιτιστικὴ του πορεία ἐντὸς τῆς Ἱστορίας. Εἰς τὰ πρόσωπα τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Ἀρχιερέων ἐξεδίδοντο τὰ Σουλτανικὰ Βεράτια, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεγράφοντο τὰ δικαιώματα τοῦ Ἔθνους τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐλευθέραν ἄσκησιν τῆς ἑλληνορθόδοξου συνειδήσεώς του, εἰς τὰ τῆς θείας λατρείας του, εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν του ζωὴν, εἰς τὴν θεμελίωσιν τοῦ οἰκογενειακοῦ του θεσμοῦ, εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, εἰς ὅ,τι ἀφεώρα τὴν ρύθμισιν τῶν ὑπὸ τοῦ γάμου γεννωμένων κληρονομικῶν του δικαιωμάτων, τῶν ἐκ διαθηκῶν ἢ καὶ ἐξ ἀδιαθέτου ἀκόμη προερχομένων.

Ἡ ὅλη ὀργάνωσις τοῦ Ἔθνους ἐξεφράζετο εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου ὡς Ἐθνάρχου καὶ τῶν δώδεκα Ἀρχιερέων τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τῶν ὀκτὼ λαϊκῶν μελῶν ὡς ἐθνικῶν Συμβούλων, πρὸς ἀπετέλουν μετὰ τῆς Συνόδου τὴν ἀνωτάτην

διοικητικὴν Ἀρχὴν τοῦ Ἔθνους. Ἡ ὅλη ἐθναρχικὴ ἐξουσία ἀνελύετο εἰς Μητροπόλεις, εἰς Δημογεροντίας, εἰς σχολικὰς ἐφορίας, εἰς ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια ἐκλεγόμενα ὑπὸ γενικῶν Συνελεύσεων εἰς κάθε πόλιν καὶ χωριό. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν Μητροπολιτῶν ἐμερίμνα διὰ τὴν ἀνέγερσιν ναῶν καὶ Σχολείων, διὰ τὴν ἐξέδρυσιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Καὶ ἐνῶ ὅλον τὸ βῆρος τῆς δημοσυγκιῆς πορείας τοῦ Ἔθνους ἐφαίνετο σημειούμενον εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἐν τούτοις, ὅλη ἡ ζωὴ τῶν Κοινοτήτων, τῶν Μητροπόλεων, ἀνεφέρετο εἰς τὸ Κέντρον, εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων καὶ ἐκαλεῖτο νὰ κρίνῃ τὰς ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ὑποθέσεις τῶν ἐπαρχιῶν εἴτε δικαστικῆς εἴτε καὶ διοικητικῆς φύσεως.

Εἰς τὴν δημοκρατικὴν του μορφήν τὸ ὑπόδοιλον Ἔθνος μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Οἴκ. Πατριάρχην ὡς Ἐθνάρχην ἐσταδιοδρόμησε καὶ διεφύλαξεν εἰς τὴν ψυχὴν του τὰς μεγάλας ἱστορικὰς του κληρονομίας καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ πιστεῖ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Βυζαντινῆς Βασιλείας, τὴν ὁποῖαν ὡς Μεγάλην Ἰδέαν ἐνεσάρκωνε ὁ Οἴκ. Πατριάρχης ὡς διάδοχος τῶν Βυζαντινῶν Ἀυτοκρατόρων καὶ ἡ ὁποία συνεῖχε καὶ ἐθέρμαινε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἔθνους μέχρι τῆς γενικῆς του ἐξεγέρσεως τὸ 1821. Τότε, κατόπιν πολυετῶν πολέμων καὶ καταστροφῶν καὶ ἐρημώσεων, ἠγαγκάσθη ἡ ὑπολογιστικὴ ἰδοτέλεια τῆς Ἑυρωπαϊκῆς συνειδήσεως νὰ λάβῃ ἀπόφασιν θεμελιώσεως τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Κατὰ ταῦτα ὁ θεσμός τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ἐντὸς τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους ἔχει ρίζας ἱστορικὰς καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πνευματικὴν ἰδιοσυστασίαν τοῦ λαοῦ μας. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπίσχυσις των καὶ ἡ ἀναγνώρισις μεγαλυτέραν ἀρμοδιότητων εἰς τὰ Δημοτικά καὶ Κοινοτικά Συμβούλια θὰ εἶναι ἐνθάρρυνσις καὶ προαγωγή τῶν φιλοτίμων διαθέσεων των πρὸς δημιουργίαν, πρὸς πλήρωσιν τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν, πνευματικῶν, ὕγειονομικῶν, πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ τονισμόν καὶ προώθησιν τῶν τοπικῶν ἐνδιαφερόντων καὶ παραμέλησιν τῶν συμφερόντων καὶ τῶν γενικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Κέντρον. Ἐντὸς τῶν ἐπὶ μέρους μελημάτων καὶ προσπαθειῶν οἱ Προϊστάμενοι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὀφείλου νὰ ἐκμηρεύουν εἰς τὸν λαὸν εἰς καταλλήλους στιγμὰς ὅσα ἐνδιαφέρουν τὸ Σύνολον, ὅταν ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Βασιλεὺς, Κορυφαί τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους, συντονίζον τὰς γενικὰς ἐνεργείας καὶ κατευθύνσεις του ἀπέναντι τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς ζωῆς τῶν λαῶν καὶ ὅταν νομοθετοῦν.

Οὕτω καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐλόγει τὸ ἔργον τῶν Προϊσταμένων τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ εὐχεται, ὅπως ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἐμπνέῃ καὶ καθοδηγῆ αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα των ἐπ' ἀγαθῷ ὀλοκλήρου τοῦ Ἔθνους.

† Ὁ Σάμον καὶ Ἱκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Η ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ Κ. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

Τῇ 17ῃ Αὐγούστου, προερχόμενος ἐκ Βελιγραδίου ἀφίχθη εἰς Ἑλλάδα, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως κ. Νήφωνος, Ἐπιφανείας κ. Ἰγνατίου, Τύρου καὶ Σιδῶνος κ. Παύλου, Στεργιουπόλεως κ. Βασιλείου καὶ τοῦ Πανος Ἀρχιμανδρίτου κ. Γεωργίου.

Τὴν Α. Μακαριότητα, τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας, ὑπεδέχθησαν εἰς τὸν Σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν Εἰδομένης, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος καὶ Ἡλείας κ. Γερμανὸς μετὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου τῆς ἐν Βηρυτῶ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας αἰδεσιμωτάτου κ. Κ. Μωραϊτάκη. Ἄμα τῇ ἀφίξει τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου εἰς τὸν Σιδ. Σταθμὸν Θεσσαλονίκης ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς φερύσης τὸν Μακαριώτατον ἀμαξοστοιχίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου κ. Στέφανος καὶ ὁ Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης καὶ ἐχαιρέτησαν τὸν Μακ. Πατριάρχην ἐκ μέρους τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ Μακαριώτατος, ἀναχωρήσας ἐκ Θεσσαλονίκης,

ἀφίχθη αὐθημερὸν εἰς Ἀθήνας. Εἰς τὸν Σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὑπεδέχθησαν τὸν Μακ. Πατριάρχην Ἀντιοχείας τὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀντιπρόεδρον αὐτῆς Σεβ. Μητροπολίτην Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομον, ὁ Ὑπουργὸς Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆς, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Νικ. Καρμίρης, ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξίν του, ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ καὶ τῶν ὑποδεχθέντων αὐτὸν ἐπισήμων μετέβη εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, ἐνθα ἐψάλη Δοξολογία. Ἄμα τῷ πέρατι τῆς Δοξολογίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος προσεφώνησε τὸν Μακ. Πατριάρχην, ἀνταπήντησε δὲ οὗτος ἑλληνιστί.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης παρέμεινε εἰς Ἀθήνας μέχρι τῆς 17ης Σεπτεμβρίου. Ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν ἀεροπορικῶς, προπεμφθεὶς ὑπὸ Σεβ. Συνο-

Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομου καὶ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆ.

δικῶν Ἀρχιερέων, ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ πλήθους λαοῦ.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ κ.λ.π. κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Μακαριώτατε,

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀποστολικὴ τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησία ἰδιαζόντως εὐχαριστίας ἀναπέμπει σήμερον τῷ Κυρίῳ Ἀδτῆς διὰ τὴν χάριν τὴν δεδομένην Ἀδτῆ, ὅτι ἐν πνευματικῇ χαρᾷ ὑποδέχεται ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ καθεδρικῷ Ναῷ τὴν Ὑμετέραν θεοπροβλήτον Μακαριότητα.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὴν χάριν ταύτην σκιάζει ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπουσία τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς ἁγίας ἡμῶν καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τούτοις χάριτας ὁμολογοῦμεν τῷ Κυρίῳ, ὅστις ἀπὸ τοσοῦτον κινδύνου ἐρρύσατο αὐτόν, καὶ ἔχομεν ἤδη τῷ πνεύματι παρόντα καὶ συναγαλλόμενον.

Ἡ ἐπὶ τῇ σεπτῇ ἐπισκέψει Ὑμῶν χαρὰ τοῦ εὐαγούς Κλήρου καὶ τοῦ φιλοχρίστου ἡμῶν λαοῦ εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον δεδικαιολογημένη, ὅσῳ, ἰδίως ὁμῶν βλεπόμεν ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὴν κορυφὴν, περιστοιχιζομένην καὶ πλαισιουμένην παρ' ἀνωτάτων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν, κομίζουσαν ἡμῖν τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην, τὴν πλουσιοπάροχον Ἀδτοῦ εὐλογία καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐπὶ τὸν πιστὸν ἡμῶν λαόν.

Αἱ δὲ εὐχαὶ καὶ αἱ εὐλογίαι αὗται εἶναι εὐπρόσδεκτοι καὶ θεοφιλεῖς, ὅσῳ προέρχονται καὶ ἐκπηγάζουσι παρ' ἐκκλησίας γνησίως Ἀποστολικῆς καὶ παλαιφάτου, ἰδρυθείσης ἐπὶ τὴν ἀσάλευτον πέτραν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ θεμελιωτοῦ αὐτῆς, ἐκκλησίας ἐν τῇ παρόδῳ μακρῶν αἰώνων ἐν διωγμοῖς ἀνυποστάτοις παρ' ἐχθρῶν καὶ ἀλλοδόξων διακρατησάσης ἀνόθευτον καὶ ἀπαραχάρακτον τὴν καλὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, δουλευσάσης ἐν πάσῃ καρποφορίᾳ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἤδη ἀδιαλείπτως τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει κρατυνούσης. Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ τῶν Ἀντιοχέων περιλάμπρος ἐκκλησία, δαφιλῶς διέχυσε τῆς κατὰ Χριστὸν πίστεως καὶ πολιτείας τὸ ἰλαρὸν φῶς, ὅπερ ἔτροφώθησαν ὁ ἔνθεος ζῆλος μσταγωνῶν Ἀποστόλων, ἱεροφαντῶν καὶ ἀνδρῶν πλήρων Πνεύματος καὶ δυνάμειος διδάγματα ἐκκλησία, λέγομεν, τοιαύτη, ἔρχεται καὶ ἤλθεν ἤδη πρὸς ἡμᾶς, τὸν ἐν Κυρίῳ φιλάδελφον ἀσπασμὸν κομίζουσα, τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης κρατύνουσα καὶ τὴν εἰρήνην ἀποπέμνουσα τῇ ἀδελφῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ ἡ δεχομένη σήμερον τοὺς ἀσπασμοὺς καὶ τὰς προσηγορίας ταύτας ἡμετέρα ἐκκλησία δικαίως καυχᾶται τὴν ἐν Χριστῷ καύχησιν, διότι, ἐν δοξολογίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν δομήτορα αὐτῆς, ἀναπολεῖ τὴν περιφανῆ ἱστορίαν τῆς παλαιφάτου τῶν Ἀντιοχέων ἐκκλησίας, τῆς καὶ ἄλλως μὲν, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, ἀναδειχθείσης ἐν τῷ στερεώματι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ ὁμῶς δωροφορησάσης αὐτῇ μεγάλα στοιχεῖα, θεόπνευστα πρόσωπα, σοφοὺς διδασκάλους καὶ μαρτυρας καὶ ὁμολογητὰς τῆς πίστεως.

Γνωρίζει βεβαίως, Μακαριώτατε, ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία, ἀλλὰ δὲν ἀγνοεῖ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ποίαν ἐν τῇ ἐν γένει Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ θέσιν κατέχει ἡ πρεσβυγενῆς ἐκκλησία, ἥς προϊστασθε.

Γνωστὰ ἡμῖν Πέτρου τοῦ πρωτοκορυφαίου οἱ ἐν αὐτῇ κόποι καὶ τὰ ἐπιτεύγματα, γνωστὰ αἱ ἀποκαλύψεις καὶ σωτήριοι ἐμφανίσεις τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν ἀποσταλέντα εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν οὐρανοβάμονα Παῦλον, γνωστὰ αἱ δαφίλειαι τῶν χαρισμάτων τῆς προφητείας καὶ τῶν γλωσσῶν, ἀπὸ τῶν μαθητικῶν ἐδράνων μελετῶμεν καὶ θαυμάζομεν τὴν πρώτην μεγάλην ἐκκλησίαν, τὴν μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἐκκολαφθεῖσαν καὶ τάχιστα περρωθεῖσαν ἐκκλησίαν, ἐν ἣ τὸ πρῶτον ἠκούσθη τὸ ὅσον προσφιλὲς εἰς ἡμᾶς, τόσον μισητὸν εἰς τοὺς ἐχθρούς, ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ.

Τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ποιμένας θεοφιλῶς, ἐδόξασεν Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος, ὁ διὰ τῶν ὁδόντων τῶν θηρίων τελειωθείς ἐν Ρώμῃ καὶ ὡς ἄστος ἠδὲς προσερχθεὶς τῷ Θεῷ. Μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς παρηκολοθήσαμεν καὶ ἐμελετήσαμεν τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς πνευματικῶν πόρων ἐνθέων ἀρχιερατικῶν φυσιογνωμιῶν, ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

Προκατόχους Ὑμῶν, Μακαριώτατε, βλέπομεν πρωταγωνιστὰς καὶ πρωταθλητὰς ἐν οἰκουμενικαῖς Συνόδοις πρὸς στερέωσιν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐνδελεχῶς μελετῶμεν καὶ σπουδάζομεν διασήμους Θεολόγους Ἀντιοχεῖς. Θαυμάζομεν τὴν σοφίαν διαπρεφάντων ἐν τῷ Ὑμετέρῳ κλίματι μελετητῶν τῶν ἁγίων Γραφῶν, οἵτινες ἔθηκαν τὰ θεμέλια τῆς ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἀκριβείας τῶν κειμένων καὶ τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν πραγματικότητος ἀκριβοῦς ἐρμηνείας, ἀκολοθησαντες μέθοδον πρακτικὴν ἐν τῇ ἐξετάσει καὶ χρῆσει τῶν πηγῶν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ἀλλὰ, Μακαριώτατε, μετὰ πόσης ὀδύνης καὶ συνοχῆς καρδίας, ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἁγίου, ἀνερευνῶντες τὴν ἱστορίαν τῆς Ὑμετέρας Θεοτεύκτου Ἐκκλησίας, παρακολοθοῦμεν τὴν ἐν τοῖς διωγμοῖς καὶ τοῖς ἀνυποστάτοις παθήμασι καρτερίαν καὶ σταθερότητα τῶν Χριστιανῶν Ἀδτῆς, ὅσοι ὑπὲρ πίστεως μαρτυροῦντες, ἐκωνχῶντο κατὰ τὸν ἀπόστολον, «ὅτι ἡμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς Αὐτὸν πιστεῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ Αὐτοῦ πάσχειν».

Τὶ δὲ νὰ εἴπωμεν διὰ τὸν ἔρηκτον σύνδεσμον τὸν μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν ἐκκλησιῶν ἡμῶν καὶ τῶν χριστιανῶν αὐτῶν πληρωμάτων;

Ὁμοιοπαθεῖς ἐν δειναῖς ἱστορικαῖς περιπετείαις, ἐσφυρηλατήσαμεν τὸν χαλύβδινον σύνδεσμον τῆς μεταξὺ ἡμῶν ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης, ὃν ἐπισχόμεν ἤδη διὰ συνεργασίας εἰλικρινοῦς καὶ ἀδελφικῶν ἐπισκέψεων, οἷαι εἶναι ἢ τε παρούσα Ὑμετέρα καὶ ἡ τοῦ ἐν μακαριστοῖς προκατόχου Ὑμῶν, οὕτινος ἡ βιβλικὴ ἐμφάνισις, τὸ πρῶτον καὶ προσηγῆς ἦθος καὶ ἡ κοχλάζουσα πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἀγάπη ἀφήκεν ἡμῖν ἀνεξίτηλος ἐντυπώσεις.

Πολλὰ καὶ βαρυσήμαντα, Μακαριώτατε, ἔχομεν νὰ εἴπωμεν καὶ νὰ ἐκδιηγηθῶμεν διὰ τὰς ἀγαθὰς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐσεβῶν λαῶν μας. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν τελευτώντες, ὅτι, ἀξιοθέντες νὰ ὑποδεχθῶμεν ποιμένα κατὰ τὴν καρδίαν τοῦ ἀρχιποίμενος, μὴ διώξαντα τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τιμῆς διωχθέντα, παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐδρεστηθῆτε νὰ ἐφαπλώσητε εἰς εὐλογίαν τὰς πατριαρχ-

χικὰς Ὑμῶν χεῖρας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν.

Ἡ δὲ ἐμὴ ταπεινότης, ἐκπροσωποῦσα τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρόν Αὐτῆς, προσφωνεῖ Ὑμᾶς τὰ τοῦ Μεγάλου Φωτίου: «Εἴης μὲν αὐτὸς καὶ ποιῶν καὶ λέγων ἐν διδασκαλίᾳ τὰ δέοντα, εἶψαν δὲ οἱ Σοὶ Χριστεπώνυμοι εὐπειθῶς καὶ εὐνήριως πρὸς τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἀναγόμενοι, καὶ Χριστῷ, τῇ πάντων κεφαλῇ, συναρμολογούμενοι, τῇ Αὐτοῦ φιλανθρωπία καὶ χρηστότητι. Ἀμήν».

Η ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Ἀνέκφραστος πνευματικὴ χαρὰ, Σεβάσμιοι Ἀρχιερεῖς καὶ περιπόθητοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἐδλαβέστατοι Κληρικοί καὶ τοῦ Κυρίου λαέ, πλημμυρίζει τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν καρδίαν μου, διότι ὡς Πατριάρχης Ἀντιοχείας, κατόπιν ἀδελφικῆς ἐπισκέψεως πρὸς τὸν Πρωτόθρονον Προκαθήμενον τῆς Οἰκουμενικῆς Καθέδρας Παναγιώτατον Ἀθηναγόραν καὶ τοὺς Μακαριώτατους Πατριάρχας Μόσχας καὶ Βελιγραδίου, μετὰ τῶν περὶ ἐμὲ Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν, πατὼ τὸ ἔδαφος τῆς ἐνδόξου Ἑλληνικῆς γῆς, ἴσταν μοι γνωστὸν καὶ ἐκ προηγουμένου μου ἐπισκέψεως.

«Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;»

Ἀντιόχεια, Ἀθήναι καὶ Δαμασκός, αἱ τρεῖς ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεγαλῶνυμοι πόλεις, συναντῶνται καὶ πάλιν διὰ τῶν πνευματικῶν των ἀρχηγῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ἀνταλλάσσουν τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν, ὁ δὲ τῶν ἐθνῶν Παῦλος, νοερώς παριστάμενος καὶ κρατῶν τὴν δάδα τοῦ οὐρανοῦ τῆς Δαμασκοῦ φωτός, ἐπαναλαμβάνει τὸ ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπέροχον αὐτοῦ κήρυγμα, περὶ «τοῦ ἀγνωστοῦ Θεοῦ».

Καύχσις μεγίστη δι' ἡμᾶς τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγοὺς τῶν δύο τούτων Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς κατέχοντας ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα καὶ χαρὰ μεγίστη διὰ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα.

Παρ' ἡμῶν ἐγεννήθη ὁ ἦρωσ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἔξω τῆς πόλεως τῆς μεγαλωνύμου Δαμασκοῦ ἐκλήθη καὶ ἐγένετο «δοῦλος καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου».

Ἄλλ' ἐνταῦθα, εἰς τὸ ἱοστέφανον τῆς Παλλάδος ἄστου, «τὸ μέγα, κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον, πανδιδασκῆριον» ἐξεφώνησε τὴν ἀθάνατον αὐτοῦ Δημηγορίαν, περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Σωτῆρος.

Ἐὰν ἡ Δαμασκός ὑπῆρξεν ἢ κολυμβήθρα, καὶ ὁ ταύτην διαρρέων Χρυσορροῆς μετεβλήθη εἰς Ἱορδάνην, ἐν ᾗ βαπτισθεὶς ἀνεγεννήθη «σκεῦος ἐκλογῆς γενόμενος», ὁ κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως ἱερός βράχος τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπῆρξε τὸ παγκόσμιον βῆμα, ὁπότεν ὡς θεῖον σάλπισμα ἠκούσθη ἢ σθεναρὰ φωνὴ τοῦ Φωστῆρος τῶν ἐθνῶν καὶ ὁ αἰώνιος ἄμβων τῶν αἰωνίων καὶ ἀκαταλύτων Χριστιανικῶν ἀληθειῶν.

Ἀτρόμητος ἀγωνιστῆς καὶ ψυχῇ οὐρανομήκης ὁ τῶν ἐθνῶν Διδάσκαλος, ἐκ τῶν ἡμετέρων πόλεων ὡς πύρινος ποταμὸς ἐξεχόθη ἀνὰ τὸν κόσμον, ἵνα φωτίσῃ καὶ ἐκχριστιανίσῃ τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ καθεύδοντας.

Δριμῶς ὁ χειμῶν, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

ὁ τὴν ἀνθρωπότητα κατέχων, λαίλαπες καὶ ἄνεμοι ἀντίξοοι πανταχόθεν πνέουσι, πάλῃ συνεχῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων τάξεων, ἐμφύλιοι σπαραγμοί, πάθη θρησκευτικά, κρίσεις οἰκονομικαί, κακοδαιμονία εἰς τὰ κράτη, τὰς οἰκογενεῖας καὶ τὰ ἄτομα.

Ὁ στεναγμὸς τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ὁ πόθος πρὸς παρίωσιν μιᾶς διαρκεῆς εἰρήνης, ἐμπνευσμένης ὑπὸ τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος, πανταχόθεν ἀκούεται.

Ἄλλὰ τίς ὁ ἱατρὸς καὶ θεραπευτῆς τῶν παγκοσμίων τούτων ἀνωμαλιῶν;

Μόνη ἡ θρησκεία καὶ δι' αὐτῆς μόνον οἱ ἄνθρωποι θὰ εἰρηνεύσωσι καὶ ἐν αὐτῇ καὶ μόνη οἱ λαοὶ θὰ εὐρωσι τὸ φάρμακον τῆς συμφιλιάσεως, τῆς συνεργασίας καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν εὐτυχίας.

Ἄλλ' εἰς τὸ τεράστιον τοῦτο ἔργον, τὸν μέγαν τοῦτον ἀγῶνα, ἡ Ἐκκλησία καλεῖται, ὅπως καθέξῃ πρωτεύουσαν θέσιν ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ἐπάλλεων.

Συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν μας, ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον, ἀλληλεγγύη εἰς τὰς ἐνεργείας μας, ἴδου τὰ μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ μας.

Εἰς ταῦτα ὡσαύτως ἀποβλέπον, ἀνέλαβον τὰς ἐπιπόνοὺς ἐπισκέψεις, ἵνα εἰ δυνατόν συζητήσω καὶ περὶ τῶν ὡς ἄνω ζητημάτων.

Παρὰ Θεοῦ κληθέντες ἱατροὶ τῶν ψυχῶν, καθῆκον ἔχομεν νὰ διατηρήσωμεν ἰσχυροὺς τοὺς ἀδελφικοὺς ἡμῶν δεσμούς, ἀδιάσπαστον τὴν συνεργασίαν καὶ ἄσβεστον τὴν φλόγα τῆς πανσέπτου ἡμῶν ὀρθοδοξίας.

Αὕτη δὲν εἶναι μοιρολατρικὴ θρησκεία. Εἶναι ἀνυπολόγιστος ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ δύναμις καὶ κιβωτὸς κατέχουσα τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ πλήρωμα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Τῷ Θεῷ χάρις, αἱ διὰ μέσου τῶν αἰώνων σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος, οὐδέποτε διαταραχθεῖσαι, ὑπῆρξαν ἀδελφικαί, δι' ὃ καὶ ἐνταῦθα εὐρισκόμενος καὶ πεποτισμένος μετὰ τὰ νάματα τῆς ἑλληνικῆς σοφίας, οὐδαμῶς θεωρῶ ἐμμαντὸν ξένον.

Παραλλήλως, ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν καθηκόντων, τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων καὶ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν λύσιν τῶν ζωτικῶν προβλημάτων ἀφορώντων τὴν ὀρθοδοξίαν, ὡς πολίται δύο ἱστορικῶν λαῶν, ἡμεῖς μὲν τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας, Σεῖς δὲ τοῦ Θεοσηρίκτου Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, δεόν νὰ συντελέσωμεν, τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν στενωτέρων πολιτικῶν δεσμῶν καὶ σχέσεων.

Ὁ τε ἑλληνικὸς καὶ ὁ ἀραβικὸς λαὸς εἶναι δύο ἱστορικοὶ λαοὶ μετὰ πολλὰς κοινὰς παραδόσεις, διαδραματίσαντες μέγαν ἐκπολιτιστικὸν καὶ πνευματικὸν ρόλον ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ, ὀφείλοντες τὴν ἐπιβίωσίν των εἰς τὴν λαμπρὰν των ἱστορίαν.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας αἱ φιλικαὶ σχέσεις μεταξὺ αὐτῶν, χάρις εἰς τὰς καταβληθείσας ἀμοιβαίας εὐκρινεῖς προσπάθειας, ἐφθασαν εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν ἐγκαρδιότητος.

Ἐπιδαφιλεύω τὰς Πατριαρχικὰς μου ἐδλογίας πρὸς τὸν Μεγαλειώτατον τῶν Ἑλλήνων Βασιλέα Παῦλον τὸν Α', τὸν προστάτην τῆς Ὀρθοδοξίας, τὴν Σεπτῆν Ἀνασσα, τὸν εὐσεβῆ Διάδοχον, τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν, τὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχὰς

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

B'

'Αρχή και φύσις τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος διδάσκει, ὅτι ἡ ἐπὶ γῆς Ἐκκλησία εἶναι θεῖον καθίδρυμα καὶ οὐχὶ ἀνθρώπινον, διότι αὐτὴν ἀό Κύριος ἐπήξε καὶ οὐκ ἀνθρώπος¹, ἀρχιτεκτονοῦντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ζωοποιὸς καὶ μορφοποιὸς δύναμις τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν προῆλθε λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἐξ ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπων, ἀλλ' εἶναι θείας ἀρχῆς καὶ προσελεύσεως, προκαταγγεθεῖσα μὲν ὑπὸ τῶν Προφητῶν καὶ προτυπωθεῖσα ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, ἰδρυθεῖσα δὲ ἐν τῷ πληρώματι τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς συνεργείας τῶν Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελιστῶν. Πράγματι αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν καὶ Πίστιν «ὡς Θεὸς ἐποίησε καὶ ὡς ἀνθρώπος ἐκκληρονόμησεν, ἦν νόμος ἐτύπωσε καὶ χάρις ἐπλήρωσε καὶ Χριστὸς ἐνεκαίνισεν, ἦν Προφῆται συνέπηξαν καὶ Ἀπόστολοι συνέδησαν καὶ Εὐαγγελισταὶ κατηρτίσαντο». «Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία εἶναι καὶ θὰ παραμείνῃ ἕσαυτε ἐπὶ τῆς γῆς ὡς «ἡ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ κληρονομία, ἡ μεγάλη καὶ οὐ παυσομένη, ἀλλ' ἐπὶ πλείον ἀεὶ βαδιουμένη καὶ ἀρθησομένη»², ἕως οὗ περιλάβῃ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε «γενήσεται μία ποιμνὴ, εἷς ποιμὴν»³.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία ἰδρῦθη μὲν ἐν τῷ πληρώματι τοῦ χρόνου ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ ὠλοκληρώθη καὶ κατηγιασθῆ διὰ τῆς σαρκώσεως, τῆς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θυσίας καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως προῦπήρχεν αὐτῆ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, ἀνάγουσα τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς γῆς καταβολῆς τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ὡς γνωστόν, ἤδη ὑπὸ τοῦ Εἰρη-

1. Λόγ. 19,8. Migne P.G. 35, 1052.

2. Λόγ. 4,67, αὐτόθι σ. 588/9.

3. Ἰωάν. 10,16.

τῆς ἐνδόξου ταύτης χώρας καὶ τὸν φιλόθησκον ἑλληνικὸν λαόν.

Ἐκφράζω τὴν βαθυτάτην μου λύπην διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ περισπουδάσιου μοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ, Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Θεοκλήτου, δεόμενος τοῦ Ὑψίστου ὑπὲρ τῆς πλήρους καὶ ταχείας αὐτοῦ ἀναρώσεως.

Ἐπικαλούμενος ἐν τέλει ἀρωγὸν τῶν ἡμετέρων ἐγγενῶν βουλευμάτων τὸν Πανοικτίρμονα Θεόν, ἀπευθίνω ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν πρὸς τε τὸν Προκαθήμενον Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς περὶ Αὐτὸν Σεβασμίους Ἀρχιερεῖς, μυρίας ἐκφράζων ἐδωχριστίας διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν καὶ τὴν πατροπαράδοτον ἑλληνικὴν φιλοξενίαν, εὐχόμενος τοῖς τε λαοῖς ἡμῶν καὶ ταῖς ἀγιωτάταις ἡμῶν Ἐκκλησίαις, πᾶσαν ἐδωχίαν καὶ εὐμερίαν.

ναίου καὶ τοῦ Ἰππολύτου καὶ τοῦ Τερτυλλιανοῦ ἐδιδάχθη, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑπήρχε πρὸ τῆς πτώσεως ἐν τῷ παραδείσῳ, περιλαβοῦσα ἐν τοῖς κόλποις τῆς τὸν Ἀδάμ καὶ τὴν Εὐάν, ἐν συνεχείᾳ δὲ συμπεριέλαβε καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἄβελ καὶ τοῦ Νῶε καὶ τοῦ Ἀβραάμ δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οἱ ὁποῖοι ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐρμᾶ, τοῦ Ἰουστίνου, τοῦ Εἰρηναίου, τοῦ Ἰππολύτου, τοῦ Τερτυλλιανοῦ, τοῦ Ὁριγένους, τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ ἄλλων ὡς πιστεύσαντες εἰς τὸν ἐλευσόμενον Λυτρωτὴν καὶ ἄρα ὡς ἀνήκοντες εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του¹. Ἐννοεῖται ὅτι ἅπανα ἡ περίοδος αὕτη τῆς Ἐκκλησίας, κορυφωθείσα διὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ εἶτα τοῦ Μωϋσέως ἐν τῇ Ἰουδαϊκῇ συναγωγῇ, εἶναι προπαρασκευαστικὴ τῆς ἀναζωογονήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκπεσούσης διὰ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὀλοκληρώσεως αὐτῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ καὶ περιποιησμένου αὐτὴν διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος². Πράγματι διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκλογῆς καὶ κλήσεως τοῦ Ἀβραάμ, — ὅστις ἐξελέγη ὑπ' αὐτοῦ λόγῳ τῆς πίστεώς του «πατὴρ πλήθους ἐθνῶν»³ καὶ ἐντεῦθεν ἐγένετο πρόγονος τῆς μὲν Ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς κατὰ σάρκα, τῆς δὲ Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ πνεῦμα καὶ πίστιν—, ἤρξατο ἡ βαθμιαία προπαρασκευὴ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρῶτον μὲν τοῦ περιουσιοῦ λαοῦ καὶ ἰδίως τοῦ ἐκλεκτοῦ («λείμματος τοῦ Ἰσραὴλ»), εἶτα δὲ καὶ τῶν πιστευσάντων καὶ δικαίων ἐθνικῶν ἐκείνων, ὅσοι ἀνεδείχθησαν «κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι» τοῦ Ἀβραάμ⁴, ἐφ' ὅσον «τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζονται εἰς σπέρμα» τοῦ Ἀβραάμ⁵. Αὐτονόητον ὅμως ὅτι ἡ ἐκθεσις τῆς περὶ τῆς προὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίας ταύτης τῶν ἱερῶν Πατέρων ἐξέρχεται βεβαίως τῶν στενῶν ὁρίων τῆς παρουσίας μελέτης, ἥτις ὀφείλει νὰ περιορισθῇ εἰς ὅ,τι σχετικὸν διδάσκει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός.

Πράγματι οὗτος ἐν τῷ λόγῳ του «εἰς τοὺς Μακκαβαίους»⁶ ἐγκωμιάζει τὸν Ἐλεάζαρ καὶ τὰ τέκνα του καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ γενικῶς τοὺς «πρὸ τῶν Χριστοῦ παθῶν μαρτυρήσαντας», οἵτινες «χωρὶς ὑποδείγματος τοιοῦτου» (τοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ), ἀνεδείχθησαν «τοσοῦτοι τὴν ἀρετήν», ὥστε «ὄφθησαν γενναίτεροι» τῶν μετὰ Χριστὸν καὶ «μετὰ τοῦ ὑποδείγματος» αὐτοῦ μαρτυρησάντων. Ἀναζητῶν δὲ τὸν «μυστικὸν καὶ ἀπόρητον λόγον»

1. Πρβλ. G. Philips, La grâce des Justes de l' Ancien Testament. Bruges-Louvain 1948, σ. 18 ἐξ. Μνεῖα αὐτῶν γίνεται καὶ ἐν ἀρχαίαις λειτουργίαις, περὶ ὧν βλ. B. Botte, Le culte des Saints de l' Ancien Testament dans l' Eglise chrétienne, ἐν «Cahiers Sioniens», mars 1950, σ. 38 ἐξ.

2. Πράξ. 20,28.

3. Γεν. 17,5 ἐξ.

4. Γαλ. 3,29.

5. Ῥωμ. 9,8.

6. Λόγ. 15,1 ἐξ. Migne P.G. 35,912 ἐξ.

τοῦ φαινομένου τούτου, διδάσκει ἀμυθῆνα τῶν πρὸ τῆς Χριστοῦ παρουσίας τελειωθέντων, δίχα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως τούτου τυχεῖν· ὁ γὰρ Λόγος ἐπαρρησιασθὴ μὲν ὕστερον καιροῖς ἰδίους, ἐγνωρίσθη δὲ καὶ πρότερον τοῖς καθαροῖς τὴν διάνοιαν, ὡς ἐκ πολλῶν δῆλον τῶν πρὸ ἐκείνου τετιμημένων. Οὐκ οὖν ὅτι πρὸ τοῦ σταυροῦ τοιοῦτοι περιοπτεῖοι. Ἐντεῦθεν ὁ Ἐλεάζαρ εἶναι «τῶν πρὸ Χριστοῦ παθόντων ἢ ἀπαρχῆ, ὡσπερ τῶν μετὰ Χριστὸν Στέφανος, ... προσάγων καὶ τοὺς ἐπτὰ παῖδας... θυσίαν ζῶσαν, ἀγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, πάσης νομικῆς ἱερουργίας λαμπροτέραν τε καὶ καθαρωτέραν». Πάντες οὗτοι ἐμαρτύρησαν «ἐν πνέοντες, πρὸς ἕν βλέποντες, μίαν ζωὴν ὁδὸν εἰδότες, τὸν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ θάνατον». Διὰ ταῦτα πάντες οὗτοι ἐγένοντο μέλη τῆς προὔπαρχούσης Ἐκκλησίας. Παρομοίως ἐδίδασκε καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτι πάντες οἱ πιστεύσαντες καὶ «εὐηρεστηκότες πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας» ἀνήκον εἰς τὸ ἕν σῶμα τοῦ Χριστοῦ. «Τί δὲ ἐστὶν ἕν σῶμα; Οἱ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοὶ ὄντες καὶ γενόμενοι καὶ ἐσόμενοι. Πάλιν καὶ οἱ πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας εὐηρεστηκότες ἕν σῶμά εἰσιν. Πῶς; ὅτι κακεῖνοι τὸν Χριστὸν ἤδεσαν. Πόθεν δῆλον; Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν, φησὶν, ἠγαλλιᾶσατο, ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη. Καὶ πάλιν εἰ ἐπιστεύσατε, φησὶ, Μωϋσῆ, ἐπιστεύσατε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψε καὶ οἱ Προφῆται»¹.

Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ ἐπίγειος Ἐκκλησία, ἡ προὔπαρξασα μὲν ἀπ' ἀρχῆς, ἀγιασθεῖσα δὲ καὶ τελειωθείσα καὶ ὀλοκληρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἥτις, ὡς ἡ «μεγάλη καὶ οὐ παυσομένη κληρονομία τοῦ Χριστοῦ», ἔσται ἀκατάλυτος εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ διὰ τοῦτο οὐδ' αὐτὰ αἰ πύλαι τοῦ ἄδου κατισχύσουσιν αὐτῆς², ἀφοῦ διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ καὶ ἐνεργῆ καὶ διδάσκη καὶ σώζῃ ἐν χρόνῳ καὶ τόπῳ αὐτὸς ὁ ἰδρῦσας αὐτὴν αἰώνιος Θεὸς Λόγος, ὁ ἐν αὐτῇ ὢν «πᾶσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»³, καὶ ἀφοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁμοίως ζῆ καὶ διαμένει τὸ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς πεμφθὲν «Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἵνα ἢ μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα»⁴.

Ἄλλ' ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ἰδρυθεῖσα καὶ τελειωθείσα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ στρατευομένη Ἐκκλησία νοεῖται βεβαίως συνηνωμένη μετὰ τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας, τῆς ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἢ τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρωτοτόκων τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς, πρὸς ἣν κατατείνει ἢ ἐπίγειος. Ἀμφότεραι αὐται, ἢ τε ἐπίγειος καὶ ἢ οὐράνιος, συναποτελοῦσι τὴν μίαν ἀδιαίρετον Ἐκκλησίαν, ἥτις ζῆ καὶ ὑπάρχει καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν οὐρανοῖς, οὕσα κατὰ μὲν τὴν μίαν ὕψιν αὐτῆς ἐπίγειος καὶ ὁρατὴ κοινωνία, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ὕψιν αὐτῆς οὐράνιος καὶ «μὴ βλεπομένη», ἀλλὰ «νοουμένη πόλις», περιλαμβάνουσα δὲ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς πάντας τοὺς πιστεύοντας καὶ τοὺς πιστεύσαντας τῷ Θεανθρώπῳ Σωτῆρι, καὶ δὴ τοὺς

τε ἐπὶ γῆς ζῶντας, ὡς καὶ τοὺς ἀπ' αἰῶνων κεκοιμημένους μετὰ τῶν Ἀγγέλων καὶ τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων πάντων. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία καὶ γένος ἕν καὶ κοινωνία ἀγία μίαν, ἥς τὰ ἐπὶ γῆς μέλη κατατείνουσι καὶ κατεπεύγονται προσερχόμενα «Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ καὶ μυριάσιν Ἀγγέλων πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων... καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων καὶ διαθήκης νέας μεσίτη Ἰησοῦ»¹. Ὡστε ἡ ὅλη Ἐκκλησία νοεῖται ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν Ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν ἐκείθεν καὶ πανηγυριν πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς»².

Πράγματι αὕτη, ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, εἶναι ἡ κοινὴ πατρίς καὶ μήτηρ πάντων οὐ μόνον τῶν ἀποχομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν ζώντων ἐπὶ τῆς γῆς, οἵτινες ἐκ τῶν κάτω πατρίδων τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς, ἐν αἷς πάντες εἶναι ἀξένοι καὶ πάροικοι, ἄνω βλέπουσι καὶ κατατείνουσι πρὸς τὴν αἰώνιον «πατρίδα» καὶ «πόλιν» καὶ «πολιτείαν», τὴν κυβερνωμένην ὑπὸ τοῦ μεγάλου «πολιτοῦ» Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι «πᾶσι μία τοῖς ὑψηλοῖς πατρίς, ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, πᾶσι γένος ἕν... αἱ κάτω πατρίδες αὐταὶ καὶ τὰ γένη ταῦτα τῆς προσκαίρου ζωῆς καὶ σκηνῆς ἡμῶν γέγονε παίγνια· πατρίς τε γὰρ, ἣν προκατέλαβεν ἕκαστος, ἢ τυραννήσας ἢ δυστυχήσας, ἥς πάντες ὁμοίως ξένοι καὶ πάροικοι»³. Οἱ συγκροτοῦντες λοιπὸν τὴν ἐπίγειον ὁρατὴν Ἐκκλησίαν ξένοι καὶ παρεπίδημοι καὶ πάροικοι καταυθύνονται ἐκ τῶν κάτω προσκαίρων πατρίδων πρὸς τὴν οὐράνιον Ἐκκλησίαν καὶ αἰώνιον πατρίδα αὐτῶν, ἥτις εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, ἢ μὴ βλεπομένη, νοουμένη δὲ πόλις, ἐν ἣ πολιτευόμεθα καὶ πρὸς ἣν ἐπειγόμεθα· ἥς πολίτης Χριστὸς καὶ συμπολιτῆται πανηγυρις καὶ ἐκκλησία πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς καὶ περὶ τὸν μέγαν πολιστὴν ἑορταζόντων τῇ θεωρίᾳ τῆς δόξης καὶ χορευόντων χορείαν τὴν ἀκατάλυτον»⁴.

Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ δεδοξασμένη καὶ θριαμβεύουσα ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησία, ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ, ἡ κοινὴ πατρίς καὶ μήτηρ καὶ πανηγυρις τῶν πρωτοτόκων, τῶν τε Ἀγγέλων καὶ τῶν ψυχῶν τῶν τετελειωμένων δικαίων καὶ υἱῶν φωτός, τῶν ἑορταζόντων τῇ θεωρίᾳ τῆς θείας δόξης καὶ ὑμνοῦντων ἀκαταπαύτως τὸν μέγαν πολιστὴν Χριστὸν ἐν τῇ ἀοράτῳ καὶ αἰωνίῳ πόλει τοῦ Θεοῦ. Τὴν μυστηριώδη ταύτην παράστασιν καὶ μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας, παραλαβόντες ἐκ τῶν Ψαλμῶν καὶ τῶν Προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοι Πατέρες, ἐχρησιμοποιοῦν συχνάκις ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ τῆς καταπτώσεως τῶν πάντων, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ὑψώσωσι τὰς καρδίας τῶν δοκιμαζομένων πιστῶν ἐκ τῆς κάτω καὶ προσκαίρου πατρίδος καὶ ζωῆς πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὴν αἰώνιον πατρίδα, τὴν «ζώντων τε μητέρα καὶ μόγων ἀλλοτρίαν». Ἐντεῦθεν καὶ εἰς τὰ Ἐπιτοῦ Θεολόγου ποιητοῦ ἡ οὐράνιος Ἐκκλησία ἐμφανίζεται ὡς

1. Εἰς Ἐφεσ. ὁμίλ. 3,1. Migne P.G. 62,75.
2. Ματθ. 16,18.
3. Ματθ. 28,10.
4. Ἰωάν. 14,16/7.

1. Ἐβρ. 12,22/4.
2. Λόγ. 2,116. Migne P.G. 35,513.
3. Λόγ. 33,12. Migne P.G. 36,229.
4. Λόγ. 8,6. Migne P.G. 35,796.

«κρατούμενη τε τοῖς κατοίκοις εἰς αἰεί, ζώντων τε μήτηρ καὶ μόγων ἀλλοτρία, χορὸς τ' ἄπαστα Χριστὸν ὑμνούντων μέγαν, πανήγυρις τε πρωτοτόκων γεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς βίβλοις τε ταῖς αἰώνιοις»¹.

Καὶ ἐν τῷ λόγῳ του «εἰς τοὺς Μακκαβαίους» διδάσκει, ὅτι πρὸς τὴν οὐράνιον Ἐκκλησίαν ἔσπευδον καὶ ὁ Ἐλεάζαρ μετὰ τῶν τέκνων του καὶ πάντες οἱ πρὸ Χριστοῦ μαρτυρήσαντες, πιστεύοντες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐπὶ γῆς κόσμου γλυκύτερος ἦτο ὁ οὐράνιος «κόσμος, πολὺ τοῦ ὁρωμένου ὑψηλότερος τε καὶ μονιμώτερος· πατρίς τε ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἣν οὐδεὶς Ἀντίοχος πολιορκήσει, οὐδὲ προσδοκῆσει παρασίσθησθαι, ἡ καρτερὰ καὶ ἀνάλωτος... φίλοι δέ, προφητῆται καὶ πατριάρχαι... πανήγυρις δέ, ἀγγέλων χοροστασία, καὶ μυστήριον ἐν μέγα καὶ μέγιστον καὶ τοῖς πολλοῖς ἀπόκρυφον, ὁ Θεός, πρὸς ὃν βλέπει καὶ τὰ τῆδε μυστήρια»².

Προσθετόν ὅτι ἡ οὐράνιος Ἐκκλησία καὶ «μήτηρ ζώντων» καὶ κοινὴ «πατρίς» καὶ «πόλις» ὀνομάζεται ἀλλαγῶ καὶ «πολιτεία», ἣς πολῖται εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ καὶ ἡξιωμένοι ὅπως ὑμῶσιν ἐκεῖ καὶ δοξάζωσι τὸν Θεόν. «Καὶ γὰρ τὸν ἐκεῖθεν τῶν ἐορταζόντων ἦχον, ἔνθα εὐφραينوμένων πάντων ἡ κατοικία, οὐκ ἄλλο τι ἢ τοῦτο εἶναι νομίζω, Θεὸν ὑμνούμενόν τε καὶ δοξαζόμενον τοῖς τῆς ἐκεῖσε πολιτείας ἡξιωμένοις»³. Ἡ πολιτεία αὕτη καὶ πόλις τοῦ Θεοῦ τῶν ἀρχαιοτέρων Ἑλλήνων Πατέρων θὰ ἐξελιχθῆ καὶ παρασταθῆ μικρὸν ὕστερον ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου ὡς *civitas Dei*.

Ἐπίσης ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι καὶ ἡ διδασκαλία περὶ τῆς Ἐκκλησίας ὡς «μητρὸς» πάντων τῶν πιστευόντων, ἣτις, φερομένη ἐν τῇ Πατερικῇ Ἐκκλησιολογίᾳ, ἐκκληροδοτήθη ἔκτοτε καὶ διατηρεῖται ἔντονος ἐν τῇ λαϊκῇ εὐσεβείᾳ καὶ συνειδήσει τῶν Ὀρθοδόξων ὄλων τῶν ἐποχῶν. Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία εἶναι οἶονεὶ ἡ δευτέρα Εὐα, ἀναδειχθεῖσα πηγὴ καὶ μήτηρ τῆς νέας ὑπερφυσικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἡ πρώτη Εὐα ἐγένετο πηγὴ καὶ μήτηρ τῆς φυσικῆς ζωῆς αὐτῶν. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς φιλόστοργος μήτηρ, τρέφει πνευματικῶς τὰ ἴδια τέκνα ἐν τοῖς κόλποις τῆς, μεριμνᾷ στοργικῶς περὶ αὐτῶν ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἐκ τῆς παρουσίας ζωῆς, καὶ τέλος παρακολουθεῖ αὐτὰ μητρικῶς διὰ τῶν προσευχῶν τῆς καὶ πέραν τοῦ τάφου ἐν τῇ οὐρανίῳ Ἐκκλησίᾳ ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ.

Παρατηρητέον ὁμοίως καὶ πάλιν ὅτι, παρὰ τὴν ἀνωτέρω διάκρισιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς στρατευομένην καὶ θριαμβεύουσαν ἢ ἐπίγειον καὶ οὐράνιον, πρόκειται περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ἐξ ἐπίγειου τε καὶ οὐρανόθεν τμήματος ἀποτελουμένης, καὶ ἄρα ἀποτελούσης μίαν ἐνότητα, ἐν σῶμα, ὑπὸ μίαν κεφαλὴν, τὸν Χριστόν. Ἡ μία αὕτη ἀδιαιρέτος καὶ ἀχώριστος Ἐκκλησία εἶναι, ὡς εἶπομεν, κατὰ μὲν τὴν μίαν ὄψιν αὐτῆς ἐπίγειος καὶ στρατευομένη, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν οὐράνιος καὶ θριαμβεύουσα.

Ἐκ τούτου ὁμοίως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χωρίζονται τὰ δύο ταῦτα τμήματα, καθ' ὅσον συναποτελοῦσιν ἀμφοτέρω ἐνιαῖον καὶ ἀδιαιρέτον ὄργανισμὸν θεανθρώπινον ἢ τὸ ἐν μυστικῶν σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Οὕτω μεταβαίνει ὁ ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας Πατὴρ πρὸς τὴν θεμελιώδη ἐννοίαν τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος τοῦ Χριστοῦ, τὴν παριστώσαν τὸν τρόπον τῆς ἐνώσεως ἐνθεν μὲν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς κεφαλῆς αὐτῆς, ἐνθεν δὲ τῶν πιστευόντων, ὡς μελῶν τοῦ σώματος αὐτῆς, οὕτω δὲ ἐκφράζουσιν πληρέστερον πάσης ἄλλης αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν λοιπὸν αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία εἶναι «σῶμα Χριστοῦ»⁴, οὗτινος μέλη εἶναι πάντες οἱ πιστεύσαντες καὶ πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστόν καὶ Σωτῆρα αὐτῶν, «κεφαλὴ δὲ τοῦ σώματος» εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός, ὅστις πρὸς τοῦτο ἀκριβῶς κατήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσλαβὼν πλήρη καὶ τελείαν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐγένετο κατὰ πάντα ὁμοούσιος τοῖς ἀνθρώποις καὶ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῆς ὁποίας κεφαλῆς ἡ θεία ζωὴ καὶ δύναμις καὶ χάρις καὶ αἱ δωρεαὶ τῆς χάριτος ἐν Πνεύματι κατέρχονται καὶ μεταδίδονται εἰς ὄλους τοὺς πιστούς—μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Χριστὸς λοιπὸν εἶναι ἡ ζωοποιούσα «κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας»⁵, διότι ὁ Θεός—Πατὴρ «αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ»⁶, διὰ δὲ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀποτελεῖ μεθ' ὄλων τῶν χριστιανῶν μελῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ μίαν ἐσωτερικὴν, ὀργανικὴν καὶ τελείαν ἐνότητα, ἀποτελεῖ ἐν ζῶν καὶ ἄρτιον σῶμα. Οἱ χριστιανοὶ δὲ διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν καὶ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὸ βάπτισμα καὶ τὴν θεῖαν εὐχαριστίαν καὶ τὰ λοιπὰ μυστήρια ἐνσωματοῦνται ὡς μέλη εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται «σύμφυτοι» τῷ Χριστῷ⁷, ἐγκεντριζόμενοι καὶ ἐνοφθαλμιζόμενοι καὶ ἐμβολιαζόμενοι εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ δίκην κλάδων εἰς τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, οὕτω δὲ κοινωοῦσι τῆς θείας τοῦ Θεανθρώπου ζωῆς, τῆς ἐκπηγαζούσης ἀπὸ τῆς ρίζης καὶ διαχεομένης εἰς τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κλάδους πάντας. «Εἰ δὲ εἰς Χριστὸς, μία κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μία σὰρξ»⁸. Ὡστε ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μεταγενεστέραν λατινικὴν ἑτεροδοξίαν περὶ τοῦ ἐπισκόπου Ῥώμης ὡς ὀρατῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες γινώσκουσι μίαν μόνον καὶ μοναδικὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν θεῖον ἱδρυτὴν καὶ μοναδικὸν κυβερνήτην αὐτῆς Κύριον. Διότι ἐφ' ὅσον εἰς μόνον Χριστὸς ὑπάρχει, ὡς εἶπομεν, ἄρα ὑπάρχει μόνον «μία κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μία σὰρξ», ἣτοι ἐν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, οὗτινος μέλη πάντες οἱ πιστοί. Ἀφοῦ δὲ πάντες οἱ πιστοὶ εἶμεθα μέλη τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, οὐ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς, ἄρα οἱ «πάντες ἐν σῶμα ἔσμεν ἐν Χριστῷ· οἱ δὲ καθ' ἕνα Χριστοῦ καὶ ἀλλήλων μέλη»⁹. ἵνα οὕτω πάντα τὰ μέλη, κληρικοί τε καὶ λαϊκοί, «τῇ ἀρμονίᾳ τοῦ Πνεύματος συμβιβασθέντα καὶ συνδεθέν-

1. Ἐπιστολὴ 41, «πρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ», Migne P.G. 37,85.

2. Κολ. 1,18.

3. Ἐφεσ. 1,22.

4. Ῥωμ. 6,5.

5. Λόγ. 37,8. Migne P.G. 36,292.

6. Λόγ. 32,11, αὐτόθι σ. 185.

1. Ἐπη ἠθικὰ 10,432-436. Migne P.G. 37,711.

2. Λόγ. 15,5. Migne P.G. 35,920.

3. Λόγ. 39,11. Migne P.G. 36,345.

τα, ἐν ἄρτιον ἀποδειχθῆ σῶμα, καὶ αὐτοῦ Χριστοῦ, τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, ὄντως ἄξιον»¹. «Ὡστε ἡ Ἐκκλησία εἶναι «ἐν σῶμα, ἐκ διαφόρων συγκείμενον» μελῶν, ἐχόντων ἐξ ἴσου ἀνάγκην ἀλλήλων, καὶ διὰ τοῦτο πάντων τῆς αὐτῆς τιμῆς ἄξιον»².

Κατὰ ταῦτα ἡ Ἐκκλησία νοεῖται ὡς ζῶν Θεανθρώπινος ὀργανισμός, ὡς «ἐν ἄρτιον σῶμα», τὰ μέλη τοῦ ὁποίου συνάπτονται καὶ συναρμολογοῦνται καὶ συνδέονται εἰς ὀργανικὴν ἐνότητα τῇ δυνάμει καὶ ἀρμονίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, «ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὖξει τὴν αὖξιν τοῦ Θεοῦ»³. Ὁ δὲ Χριστός, ὡς κεφαλὴ, ἐκχέει ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ τοὺς τῆς χάριτος καὶ σωτηρίας ὄμβρους καὶ τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ, ἀποσταλὲν καὶ διαμενόν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, ἐγένετο ἡ ζωοποιὸς καὶ μορφοποιὸς δύναμις αὐτῆς καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῆς. Πράγματι, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ «ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται, οὔτε ἀρξάμενον, οὔτε παυσόμενον, ἀλλ' αἰεὶ Πατρὶ καὶ Υἱῷ συντεταγμένον καὶ συναριθμούμενον», τὸ αὐτὸ αἰεὶ διαμένει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀρχὴ πνευματικῆ καὶ ζωοποιὸς καὶ πηγὴ τῶν πάντων ἐν αὐτῇ, ὃν ἐν αὐτῇ τὸ «τελειοῦν», τὸ «πληροῦν», τὸ «ἀγιαζόν», τὸ «θεοῦν», τὸ «παντοδύναμον», «ζωὴ καὶ ζωοποιόν, φῶς καὶ χορηγὸν φωτός, αὐτοαγαθὸν καὶ πηγὴ ἀγαθότητος, ἡγεμονικόν, κύριον, ἀποστέλλον, ἀφορίζον, ναοποιῶν ἑαυτῷ, ὁδηγοῦν, ἐνεργοῦν ὡς βούλεται, διαιροῦν τὰ χαρίσματα»⁴. Ὡς ἐκ τούτου, οἷαν θέσιν κατέχει καὶ ὅ,τι ἐνεργεῖ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου, τὴν αὐτὴν καὶ μείζονα ἔτι θέσιν κατέχει καὶ τὰ αὐτὰ καὶ μείζονα ἔτι ἐνεργεῖ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν τῷ σώματι τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ συνελόντι εἰπεῖν, ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐν ζῶν ἄρτιον σῶμα, ἔχον κεφαλὴν μὲν τὸν Χριστόν, ψυχὴν δὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ μέλη αὐτῆς τοὺς πιστοὺς, διάφορον ὅμως θέσιν κατέχοντας καὶ διάφορον λειτουργίαν ἐπιτελοῦντας, ὡς κατωτέρω ὀψόμεθα.

Ἐπὶ πλέον, ὡς κεφαλὴ καὶ ἰδρυτῆς καὶ κυβερνήτης μοναδικός, ὁ «Χριστὸς περιέπει τὴν Ἐκκλησίαν» του⁵, καθ' ὅσον αὐτὸς εἶναι «ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ τιθεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων», ὅστις «οὐδὲ νῦν ἡμᾶς ἀπολέλοιπεν, ἀλλὰ καὶ πάρεστι καὶ ποιμαίνει καὶ ὁδηγεῖ καὶ γινώσκει τὰ ἴδια καὶ γινώσκειται ὑπὸ τῶν ἰδίων καὶ προπολεμῶν τῆς ποιμνῆς κατὰ τῶν λύκων, σωματικῶς μὲν οὐχ ὀρώμενος, πνευματικῶς δὲ συγγενόμενος»⁶. «Ὡστε ὁ μὲν θεὸς ἰδρυτῆς καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι συνάμα καὶ ὁ καλὸς ποιμὴν καὶ κυβερνήτης αὐτῆς, ἀοράτως καὶ πνευματικῶς ποιμαίνων καὶ ὑπερασπίζων καὶ ὁδηγῶν καὶ κυβερνῶν τὴν ἑαυτοῦ Ἐκκλησίαν, ὑπὲρ ἧς καὶ ἀπέθανεν⁷· ἡ δὲ Ἐκκλησία του παρίσταται ὡς ποιμνῆ,

ἀγρύπνως φυλασσομένη καὶ ὑπερασπιζομένη καὶ ποιμαινομένη καὶ κυβερνωμένη ὑπὸ τοῦ «καλοῦ ποιμένος», ὅστις «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων», συνωδᾷ τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου παρ' Ἰωάννη 10,11-16. Ἐπομένως δὲν ἐπιτρέπεται οἱ ἐκπροσωποῦντες τὸν «καλὸν ποιμένα» ἐπὶ τῆς γῆς ἐκκλησιαστικοὶ ποιμένες νὰ καταισχύνωσι «τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, πολλοῖς ἰδρῶσι καὶ σφαγίοις συνειλεγμένην, τοῖς πρὸ Χριστοῦ τε καὶ μετὰ Χριστόν, καὶ αὐτοῖς τοῖς μεγάλοις τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν πάθεισιν»¹. Οὐ μόνον δὲ οἱ κληρικοί, ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ λαϊκοὶ ἐπιτρέπεται νὰ αἰσχύνωσι τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἥτις εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἡ κοινὴ «μῆτηρ» πάντων τῶν πιστευόντων² ἢ «μῆτηρ ζώντων», ἔτι δὲ εἶναι «ἡ ζῶσα τοῦ Θεοῦ ἄμπελος»³ ἢ «ἡ ἄμπελος ἡ εὐκληματοῦσα, ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, πᾶσα καρποφόρος, ὠραία πᾶσα, καλῶς ταῖς σταγόσι ταῖς ἄνωθεν ἀνατέλλουσα»⁴, ἢ εἶναι «ὁ καλὸς ἄμπελῶν»⁵. Ἐκ τούτων καταφαίνεται, ὅτι ὁ Θεολόγος Πατὴρ ἐχρησιμοποιοῖ κατὰ προτίμησιν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς ἄμπελου πρὸς παρὰστασιν τῆς Ἐκκλησίας, συμφώνως τῇ συναφεῖ διδασκαλίᾳ τοῦ Θεολόγου Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου 15,1 ἐξ. «Ὅπως δῆλα δὴ ὁ Κύριος εἶναι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ τὸ μυστικὸν σῶμα αὐτοῦ ἀποτελοῦσα Ἐκκλησία εἶναι ὁμοίως ἡ ζῶσα καὶ ἀληθινή ἄμπελος, ἡ εὐκληματοῦσα καὶ πᾶσα καρποφόρος καὶ ὠραία, οἱ δὲ ὄντες μέλη τῆς Ἐκκλησίας πιστοὶ εἶναι τὰ κλήματα, τὰ ὅποια, ἐφ' ὅσον μένουσιν ἐν τῇ ἄμπελῳ καὶ συνδέονται ἀμέσως καὶ ὀργανικῶς μετὰ τοῦ Κυρίου, τῆς πηγῆς τῆς θείας ζωῆς καὶ δυνάμεως, τρέφονται πνευματικῶς διὰ σταγόνων ἄνωθεν ἐκ τῆς θείας πηγῆς καὶ φέρουσι «καρπὸν πολύν», ὁ δὲ Χριστὸς μένει ἐν αὐτοῖς. Ἐκ τούτων δῆλον, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μετὰ τῶν μελῶν αὐτῆς νοεῖται ὡς ἀπολύτως καὶ ἀδιασπάστως ἡνωμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ, τὰ πάντα δὲ ἐν αὐτῇ δέον ἐπίσης νὰ νοῶνται χριστοκεντρικῶς. Ἡ ὑπαρξὶς τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸν Χριστόν καὶ ἡ ζωὴ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἐκ τῆς ζωοποιῶς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Λόγ. 21,24. Migne P.G. 35,1108.
2. Λόγ. 43,31. Migne P.G. 36,540.
3. Λόγ. 35,3, αὐτόθι σ. 260.
4. Λόγ. 2,90. Migne P.G. 35,493.
5. Λόγ. 40,20. Migne P.G. 36,385.

Ἐξεδόθη καὶ ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν Ἐκκλησιαστικὸς Ἡμεροδείκτης τοῦ ἔτους 1960, ἀφιερωμένος εἰς θέματα ἀφορῶντα τὴν Χριστιανικὴν Οἰκογένειαν, μετὰ χρυσοπικίλου πλαισίου κοσμουμένου διὰ τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου.

1. Λόγ. 2,3. Migne P.G. 35,409.

2. Λόγ. 32,10. Migne P.G. 36,185.

3. Κολ. 2,19.

4. Λόγ. 41,9. Migne P.G. 36,441.

5. Λόγ. 39,8, αὐτόθι σ. 292.

6. Λόγ. 18,4, Migne P.G. 35,989.

7. Ἐπιστολὴ 41, «πρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ», Migne P.G. 37,84.

ΤΟ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Β'.

Ἡ χαιρετιστήριος προσφώνησις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος πρὸς τοὺς συνέδρους τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθόντος Διεθνoῦς Χριστιανοκοινωνικοῦ Συνεδρίου ἔχει ὡς ἐξῆς:

Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἡ Ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης ὑποδέχεται καὶ χαιρετίζει τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία συνέρχεται εἰς τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, ἵνα μελετήσῃ θέματα ἀφορῶντα εἰς τὴν κοινὴν Χριστιανικὴν ἐθὺνικὴν ἔντατι χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας λαμβάνουν χώραν ταχεῖαι κοινωνικαὶ ἀλλοιώσεις.

Ὁ σύγχρονος κόσμος, πλήρης ἀπὸ ραγδαίας ἐξελίξεως καὶ ἀλλαγᾶς, ὀφειλομένης, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσεως καὶ ἀπεροφημένους, ὑπὲρ τὸ δέον, ὑπ' αὐτῶν, δὲν διακρίνει ὅσον πρέπει τὴν ὕλην ἀπὸ τοῦ πνεύματος. Ἐπηρεασμένοι δὲ ἐκ τῶν ἐν τῷ ὕλικῳ πεδίῳ ἐπιτυχιῶν του, παρορᾷ τὸ ἀσύγκριτον τῆς ἀξίας τοῦ πνεύματος, ἀντιστρέφει, δυστυχῶς, ἐν πολλοῖς, τὰ πράγματα, ὑπερτιμῶν τὴν ἀξίαν τῆς ὕλης καὶ παραμελεῖ, ἐπὶ μεγίστη αὐτοῦ ζημίᾳ, τὸ καθήκον τῆς ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ δι' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὕλην, ἡ ἀξία, τοῦ πνεύματος, ἐκεῖνο, δηλαδή, ὅπερ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ διετύπωσε, διακηρξάς ὅτι «τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιεῖν», ἡ δὲ σὰρξ, μόνη, οὐκ ὠφελεῖ οὐδὲν» (Ἰωάν. 6,63).

Συνέπεια τούτου εἶναι τὰ πολλὰ προβλήματα, τὰ ὁποία συνέχουν τὸν κόσμον, ἡ κρατοῦσα εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀντινομία, παρὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν καὶ τὰς εὐεργετικὰς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα προόδους, καὶ ἡ πολνειδῆς κρίσις, ἡ ὁποία μαστίζει καὶ ἐπαπειλεῖ τὸν κόσμον, φυγαδεύουσα ἀπὸ τὴν συνειδήσιν αὐτοῦ τὴν πραγματικὴν εὐδαιμονίαν. Εἰκόνα τούτων χαρακτηριστικὴν δίδει αὐτὸς ὁ Κύριος διὰ τῶν φράσεων «ἀκαταστασία...» καὶ «συνοχὴ Ἐθνῶν ἐν ἀπορία, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ» (Λουκᾶ 21, 9 καὶ 25-26).

Τούτου ἕνεκα καὶ αἱ σημειούμεναι σήμερον, εἰς πολλὰς χώρας, ταχεῖαι κοινωνικαὶ ἀλλοιώσεις, αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὰς ἐκ τῶν προόδων τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐπιδράσεις, δὲν εἶναι ἀμιγεῖς τῶν ἀνωτέρω ἐπιζημιῶν στοιχείων καὶ φέρουσιν ἐντὸς αὐτῶν τὰ γνωστὰ σπέρματα, τὰ ὁποία μολύνουν τὸν ἀληθῆ καὶ ὑγιᾶ πολιτισμόν, καὶ φυγαδεύουν τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας, ἀκόμη καὶ σήμερον, πολλὰι χώραι διεξάγουσιν ἀγῶνας μακροῦς καὶ σκληροῦς καὶ ὑφίστανται θυσίας πολλὰς καὶ μεγάλας.

Ὀλοθεν νοεῖται, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς, ὡς θρησκεία ζωῆς, κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ Σωτῆρος, εἰπόντος «ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ, ἐγὼ ἤλθον, ἵνα ζωὴν ἔχωσι», δὲν δύναται νὰ ἀδιαφορήσῃ πρὸς τὰς τοιαύτας μεταβολὰς καὶ νὰ

θεωρήσῃ ἑαυτὸν ἀπηλλαγμένον τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως προσφέρῃ ὅ,τι ἔχει συντελεστικὸν τῆς θεμελιώσεως τῶν μεταβολῶν τούτων ἐπὶ θεμελίῶν καὶ βάσεων ἀρραγῶν, ἀπηλλαγμένων τῶν γνωστῶν φθοροποιῶν σπερμάτων καὶ πεπλοτισμένων διὰ τῶν ἀγαθῶν ἐκεῖνων στοιχείων, τὰ ὁποῖα προσπορίζουν καὶ ἐξασφαλίζουν εὐδαιμονίαν ἀληθῆ.

Εἶναι, κατὰ ταῦτα, ὀρθὴ καὶ ἀξέπαινος ἡ ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συναίσθησις τῆς ἀνάγκης, ὅπως ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Χριστιανικὸς κόσμος, εἰδικότερον, λάβῃ θέσιν κατὰ τὰς ἀλλαγὰς αὐτάς. Εἶναι δὲ προσφώνησις λίαν καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, ὅπως, δι' εἰδικῶν συνεδρίων καὶ ἐμπειριστατωμένων μελετῶν, κατανοηθῆ ἡ ἐθὺνικὴ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν μεγάλῳ ζητήματι, καὶ καθορισθῶσι τὸ δυνατόν καὶ τὰ μέσα καὶ οἱ τρόποι τῆς χριστιανικῆς συνδρομῆς πρὸς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι, διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους καὶ μὲ ρυθμὸν ταχύν, ἐπιδιώκουν καὶ ἐπιτυγχάνουν ριζικὰς καὶ οὐσιώδεις κοινωνικὰς ἀλλαγὰς.

Ἡ πείρα τοῦ παρελθόντος, ἡ γλυκεῖα καὶ ἡ πικρά, ἐκ τῆς ἄχρη τοῦδε ζωῆς τῶν Χριστιανικῶν Λαῶν, ἔχει νὰ δώσῃ εἰς τὸ Συνέδριον πλούσιον καὶ πολύτιμον ὕλικόν διὰ τὴν κατάστροφωσιν τοῦ σχεδίου, ὅπερ ἐνδείκνυται εἰς λωσιτελῆ συνδρομὴν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τὰς διαληφθεῖσας χώρας.

Ἡ δὲ ἐν Θεῷ ἰσότης πάντων τῶν ἀνθρώπων, τὸ καθολικόν, διὰ πάντα ἄνθρωπον, δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, τὸ καθήκον τοῦ σεβασμοῦ παντὸς ἀνθρώπου, ὡς εἰκότος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἀσχέτως φυλῆς καὶ φύλου καὶ χρώματος καὶ καταγωγῆς καὶ πάσης ἄλλης τοιαύτης διακρίσεως, ἡ ὑπὸ πάντων πρὸς πάντας ὀφειλομένη δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη, καθ' ἣν ἔκτασι καὶ καθ' ὃ μέτρον ὀρίζει καὶ ἀπαιτεῖ αὐτὴν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ εἰπὼν «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» (Λουκᾶ 10,27) καὶ «καθὼς θέλετε, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως» (Λουκ. 6,31) καὶ, τέλος, ἡ ἀναγνώρισις τῆς εἰρήνης ὡς καθολικῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πάντα ἄνθρωπον, ἵνα περιορισθῶμεν μόνον εἰς αὐτά, ὡς κυρίου συντελεστὰς κοινωνίας ἀνθρώπων ἀληθῶς εὐδαιμονούντων, εἶναι πλαισία ἀσφαλῆ, ὅπως κινήθῃ τὸ Συνέδριον διὰ τὴν κατάστροφωσιν τοῦ σχεδίου τῆς εἰς τὰς κοινωνικὰς μεταβαλλομένης χώρας χριστιανικῆς προσφορᾶς.

Ἐχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸ Συνέδριον θὰ ἀνταποκριθῆ ἐπαρκῶς εἰς τὰς ἀγαθὰς προσδοκίας τῶν ἐκλεκτῶν φίλων, οἱ ὁποῖοι ἐμόχθησαν διὰ τὴν συγκρότησιν αὐτοῦ. Καὶ εἴμεθα λίαν εὐτυχεῖς ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου,

τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου καὶ τῆς λοιπῆς πλειάδος τῶν Θεσσαλονικέων χριστιανῶν ἄγιων, φιλοξενεῖ ὡς μέλη τοῦ Συνεδρίου προσωπικότητας διακεκοιμημένας καὶ ἐκλεκτάς, αἱ ὁποῖαι, διὰ τῆς ἀνεγνωρισμένης πνευματικῆς αὐτῶν ἀξίας καὶ ἰκανότητος, πολλὴν καὶ πολύτιμον θὰ παράσχουσι τὴν συμβολὴν αὐτῶν, εἰς ἐπιτυχίαν πλήρη τοῦ Συνεδρίου.

Χαιρετίζομεν μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγάπης τοὺς φίλους συνέδρους. Διαβεβαιούμεν αὐτοὺς ὅτι ἡ Θεσσαλονικὴ ἐκτιμᾷ δεόντως τὴν τιμὴν, ἣ ὁποία προσγίνεται εἰς αὐτὴν διὰ τῆς ἐν αὐτῇ συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου. Καὶ συγκινούμεθα βαθύτατα, ὅτι ὁ ἰδρυτὴς καὶ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης, ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, ἔχει νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συνεδρίου, ἐκ τῆς γραπτῆς διδασκαλίας του καὶ δὴ τῶν δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῶν του, ἀρχὰς καὶ ἀξιώματα ἀρίστης ἐν πᾶσι καὶ θεαρέστου κοινωνικῆς οργανώσεως καὶ τάξεως καὶ εὐρυθμίας καὶ καλῆς καταστάσεως.

Ταῦτα δὲ πάντα, οὐχὶ κατὰ διδασκαλίαν καὶ ἐντάλματα ἀνθρώπων, ἀτινα, ὡς εἶναι φυσικόν, ἔχουσι ἑλλείψεις καὶ ἀτελείας, μὴ ἀπηλλαγμένης πλανῶν καὶ δυναμένων, διὰ τοῦτο, νὰ φυγαδεύσωσιν ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης· ὁ ὁποῖος θέλει πάντας σωθῆναι· καὶ ὁ ὁποῖος οὕτως ἠγάπησε πάντα ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα φροτίξῃ Οὐτός, ὡς φῶς ἀληθινόν, πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον καὶ ἵνα δι' Αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι, πάντες οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἀδελφοὶ ὑπὸ κοινῶν ἐν οὐρανοῖς πατέρα, ὡς μία ποίμνη ὑπὸ ἑνα ποιμένα, ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὴν ἔχωσι.

Ἡ γαλλιστὶ γενομένη ὁμιλία τοῦ κ. Στεφανοπούλου, βουλευτοῦ καὶ τέως Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

«Ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ ἐυχαριστήσωμεν τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, διότι ἐξέλεξε τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰδικώτερον τὴν Θεσσαλονίκην, ὡς τόπον διὰ τὸ Διεθνὲς Συνέδριον μετ' ἑμέα «Ἡ εὐθὴν τῶν Χριστιανῶν ἐν ὄψει τῆς ταχείας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας κοινωνικῆς μεταβολῆς». Θεμελιώδης Χριστιανικὴ διδασκαλία εἶναι ἡ ἀδελφότης τῶν ἀνθρώπων ὡς συνέπεια τῆς κοινῆς πατρότητος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀρχαία αὕτη χριστιανικὴ διδασκαλία ἐν συνδυασμῶ μετὰ τὰς συγχρόνους τεχνικὰς προόδους κάμνει τὸν κόσμον μικρότερον, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐπετεύχθη ἀκόμη ἡ ποθουμένη κατανόησις, δι' ἣν ὀφείλομεν νὰ καταβάλλομεν μεγαλύτεραν προσπάθειαν ἀπὸ τὴν ἤδη καταβαλλομένην. Ἐφ' ὅσον ὑφίστανται δύο μεγάλα ἀντιτιθέμενα συγκροτήματα Κρατῶν καὶ ἐν πλῆθος μικρῶν κρατῶν, θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἔχωμεν διεθνεῖς τεταμέναις σχέσεις καὶ οὐχὶ ἀληθινὴν εἰρήνην. Οὕτω αἱ μικραὶ χώραι ὀφείλουσι ἐπίσης νὰ δώσωσιν ἐν παράδειγμα συνεργασίας ἐπὶ μιᾷ ὅσον τὸ δυνατόν εὐρείας κλίμακος. Ὅταν εἰς τὸν κόσμον θὰ ὑπάρξωσιν τέσσαρες ἢ πέντε τοιαῦται ομάδες, τότε θὰ ἔχωμεν τὰς βάσεις διὰ μίαν ἀδιάσπαστον διεθνήν κοινωνίαν.

Ἡ κοινωνία, εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, μεταβάλλεται πολὺ ταχέως. Τοῦτο ἤρχισε πρὸ διακοσίων ἐτῶν μετὰ τὴν βιομηχανοποίησιν, ὅμως τὸ γεγονός τοῦτο εἶχε μίαν σπουδαίαν πνευματικὴν συνέπεια. Χῶραι, αἱ ὁποῖαι εἶχον παραμείνει ἐπὶ αἰῶνας στατικά, καὶ ἐπὶ ἀθλίας συνθήκας, κατέχονται ἀπὸ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν τῆς ἀλλαγῆς. Αἱ χώραι αὗται ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ κόσμου. Τὰ 60% τοῦ παγκοσμίου πληθυσμοῦ ζοῦν ἐπὶ συνθήκας λιμοῦ, ἀσθενειῶν καὶ πλήρους ἀμαθείας. Τὸ χάσμα μεταξὺ βιομηχανικῶν καὶ μὴ βιομηχανικῶν χωρῶν εἶναι μέγα καὶ ἀδύναται ὁσημέραι. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ κατάστασιν μὴ ἀνεκτὴν τόσον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν συμφερόντων τῶν δημοκρατιῶν τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Ἡ μεταμόρφωσις, ἣ ὁποία λαμβάνει χώραν εἰς τὰς ὑποαναπτύκτους χώρας, εἶναι ὁμοία μετ' ἐκείνην, ἣ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Δύσιν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Αἱ ἰάσεις τοῦ αἰῶνος ἐκείνου ἐδημιούργησαν τὴν θεωρίαν τοῦ Μάρξ, περὶ τῆς πάλης τῶν τάξεων. Αὕτη ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη εἰς τὰς οικονομικῶς προηγμένας χώρας λόγω τῆς ἐφαρμοσθείσης πολιτικῆς περὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Μετὰ τὴν πάροδον ἐνός αἰῶνος ἀντιμετωπίζομεν τὴν ἴδιαν κατάστασιν ἐπὶ τοῦ διεθνoῦς πεδίου. Ὑπάρχουσι χώραι προλεταριακαὶ καὶ χώραι πλουσίου. Θὰ ἀπετέλει τραγωδίαν, ἐὰν ἡ θεωρία τοῦ Μάρξ, ἣ ὁποία ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη εἰς τὰς ἐπὶ μέρους χώρας, ἐπετύγχανεν ἐπὶ τοῦ διεθνoῦς πεδίου λόγω ἑλλείψεως προοπτικῆς ἐκ μέρους τῶν πλουσίων χωρῶν. Πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ὅτι εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας ὁ Κομμουνισμὸς παρουσιάζεται ὡς μέσον καὶ ὡς μέθοδος, διὰ τῆς ὁποίας μία χώρα γεωργικὴ δύναται νὰ καταστῇ βιομηχανικὴ. Περὶ τούτου προβάλλονται ὡς παραδείγματα ἡ Ρωσία καὶ ἡ Κίνα. Δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κεντηριάζωμεν μόνον τὸ κακόν, ὀφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὸ καλόν καὶ διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ψυχῶν.

Οἱ λαοὶ ἐπὶ μακρὸν ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν πολιτικὴν τὴν ἀνεξαρτησίαν. Πολιτικὴ ἀνεξαρτησία ὅμως δὲν σημαίνει καὶ καλυτέρα οικονομικὴν ζωὴν. Αἱ προσπάθειαι τοῦ δυτικοῦ κόσμου ὀφείλουσι νὰ στραφοῦν τόσον πρὸς τὸν οικονομικὸν παράγοντα, ὅσον καὶ πρὸς τὸν πνευματικὸν καὶ ψυχολογικὸν παράγοντα. Βεβαίως πρέπει νὰ δοθῇ συγκεκριμένη οικονομικὴ βοήθεια καὶ διὰ καταλλήλων μεθόδων. Ἀπαιτεῖται οικονομικὴ βοήθεια ὡς συμπλήρωμα τῶν ἐθνικῶν προσπαθειῶν. Ἡ μέχρι τοῦδε δοθεῖσα εἰς κεφάλαια βοήθεια δὲν ἦτο ἐπαρκής. Οὐδεμία χώρα μόνη τῆς δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς εἰς κεφάλαια διεθνεῖς ἀνάγκας. Ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο διεθνὴς συνεργασία. Αἱ μέθοδοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐδόθη ἢ μέχρι τοῦδε βοήθεια, ὑπῆρξαν λίαν ἐνδιαφέρουσαι (π.χ. τὸ Σχέδιον Μάρσαλ). Ἰδιαιτέρα φροντίς δεόν νὰ καταβάλληται, ἵνα μὴ πλήττηται ἡ ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν τὴν βοήθειαν. Ἀπαιτεῖται ψυχολογικὴ καὶ πνευματικὴ κατανόησις καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν τὸ ἐπρόσβησαν πλήρως δι' ὃ καὶ ὑφίσταται λαθρανόντως ἐν ρεῦμα ἀντιαμερικανικόν.

Ἐπὶ τοῦ ψυχολογικοῦ καὶ πνευματικοῦ κυρίως πεδίου ἡ εὐθὴν τῶν χριστιανῶν εἶναι τεραστία.

Ἐναντι τοῦ Δυτικοῦ κόσμου ὑφίσταται μεγάλη προκατάληψις, τὴν ὁποίαν οἱ Χριστιανοὶ ἐργαζόμενοι καταλλήλως δύνανται νὰ τὴν διαλύσουν. Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἔργον δυσχερές, δύναται ὅμως νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος οὐδὲν κοινωνικὸν σύστημα νιοθετεῖ. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι οὔτε μὲ τὸ μέρος τοῦ ὑλιστικοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε μὲ τὸ μέρος τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὁλοσχερῶς καταπνίγει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου οἱ Χριστιανοὶ θὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀντιχριστιανικὴν στάσιν τοῦ Δυτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐπρόδωσε τὰς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ εὐθὺν τῶν Χριστιανῶν νὰ βοηθήσουν τὰ ἄτομα εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας προέρχεται ἀπὸ τὸν οἰκουμενικὸν τὸν χαρακτήρα. Οἱ χριστιανοὶ ἐνδιαφέρονται δι' ἅλας τὰς δυσχερείας καὶ προβλήματα, ἰδιαίτερος διὰ τὰ προβλήματα τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ κέντρον πρόβλημα τῶν ἡμερῶν μας. Οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ διαπαιδαγωγήσουν τὴν κοινὴν γνώμην, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ πρόβλημα καὶ τὴν ἐπιείγουσαν ἀνάγκην περὶ τῆς μεγαλύτερας συμβολῆς τοῦ Δυτικοῦ κόσμου. Ὁ Δυτικὸς κόσμος ὀφείλει νὰ εἶναι ἐνήμερος τῶν οικονομικῶν προβλημάτων. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι μὲ μίαν στενὴν ἀντίληψιν περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς ἀσχολούμενον μόνον μὲ τὴν ἀτομικὴν μας σωτηρίαν. Ὁ Χριστιανὸς δέον νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ μὲ τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὸν κόσμον ὀλόκληρον. Νὰ ἀντιμετωπίζῃ αὐτὰ καὶ νὰ συζητῇ αὐτὰ μὲ τοὺς εἰδικούς, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἔχουν ὑπεύθυνον περὶ αὐτῶν γνώμην. Τοῦτο ἀκριβῶς ἔκαμε καὶ ἡ ὑμετέρα Ὁργάνωσις. Ἐκάματε ἐμβριθεῖς καὶ ἐμπεριστατωμένας μελέτας ἐπὶ προβλημάτων ἐκεῖ ὅπου ταῦτα παρουσιάζουν ἰδιαίτεραν σημασίαν. Ἡ χριστιανικὴ σας πίστις, εἰς λόγους καὶ ἔργα, μᾶς παρέχει μεγάλας ἐλπίδας. Καὶ ὅπως ἀκόμη εἰς τὸ Ἐvanston ἐλέχθη, «πολλοὶ εἶναι οἱ ἄνευ ἐλπίδος». Ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Πιστεῦω ὅτι τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν στάσιν καὶ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος, παρὰ τὴν πτώσιν του, διετήρησε πολὺ ἀπὸ τὸ λογικὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν του εἰς τὸ νὰ ἀνευρίσκῃ τὴν ὁδὸν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητῇ νὰ συνεργάζεται μὲ Αὐτόν. Παρὰ τὰ σκοτεινὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα προμηνύουν καταστροφὴν, παραμένοντες αἰσιόδοξοι. Ἐχομεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἀνθρώπινον ὄν, εἰς τὸν θεῖον σπινθῆρα, ὁ ὁποῖος εἶναι κεκρυμμένος εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του. Τὸ θαυμάσιον ἔργον τῆς Ὁργανώσεώς σας ἀποδεικνύει ὅτι ἔχομεν δίκαιον».

Ἡ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διεθνoῦς Χριστιανοκοινωνικοῦ Συνεδρίου ἐν Θεσσαλονικῇ γερμανιστὶ γενομένη προσφωνήσις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Π. Μπρατσειώτου ἔχει ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς :

«Πιστεῖω, ὅτι διερμηνεύω τὰ αἰσθήματα τοῦ ἑλληνικοῦ θεολογικοῦ κόσμου, ἐκφράζων τὴν χαρὰν μου

διὰ τὴν σύγκλησιν ἐνὸς διεθνoῦς χριστιανοκοινωνικοῦ Συνεδρίου, συνερχομένου εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βορείου Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν ἴδρυσεν ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, τὴν ὁποίαν ἐπότισε καὶ ἐστερέωσε διὰ τοῦ αἵματός του ὁ μεγαλομάρτυρς ἅγιος Δημήτριος καὶ ἐποίμαναν εὐκλεῶς μεγάλα ἐκκλησιαστικὰ προσωπικότητες, ἐν αἷς καὶ οἱ ἀρχιεπίσκοποι Ἐδστάθιος, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καὶ Συμεὼν. Ἡ χαρὰ δὲ ἡμῶν γίνεται μεγαλύτερα, ὅταν λάβωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν σπουδαιότητα τοῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου, τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ, συγκειμένον ἐκ χριστιανῶν ἀντιπροσώπων τῶν κριωτέρων φυλῶν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ εἶθετον τοῦ τόπου τοῦ Συνεδρίου τούτου. Τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου ἐνδιαφέρει τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὄχι μόνον καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλος τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ ἰδιαίτερος τῆς Χριστιανωσύνης. Καὶ ὁ λαὸς οὗτος, φορεὺς σπουδαιοτάτου πολιτισμοῦ, τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ, παραμένει ὄχι ἴστων ἀπὸ τῆς ἐλευθερωσεως αὐτοῦ ἀνοικτός· εἰς τὸν δυτικὸν τεχνικὸν πολιτισμὸν, συμμεριζόμενος πάντα τὰ πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα αὐτοῦ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἐνδιαφέρεται μόνον διὰ τὴν ἰδικὴν του ἐλευθερίαν, κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ εὐημερίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τύχην ἀπάντων τῶν λαῶν, εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ὁποίων ἀνήκει. Ἐνδιαφέρεται δὲ ὁ λαὸς οὗτος διὰ τὰ σπουδαία ταῦτα ἀγαθὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον ἔχει καὶ ὁ ἴδιος πικρὰν πείραν ἐκ τῆς προσγενομένης εἰς αὐτόν κατὰ καιροὺς ἀδικίας. Τὴν σημασίαν τῶν πολιτικῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης εἶναι ἐνόητον ὅτι θὰ αἰσθάνεται βαθύτατα ὁ λαὸς, ὅστις ἀντλεῖ ἀπὸ σπουδαίαν παράδοσιν, τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν χριστιανικὴν καὶ ἔχει βαθειὰν συνείδησιν τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ συνειδητοποίησις τῶν μεγάλων τούτων ἀξιῶν, ὁμοῦ μετὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἀποτελοῦν τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἀντιμετώπισιν τῶν συνεπειῶν ὄχι μόνον τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν κακῶν τῆς ἁγδαίας κοινωνικῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς σχετικῆς ἀναταραχῆς.

Ἐίπομεν ὅτι ἡ χαρὰ ἡμῶν αὐξάνει λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ τόπου, ὅστις προετιμήθη, ἵνα χρησιμεύσῃ διὰ τὴν σύγκλησιν τοῦ παρόντος Συνεδρίου. Εἶναι ἡ πόλις, πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ὁποίας ἀπήνην ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὰς ἀρχαιοτέρας ἐπιστολάς του μὲ τὸ σπουδαῖον κοινωνικὸν τὸν περιεχόμενον. Εἰς τὴν Α' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴν τονίζει ἰδιαίτερος τὴν φιλαδελφίαν. «Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν, αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε» (4, 9). Ἐν δὲ τῇ Β' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολῇ διακηρύσσεται ἡ βαρυσήμαντος κοινωνικὴ ἐντολή «Ἐἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω» (3, 10). Περαιτέρω τὸ πὸς τοῦ Συνεδρίου ἡμῶν εἶναι ἡ πόλις ὄχι μόνον τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ΙΑ' αἰῶνος, ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων μορφῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς εἶπομεν, ἀνδρὸς συνδυάζοντος ἰσχυρὰν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον

**ΤΟ ΕΝ ΡΟΔΩ, ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
(19 - 28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1959)**

Α'

Ἡ σημερινή κατάσταση τῆς ἀνθρωπότητας εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐμβάλλει ἀσφαλῶς εἰς μεγάλας ἀνισυχίας πάντα εὐσεβῆ χριστιανόν. Πανταχοῦ βασιλεύει ἀβεβαιότης, σύγχυσις καὶ ἀγωνία διὰ τὸ μέλλον. Δυνάμεις καὶ ρεύματα ποικίλα εἶναι ἐν δράσει, τῶν ὁποίων ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ κατεύθυνσις δὲν ὑπόκεινται πλέον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων. Ἄν καὶ αἱ καταπληκτικαὶ πρόοδοι εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὰς τέχνας ἔχουν προσπορίσει εἰς τοὺς συγχρόνους ἄφθονα μέσα εὐζωίας καὶ ἀνέσεων, ἡ δυστυχία καὶ ἡ ἀθλιότης, οἱ ἐκτοπισμοὶ καὶ ἐκπατρισμοὶ — ἐξ οὗ καὶ προσφυγικὸν ἔτος ἐχαρακτήρισθη τὸ τρέχον ἔτος—, μυστικοὶ ἀνταγωνισμοὶ, ἄγρια διαθέσεις, ἐξοπλισμοὶ καὶ ἐφευρέσεις τρομακτικῶν καταστρεπτικῶν μέσων ἔχουν μεταβάλλει τὴν ζωὴν εἰς κόλασιν. Αἱ θεῖαι ἀρχαὶ τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας ἔχουν ἀπολέσει πᾶσαν ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις καὶ ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ εἶναι ἐπικρατεστέρα ἢ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἀθεϊστικά δὲ καὶ ὀλιστικά συστήματα ἐργάζονται μακροχρόνως καὶ προσπαθοῦν σπῆτα διὰ τῆς βίας, πότε δι' ἐπιχειρημάτων νὰ ἐξαφανίσωσι τὴν θρησκείαν καὶ νὰ ἐκρίζωσωσι πᾶσαν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν νόμον Αὐτοῦ.

Εἰς μίαν τοιαύτην χαώδη καὶ παραλελυμένην κατάστασιν ποία πνευματικὴ δύναμις ὑπάρχει ἐν

μετὰ ἐντόνον ἀσκητικοῦ μυστικισμοῦ. Εἰς αὐτὸν δὲ ὀφείλομεν, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ τὸ βαθὺν λόγιον «ἐπὶ τῆς ἀγάπης στηρίζεται ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἧς τὸ φῶς σβέννεται σὺν τῇ ἀποψύξει τῆς ἀγάπης». Εἶναι εὐχὴ ἡ πόλις, τῆς ὁποίας ὁ λαός, ὡς καὶ ὄλος ὁ πολυπαθὴς πληθυσμὸς τῆς Βορείου Ἑλλάδος, μόλις πρὸ 47 ἐτῶν ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του, ἀλλ' ἔκτοτε τόσον αὐτὸς, ὅσον καὶ ὄλος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πολὺ αἷμα χύσει διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς στραγγαλισθεῖσαν ἐλευθερίαν του. Εἶναι ἐπίσης ἡ πόλις ἐκεῖνη, ἧτις κειμένη εἰς τὸ σταυροδρόμιον μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως καὶ ἀποτελοῦσα μέγαν φάρον τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἐν ὅλῃ τῇ Βαλκανικῇ εἶναι ἴσταν εὐθετος, ἵνα ἐκπέμψῃ τὸ φῶς τοῦ κοινωρικοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς χερσονήσου ταύτης καὶ πέραν αὐτῆς πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Συνέδριον ἡμῶν δὲν εἶναι ἄλλο τι, κατὰ τὸν μειριόφρονον αὐτοχαρακτηρισμὸν του, παρὰ «Συνέδριον μελέτης», τὸ ὁποῖον οὔτε σκοπεῖ οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ λύσῃ τὰ ἐπὶ τάπητος προβλήματα. Ὅπως δὲποτε ὁμως ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ μῆνυμά του πρὸς τὸν κόσμον τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, τοῦ ἐνὸς

τῶ κόσμῳ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία νὰ ἠμπορέσῃ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸν ὀλέθριον κατήφορον τῆς ἀνθρωπότητας καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐξυγιάνσιν καὶ τὴν ἀνόρθωσίν της; Ποῖος θὰ δυνήθῃ νὰ λυτρώσῃ τὴν σύγχρονον ταλαιπωρὸν ἀνθρωπότητα ἢ νὰ ὀδηγήσῃ ταύτην εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ εἰς ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν υἰεσίαν καὶ ἀμυῆν εἰμὴ Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτήρισεν ἑαυτὸν ὡς τὴν ὁδόν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ φῶς τῆς ἀνθρωπότητας; Οὐδέποτε ἐχρειάσθη νὰ ἀκουσθῇ σθεναρὰ καὶ ἐπιβλητικῇ ἢ φωνῇ τοῦ Εὐαγγελίου ὅσον σήμερον. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἠμπορεῖ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον σήμερον, διότι ὁ Ἰησοῦς, ὅν αὕτη κηρύττει καὶ λατρεύει, εἶναι ἡ μόνη δύναμις ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, δι' ἧς δύναται νὰ σωθῇ ὁ κόσμος.

Ἄλλ' ἐναντι ἐνὸς κόσμου τόσον ἐξηθλιωμένου καὶ τόσον ἔχοντος ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου του ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἴσταται μὲ τὴν πνευματικὴν τῆς ζωὴν ἐξησθενημένην καὶ μὲ τὸ κήρυγμά της ἄτονον καὶ ἄκαρπον ἐξ αἰτίας τῆς ἀξιοθρηγῆτου διαιρέσεώς της εἰς πολλὰς ἀλληλοανταγωνιζομένας καὶ διαφερούσας εἰς τὴν πίστιν καὶ ζωὴν ἐκκλησίας. Πῶς εἰς διηρημένους καὶ κατατεμαχισμένους εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας Χριστιανισμὸς δύναται νὰ κηρύττῃ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν συναδελφωσύνην εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον; Ποίαν δύναμιν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐν κήρυγμα περὶ ἀγάπης, ὅταν ἡ ἀγάπη καὶ ἐνότης καὶ συνεργασία λείπῃ ἀπὸ αὐτοῦ

καὶ τοῦ ἐτέρου ἡμισφαιρίου, θὰ εἶναι πολύτιμον δι' αὐτόν. Ἄλλὰ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν εἶναι μὴ προκόψῃ ἀπὸ τὸ Συνέδριον τοῦτο, καὶ μόνον ἢ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάντησις ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἀνθρώπων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου λαλούντων οἰκοθεν διαφόρους γλώσσας, ἀλλὰ συνεννοουμένων διὰ τῆς γλώσσης τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐμφορουμένων δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς πεποιθήσεως, ὅτι, ἐξαιρέσει τῆς προσωπικότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον πρὸς παραμέρισιν τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, τῆς ἀβεβαιότητος, τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ κόσμου, ἐκτὸς τῆς ἀνυπολογίστου ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ τῆς ἀγάπης, ταῦτα καὶ μόνον εἶναι, πιστεύομεν, ἱκανὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σύγκλησιν τῆς Συνδιασκεψέως ταύτης καὶ τοὺς καταβληθέντας κόπους διὰ τὴν πραγματοποίησιν καὶ ἐπιτυχίαν αὐτῆς. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὀφείλει χάριτας εἰς τοὺς ὀργανωτὰς τῆς Συνδιασκεψέως ταύτης διὰ τὴν περικείμεν τῆς περιπτώσου πάλους ταύτης ὡς ἔδρας αὐτῆς καὶ θεωρεῖ ὡς προνόμιόν του νὰ χαιρετίσῃ ἐν αὐτῇ ὡς ξένους του τοὺς ἀξιοτίμους συνέδρους αὐτῆς».

τούς κηρύττοντας; Καί ἄλλοτε ἐτόνισα πολλάκις, καί κατὰ τὴν ἐναρκτήριον τελετὴν τοῦ Συνεδρίου τῆς Ρόδου ἐπανέλαβον, ὅτι τὸ μεγαλύτερον σκάνδαλον τῆς νεωτέρας ἱστορίας εἶναι ἡ διαίρεσις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας. Χριστιανισμὸς διηρημένος δὲν εἶναι ἀληθινὸς Χριστιανισμὸς, διότι ἡ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐνότης. Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ κηρύττωμεν καὶ εἰς ἄλλοδόξους τὴν θρησκείαν τῆς ἀγάπης, τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅταν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ δὲν δεικνύωμεν διὰ τῆς ζωῆς μας τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐνότητα ταύτην. Ἡ διαίρεσις τῆς Χριστιανισμῶν εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ δυσφημισμὸν τῆς πίστεώς μας καὶ ἐξασθενίζει πολὺ τὸ πρὸς τὸν κόσμον κήρυγμά μας.

Τὸ ὀδυνηρὸν αὐτὸ φαινόμενον τῆς διαίρεσως τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς πολλὰς ἐκκλησίας θέλοντες νὰ ἐξαλείψωσιν εὐσεβεῖς τινες καὶ ἐμπνευσμένοι χριστιανοὶ ἡγήται, ἐν οἷς καὶ πολλοὶ Ὁρθόδοξοι, ἔρριψαν τὴν ἰδέαν τῆς συνεργασίας τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς κοινὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἐπίλυσιν τῶν συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων καὶ οὕτως ἤρχισεν ἡ λεγομένη ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις οἰκουμενικὴ κίνησις. Ἡ ἀπὸ τριακονταετίας περίπου ἀρξαμένη οἰκουμενικὴ κίνησις ἀποβλέπει εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῶν συγχρόνων πρακτικῶν προβλημάτων, εἰς τὴν ἀλληλογνωριμίαν καὶ προσέγγισιν των, μέχρις οὐ ἐπιτευχθῆ, ὅταν ὁ πανάγαθος καὶ πολυέλεος Θεὸς εὐδοκήσῃ, ἡ πολυπόθητος ἕνωσις πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ ἧς διαρκῶς ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία προσεύχεται. Καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς ἡ μόνη ἀληθινὴ καὶ τὴν πίστιν καὶ τάξιν τῆς ἀρχαίας καὶ ἀδιαρέτου Ἐκκλησίας διαφυλάττουσα, αἰσθάνεται περισσότερον ὄλων καὶ πονεῖ βαθύτερον διὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην καὶ τὸν καταταγματισμὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι φρονεῖ, καὶ δικαίως, ὅτι αἱ ἄλλαι ἐκκλησίαι ἀπεμακρύνθησαν καὶ ἀπεσχίσθησαν ἐκ τῆς μητρὸς αὐτῶν, ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ κατὰ θεῖαν πρόνοιαν καὶ πρὸς δόξαν τῆς Ὁρθοδ. Ἐκκλησίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν, διὰ νὰ ἀπαρτισθῆ μία «Κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν», κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, διὰ τοὺς ἀνωτέρω προαναφερθέντας σκοποὺς τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. «Ἐπειδὴ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἡμῶν, εἶπεν ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὴν ἔκθεσίν του ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Ρόδου, συνέρχεται διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸ ἔδαφος μιᾶς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν—μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε., ὀφείλομεν νὰ φέρωμεν εἰς τὸν νοῦν μας ἐν θεμελιῶδες γεγονός τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐπαρκῶς γνωστὸν, καὶ τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι μεγίστης σπουδαιότητος. Τοῦτο εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κων/πόλεως, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὑπῆρξεν ἡ πρώτη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀπεφάσισεν ἐπίσημως νὰ προτείνῃ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν δημιουργίαν μιᾶς μόνιμου κοινωνίας ἢ συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐχομεν ἐπὶ πλέον λόγον νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν τολμηρὰν ἐκείνην πρωτοβουλίαν, διότι δυνάμεθα νὰ ἐορτάσωμεν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν τεσσαρακονταετηρίδα τῆς προτάσεως ἐκεί-

νης. Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1919 ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρότεινεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Κων/πόλεως ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἀπευθυνθῆ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἵνα ἐπιτύχωσιν τὴν συνένωσιν τῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν εἰς μίαν Κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτὴ καὶ μία ἐπιτροπὴ ἐσχηματίσθη, ἵνα συντάξῃ μίαν ἐγκύκλιον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης Γερμανός, ὅστις βραδύτερον ἐξελέγη Μητροπολίτης Θυατείρων, καὶ εἰς ἐκ τῶν πρώτων προέδρων τοῦ Π.Σ.Ε., ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐγκυκλίου. Ἡ ἐγκύκλιος ἐξεδόθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, Ἀγγλικὴν, Γαλλικὴν καὶ Ρωσικὴν τῷ 1920, φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἴκου. Θρόνου καὶ ἕνδεκα ἄλλων Μητροπολιτῶν. Αἱ Ἐκκλησίαι συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ἐκκλήσιν ταύτην καὶ ἐσχηματίσθησαν τότε δύο μεγάλαι Ἐπιτροπαί, ἡ Ἐπιτροπὴ «Ζωὴ καὶ ἔργασια» (Life and Work), ἡ ὁποία ἀπεσκοπεῖ εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὰ πρακτικὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς διὰ τὴν κοινὴν ἀντιμετώπισιν των καὶ ἐπίλυσιν κατὰ τὰς χριστιανικὰς ἀρχάς, καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ «Πίστις καὶ Τάξις» (Faith and Order), ἡ ὁποία ἐπεζήτει τὴν διὰ τῆς συζητήσεως καὶ ἐρεῦνης ἄρσιν τῶν δογματικῶν διαφορῶν μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν τελικὴν ἕνωσίν των. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ὀργάνωσαν κατὰ καιροὺς διεθνῆ ἢ χριστιανικὰ συνέδρια ἐν Στοκχόλμῃ, Λωζάνῃ, Γενεύῃ, Ὁξφόρδῃ, Ἐδιμβούργῳ, εἰς τὰ ὁποῖα συμμετεῖχον καὶ πολυπληθεῖς ἐπίσημοι ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθ. Ἐκκλησιῶν ἐξ ἀρχιερέων, ἱερέων, καθηγητῶν τῶν Ὁρθ. Θεολ. Σχολῶν. Εἰς τὰ συνέδρια ταῦτα, ὅπως γίνεται μέχρι σήμερον, οἱ Ὁρθόδοξοι συνέτασσον ἐπὶ ὄλων τῶν ζητημάτων, ἐφ' ὧν διεφώνουν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους, χωριστὰς δηλώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐξέθετον τὰς ὀρθοδόξους ἀπόψεις. Πρὸς συστηματικώτερον ἐπιδιώξιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς συνεργασίας τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ διηρημένῳ συγχρόνῳ κόσμῳ ἐκρίθη σκόπιμον ὑπὸ τῶν ἡγετῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ὁ σχηματισμὸς ἐνὸς τεραστίου ὀργανισμοῦ μὲ ἔδραν μόνιμον τὴν Γενεύην, μὲ ἰδιαιτέρον Καταστατικόν, μὲ ἄρθρα καὶ ὄρους συμμετοχῆς καὶ λειτουργίας καὶ τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, μὲ Προέδρους καὶ Γραμματεῖς καὶ πολυάριθμα τμήματα, ὅσαι εἶναι καὶ αἱ περιοχαὶ τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ συγχρόνῳ ζωῇ, καὶ μὲ μόνιμον ἀντιπρόσωπον (Ἐξάρχον) τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Γενεύης. Οὕτως ἐσχηματίσθη ἐν τῇ Γεν. Συνελεύσει τοῦ Ἀμστελοδάμου τὸ λεγόμενον Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς συμμετοχῆς ἐν τῇ Συνελεύσει καὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ Καταστατικοῦ καὶ παρὰ τῆς Ὁρθ. Ἀντιπροσωπείας μετὰ τινος ἐπιφυλάξεως εἰς διάφορα ἄρθρα τοῦ Καταστατικοῦ. Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ἔχει πρῶτον τὰς Γενικὰς Συνελεύσεις (400 μέλη ἐξ 165 Ἐκκλησιῶν, ἐξ ὧν αἱ Ὁρθ. Ἐκκλησίαι ἔχουσι τὸ 1/5 ἦτοι 80 θέσεις), συνεργουμένης κατὰ πενταετίαν ἢ ἑξαετίαν εἰς τινὰ τῶν πέντε Ἡπείρων κατὰ σειρὰν (ἡ πρώτη ἐν Ἀμστελο-

Π Ε Ρ Ι Ν Ε Ω Κ Ο Ρ Ω Ν

Ὁ Κωνσταντῖνος Κοντογόνης, διατελέσας καθηγητῆς τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ, εἰς τὸ «Ἐγχειρίδιον Ἑβραϊκῆς Ἀρχαιολογίας» αὐτοῦ (Ἀθῆναι 1844, σελ. 119-122) τὰ ἐπόμενα καταχωρίζει περὶ Λευιτῶν καὶ Ἱεροδοῦλων:

«Λευῖται. Οἱ συμβοηθοὶ τῶν ἱερέων ἦσαν οἱ Λευῖται, τούτεστι πάντες οἱ ἀπόγονοι τοῦ Λευί, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ οἶκος τοῦ Ἀαρῶν μόνον ἀνυψώθη εἰς τὴν ἱερατικὴν ἀξίαν. Ἄπασα λοιπὸν τοῦ Λευί ἢ φυλῆ καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, καὶ προσδιωρίσθη νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἱερεῖς εἰς τὰς κατωτέρας τοῦ ναοῦ ἐργασίας. Χειροτονοῦμενοι οἱ Λευῖται, πρῶτον μὲν ἐρρατίζοντο διὰ τοῦ λεγομένου ὕδατος τοῦ ἀγνισμοῦ, τὰ ἐνδύματα αὐτῶν ἐπλύνοντο, καὶ ἐξυρώντο τὰς τρίχας τοῦ σώματος. Ἐπειτα δὲ ἐπρόσφεραν θυσίαν δύο μόσχους, τὸν μὲν, περὶ ἁμαρτίας, τὸν δὲ, ὀλοκαύτωμα. Οἱ Ἰσραηλίται ἐπέθεταν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ αὐτοὶ δὲ τελευταῖον τὰς ἑαυτῶν ἐπὶ τὰ θύματα (Ἀριθμ. 17. 5-16). Ἡ ἡλικία δὲ, καθ' ἣν ἐγένοντο παραδεκτοὶ εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν, ἐτάσσετο κατὰ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ὑπηρετῶσι μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ (Ἀριθμ. 8. 3.23.30.47. 17. 23-25). Τὰ δὲ καθήκοντα τῶν Λευιτῶν κυρίως ἦσαν ταῦτα. α) Κατὰ μὲν τὴν διὰ τῆς ἐρήμου τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁδοιπορίαν, νὰ κομίζωσι τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ

τὰ ἱερά σκεύη αὐτῆς (Ἀριθμ. 1. 50-53) (α). β) Ὅτε ἐστρατοπέδευόν που, νὰ συνάγωνται περὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ νὰ φυλάττωσιν εἰς αὐτήν, ὡς κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους εἰς τὸν ναόν, φυλακὴν (Ἀριθμ. 1. 53. 3. 7). γ) Νὰ ὑπηρετῶσι τοὺς ἱερεῖς περὶ τὰς ἱεράς τελετάς, ν' ἀνοίγωσι δηλονότι καὶ νὰ κλείωσι τὸ μὲν πάλαι τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἔπειτα δὲ τὸν ναόν (Παραλειπ. Α'. 9. 21. κς'. 1. καὶ ἐφξ. Παραλειπ. Β'. 14. κγ'. 19. Νεεμ. 1. 28). Νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς καθαριότητος αὐτῶν καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν. Νὰ παρασκευάζωσι τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ τὰ λοιπὰ εἰς τὰς θυσίας ἀνήκοντα, καὶ ἐπὶ τοῦ Δαυὶδ νὰ ψάλλωσιν εἰς τὸν ναόν διὰ φωνητικῆς καὶ ὀργανικῆς μουσικῆς ἱεροῦς ὕμνους (Παραλειπ. Α'. κς'. 1. Παραλειπ. Β'. κς'. 19. Νεεμ. 9. 4. 1β'. 27). δ) Ν' ἀντιγράφωσι τὸ ἀρχέτυπον τοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς αὐτοὺς δεδομένον (Δευτερ. 10. 9. ἐφξ). Ν' ἀναγινώσκωσι τοῦτον δημοσίᾳ εἰς τὸν λαόν κατὰ πᾶν ἑβδομῶνον ἔτος (Δευτερ. 10. 10-13), καὶ νὰ εἶναι τοσοῦτον εἰδήμονες αὐτοῦ, ὡς τε νὰ δύνανται νὰ τὸν ἐρμηνεύωσι.

α) Καὶ μάλιστα, ἐπειδὴ ἦσαν διηρημένοι εἰς τρεῖς τάξεις κατὰ τοὺς τρεῖς υἱοὺς τοῦ Λευί, Γεδσὼν, Καθὼ καὶ Μεραρί (Παραλειπ. Α'. 5. 16), εἰς τοὺς Γεδσωνίτας, Κααθίτας καὶ Μεραρίτας, οἱ μὲν Γεδσωνῖται ἔφεραν τὰ παραπετάσματα τῆς σκηνῆς, οἱ δὲ Κααθῖται, τὰ εἰς τὸ ἱλαστήριον περιτετυλιγμένα σκεύη αὐτῆς, οἱ δὲ Μεραρίται, τὰς σανίδας καὶ τὰς στήλας αὐτῆς ἐπὶ ἀμαξῶν (Ἀριθμ. 8').

δάμῳ τῷ 1948, ἡ δευτέρα ἐν Evanston τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῷ 1952, ἡ τρίτη θὰ συνέλθῃ ἐν Δελχί τῶν Ἰνδιῶν τῷ 1961, τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν (90 περίπου μέλη, συνεργομένην κατ' ἔτος ὀρθόδοξα 18 μέλη ἢτοι τὸ 1/5), τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν (δώδεκα μέλη, ἐξ ὧν εἰς ἡ δύο ὀρθόδοξοι) συνεργομένην δις τοῦ ἔτους, καὶ τὰ διάφορα τμήματα ἢ Ἐπιτροπὰς, αἱ ὁποῖαι ἐργάζονται ἐν Γενεύῃ ἢ συνέρχονται κατὰ καιροὺς εἰς διαφόρους πόλεις. Μετὰ τὴν Γεν. Συνέλευσιν ἀνώτατον σῶμα τοῦ Π.Σ.Ε. εἶναι ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ διεκπεραιούσα τὰς ἀποφάσεις τῶν Γεν. Συνελεύσεων καὶ ἀποφασίζουσα καὶ αὕτη ἐπὶ ἐπείγοντων προβλημάτων διεθνῶν, οἰκονομικῶν, πολιτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, πνευματικῶν. Αἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ πορίσματα τῶν Γεν. Συνελεύσεων καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς παραπέμπονται πάντοτε εἰς τὰς Ἐκκλησίας—μέλη, ἵνα αὐταὶ κρίνωσι ταύτας, ἀποδεχθῶσιν ἢ μὴ ταύτας, καὶ ἐφαρμόσωσιν, ὅσας ἐγκρίνωσιν, διότι τὸ Π.Σ.Ε. καὶ τὰ σώματά του δὲν ἀποτελοῦσιν ὑπερεκκλησιαστικὰ, ἀλλὰ κοινὸν βῆμα τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου αὐταὶ μετὰ συζήτησιν καὶ ἐνδελεχῆ ἐρευνᾶν ἀποφάνονται διὰ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν ἀπὸ κοινοῦ ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἀδελφωσύνῃ καὶ ἀγάπῃ ποία ἢ χριστιανικὴ ἀποφῆς ἐπὶ παντὸς συγχρόνου προβλήματος. Οὕτως ὑπάρχει εἰς τόπος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνταλλάσσοι σκέψεις αἱ Ἐκκλησίαι καὶ ἐκφράζεται ἡ χριστιανικὴ ἀποφῆς καὶ θέλησις ἐπὶ πάντων τῶν συγχρόνων προβλημάτων. Ἐν τῷ Παγκ. Συμβ. Ἐκκλ. προπολεμικῶς συμμετεῖχον

πᾶσαι αἱ Αὐτοκέφαλοι Ὀρθ. Ἐκκλησίαι δι' ἀντιπροσώπων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν εἰς τὰ διάφορα συνέδρια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, πλὴν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὸν ἐπικρατήσαντα ἐν αὐτῇ κομμουνισμὸν, μετὰ τὸν δεύτερον δὲ παγκόσμιον πόλεμον δὲν συμμετέχουσι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον αἱ Αὐτοκ. Ἐκκλησίαι Πολωνίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας καὶ Ἀλβανίας. Εἰς τὸ Π.Σ.Ε. δὲν συμμετέχει καὶ ἡ Ρωμαιοκ. Ἐκκλησία διὰ τὴν γνωστὴν ἀκαμπτον πολιτικὴν της, ὅπως οἱ ἀπεσχισμένοι προσέρχονται εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς των ἐν μετανοίᾳ καὶ ἀποδοχῇ τῆς πλάνης αὐτῶν, ἀνευ συζήτησεως καὶ πειθοῦς, πλὴν ὅμως παρακολουθεῖ ἐπιμελῶς διὰ παρατηρητῶν τὰς διαφόρους διασκέψεις τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ διὰ τοῦ τύπου καὶ διὰ φιλικῶν ἀνεπισήμων συναντήσεων βοηθεῖ τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Μετὰ τὴν ἀπαραίτητον ταύτην εἰσαγωγὴν, προβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ρόδῳ συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε.

Ἐφέτος κατὰ θεῖαν βουλὴν συνῆλθε διὰ πρώτην φοράν ἐπὶ Ὀρθόδοξου ἐδάφους ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Π.Σ.Ε. ἐν Ρόδῳ ἀπὸ 19 μέχρις 28 Αὐγ. καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ ἐτονίσθη ὡς σημαντικώτατον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Οἰκουμ. Κινήσεως καὶ ἀπὸ τὰ ἑτερόδοξα μέλη καὶ ἀπὸ τοὺς Ὀρθ. Ἀντιπροσώπους εἰς τὰς διαφόρους ὁμιλίαις αὐτῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Χ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ε) Νά διδάσκωσι καὶ νά ἐκπαιδεύωσι τοὺς θεολόγους, νομοδιδασκάλους, κριτάς, ἀντιγραφεῖς τοῦ νόμου, τοὺς ἐπιστατοῦντας τὴν πολιτικὴν εὐταξίαν, τοὺς ἱατροὺς, καὶ λοιποὺς εἰς τὴν πολιτείαν χρήσιμους σοφοὺς. Καὶ ζ) νά δικάζωσι (Δευτερ. κ'. 5. Παραλειπ. Α'. κγ'. 4. Παραλειπ. Β'. ιθ'. 8. 'Ιεζεκ. μδ'. 24). Περὶ ἰδιαιτέρας τῶν Λευιτῶν ἐνδυμασίας ὁ μὲν Μωϋσῆς οὐδαμῶς τι προσδιώρισε. Κατὰ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ἀπαντῶμεν αὐτοὺς φοροῦντας λιναῖς στολὰς. Οὕτως ὁ νέος Σαμουὴλ, Λευίτης, ἐλειτούργει τὸν Θεόν, περιεζωσμένος ἐπωμίδα λιγῆν. (Βασιλ. Α'. β'. 18), (β) παρβλ. Παραλειπ. Β'. ε' 12 (γ).

Ἱερόδουλοι. Τῶν ἱεροδούλων πρῶτον μὲν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἔπειτα δὲ τοῦ ναοῦ, ἔργον ἦτο νά ὑπηρετῶσι τοὺς Λευίτας περὶ τὰς βαρεῖας ἐργασίας, νά κόπτωσι δηλονότι ξύλα, νά φέρωσιν ὕδωρ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα νά ἐκτελῶσιν, ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν (Δευτερ. κθ'. 11) (δ).

Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν κατέστησεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τοιοῦτους ἱεροδούλους ἐκ τῶν Χανααναίων τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ τοὺς κατοικοῦς τῶν πόλεων Κεφίρα, Βηβώτ, καὶ Ἰαρὶν, (Ἰησ. Ναυῆ θ'. 17-29). Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Δαβὶδ, ὁ Σολομών, καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους πρωτεύοντες, ἐχάρισαν εἰς τὸν ναὸν πολλοὺς ἄλλους δούλους, πρὸς τὰς μνημονευθείσας ἐργασίας χρήσιμους ("Εσδρ. β'. η'. 20. Νεεμ ια'. 3), οἵτινες ἐντεῦθεν μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπιστροφὴν ὠνομάσθησαν δεδωρημένοι, δεδομένοι (ἔβρ. ναθινίμ) (ε), ὄνομα τοῦτο ἔντιμον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ Μωϋσέως ἔφεραν οἱ Λευῖται ('Αριθμ. γ'. 9'. η'. 16. 19). Τὸ ἀξίωμα δὲ αὐτῶν δὲν ἦτο τοσοῦτον ταπεινόν, καθότι μετὰ τὴν βαβυλωνίαν αἰχμαλωσίαν ἀνηγορευόντο ἀμέσως μετὰ τοὺς Λευίτας, καὶ ἐπρωτιμῶντο τρόπον τινὰ ἀπὸ τῶν λοιπῶν Ἰσραηλιτῶν (ζ)).

β) Ὅπου παρὰ τοῖς Ο', ἀναγινώσκειται ἀμετάφραστον, ἐφοῦδ βὰδ.

γ) Φαίνεται δὲ, ὅτι λιναῖς ἢ βυσσίνιας στολὰς ἐφόρουσαν μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν Λευιτῶν μάλιστα οἱ ἱεροφύλαται καὶ ὕμνωδοί. Ἰωσ. Ἀρχαιολ. βιβλ. η', κεφ. 3 § 8. «Τὰς δὲ ἱερατικὰς στολὰς ἐκ βύσσου κατεσκεύασαν, καὶ ζώνας εἰς ἕκαστον πορφύρας μυρίας, καὶ σαλπύγγων κατὰ Μωϋσέως ἐντολὴν μυριάδας εἴκοσι, καὶ στολῶν τοῖς ὕμνωδοῖς τῶν Λευιτῶν ἐκ βύσσου μυριάδας εἴκοσι». Ὅτι περιήρχοντο οἱ Λευῖται τὰς χώρας, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου, μαρτυρεῖ τὸ τοῦ Παραλειπ. Β'. ιζ'. 9. Ὅτι δ' ἐκράτουν πρὸς τοῦτοις καὶ ράβδον καὶ πήραν, εἶναι προσθήκη τῶν ραββίνων (Ἰεσαϊάτ. 16,7), ἐκ τῆς ὁποίας ἄλλοι τινὲς πάλιν ἠθέλησαν νά ἐρμηνεύσωσι τὴν ἐντολὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτε τοὺς ἐξαπέστειλε νά διδάξωσιν ἐντὸς τῆς Ἰουδαίας τὴν χριστιανικὴν πίστιν (Ματθ. ι'. 9-10).

δ) Δύναται ἄρα κατὰ τοῦτο νά παραβληθῶσι πρὸς τοὺς *ropas* καὶ *virtuariis* τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἦσαν ὑπηρεταί (*ministri*) τῶν ἱερέων, φέροντες δεδεμένα τὰ σφάγια εἰς τὸν βωμὸν καὶ παρασκευάζοντες τὰς πρὸς τοὺς μαχαίρας, τὸ ὕδωρ καὶ τὰ παρόμοια. Virgil Geogr. III, 485-488.

ε) Παρὰ τὸ ναθάν ρῆμα, τὸ δωρεῖσθαι καὶ διδόναι σημαῖνον.

ζ) Τοῦναντιον δέ, ἐὰν θέλωμεν νά δώσωμεν πίστιν εἰς τὸ ἱεροσολυμικὸν Ταμνοῦδ, οἱ ναθινίμ οὗτοι ἦσαν ἄδοξοι καὶ περιεφρονοῦντο.

3. ΟΙ ΝΕΩΚΟΡΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

Κατὰ τοὺς δύο πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας δὲν εἶναι εἰσέτι καθωρισμένοι οἱ τόποι λατρείας τῶν ὀπαδῶν τῆς νέας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ θρησκείας. Ἀπὸ τὸ «*ὑπερῶν*» τῆς Σιών, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ πρῶτος χριστιανικὸς ναός, ὅπου διὰ πρώτην φοράν ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ ἡ πρώτη Λειτουργία, ὁ Δεῖπνος ὁ Μυστικός, ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, εὐθὺς ἄμα τῇ ἐπιφοιτῆσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος, παρουσιάζει τὰς λεγομένας «*κατ' οἶκον ἐκκλησίας*» ἦτοι τὰς οἰκίας παλαιότερων καὶ λίαν θερμῶν κατὰ τὴν πίστιν χριστιανῶν, ὅπου ἐγίνοντο προσευχαὶ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐτελείτο τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Παρὰ ὅμως ταῖς «*κατ' οἶκον ἐκκλησίας*» ὑπῆρχον καὶ «*ναοὶ*» καὶ «*θεοσιστήρια*» κεχωρισμένα. Ἀλλὰ, ὡς γνωστὸν, ἐνωρίτατα ἤρχισαν οἱ σφοδροὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοί, καὶ οἱ πιστοὶ λάτρεις τοῦ Ἐσταυρωμένου ἀναγκάζονται νά τελῶσι τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα ὅπου δύνανται νά διαφύγωσι τὰ βλήματα τῶν διωκτῶν. Τοὺς τυχόν ἀνεγειρομένους προχείρους ναοὺς τοὺς κρημνίζουσιν ἢ τοὺς καίουσιν οἱ «*διωγμίται*». Κατὰ τὴν περίοδον τῶν διωγμῶν οἱ χριστιανοὶ χρησιμοποιοῦσι τὰς *κατακόμβας*, αἱ ὁποῖαι εἶναι κυρίως χριστιανικὰ κοιμητήρια ὑπὸ τὴν γῆν, ὅπου κρυπτόμενοι τελοῦσι τὰ τῆς λατρείας αὐτῶν, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λυχνιῶν καὶ τῶν φωταγωγῶν.

Τῆς λαίλαπος κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐξακολουθούσης, ἤρχισαν, οὐχ ἦττον, νά κτίζωνται χριστιανικοὶ ἱεροὶ ναοί, κατὰ τὰς διασωθείσας μέχρις ἡμῶν πληροφορίας. Ὅταν δὲ ὁ πρῶτος χριστιανὸς βασιλεὺς, Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, γαλήνην καὶ ἀσφάλειαν ἐχορήγησεν εἰς τὴν αἵματωθεῖσαν Ἐκκλησίαν, καὶ πρῶτος αὐτὸς μετὰ τῆς μητρὸς του ἁγίας Ἐλένης ἐκτίζον χριστιανικοὺς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, ἔκτοτε μέχρι τῆς σήμερον ἀνά σύμπτασαν τὴν γῆν ἐκτίσθησαν καὶ κτίζονται ναοὶ οικοδομικῶν λαμπρῶν συνθέσεων, ἡ ἱστορία τῶν ὁποίων καὶ μακρὰ καὶ ἐνδοξος τυγχάνει, ὡς γνωστὸν⁷.

Βεβαίως εἰς τὰ «*ὑπερῶνα*», εἰς τὰς «*κατ' οἶκον Ἐκκλησίας*» καὶ εἰς τὰς ὑπογείους κατακόμβας τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι δυνατόν νά ἀναζητηθῶσι *νεωκόροι* ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτῶν ὑπόστασιν. Ἀσφαλῶς ὅμως οἱ ἰδιοκτητῆται τῶν οἰκιῶν, τῶν μετατρεπομένων αἴψνης εἰς χριστιανικὰ ἐντευκτήρια, θὰ ἐπέμελουσιν τῆς καθαριότητος αὐτῶν, τῆς προμηθείας τῶν λαμπάδων καὶ τῶν λυχνιῶν καὶ τῆς ἐξευρέσεως τῶν λοιπῶν χρειωδῶν διὰ τὴν τέλεισιν τῶν τῆς λατρείας. Ἴσως εὐλαβεῖς γυναῖκες νά ἀνελάμβανον οἰκειοθελῶς καὶ προθύμως τὰ ἀνωτέρω καθήκοντα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς κατακόμβας πρέπει νά ὑποτεθῆ, ὅτι θὰ ὑπῆρχον οἱ εἰδικῶς περὶ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῶν ἀσχολούμενοι χριστιανοί. Ὅταν ὅμως, μετὰ τοὺς διωγμοὺς, ἀνηγέρθησαν μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ καὶ ἐντὸς αὐτῶν ἡ λατρεία ἐλάμβανε διαρκῶς μεγαλοπρεπεστέραν καὶ πολυσύνθετον μορφήν, ἀσφαλῶς καὶ ἀναντιρρήτως εἰδικοί τῶν ναῶν

7. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, Ὁ Χριστιανικὸς ναός καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Ἀλεξάνδρεια, 1921 σελ. 10 κ. ἑξῆς.

ὑπηρεταί ἐνεφανίσθησαν, τὰ καθήκοντα τῶν ὁποίων συμπίπτουσι πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν σημερινῶν ὑπηρετῶν τῶν ἱερῶν ναῶν.

Σημειώτεον ὅμως ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ λεπτομερὴς ἐξιστορήσις τοῦ θεσμοῦ τῶν νεωκόρων ἐν τῷ χριστιανικῷ ναῷ, διότι πολλὰ καθήκοντα αὐτῶν, ὡς ταῦτα σήμερον ἐπιτελοῦνται, συμπίπτουσιν ἐνίοτε πρὸς τὰ καθήκοντα κατωτέρων κληρικῶν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἐκ τινος πληροφορίας, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ διήγησις τοῦ Συμεῶν τοῦ Μεταφραστοῦ (β' ἡμῖσι τῆς ἑκατονταετηρίδος) εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Δημητρίου (Συναξάριον), τὴν ὁποίαν παραθέτω κατωτέρω εἰς ὑποσημείωσιν, γίνεται διάκρισις μεταξὺ τοῦ νεωκόρου καὶ τοῦ κληρικοῦ. Ἀναφέρεται δηλονότι ὁ κνεωκόρος Ὀνησιφόρος καὶ ἐν συνεχείᾳ «τίς τῶν τοῦ κλήρου». Ἐκτὸς ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι ὁ «τίς τῶν τοῦ κλήρου» ἀνήκεν εἰς τὸν ἀνώτερον κλῆρον, ἐξ οὗ καὶ ἡ διάκρισις πρὸς τὸν νεωκόρον ἀνήκοντα εἰς τὸν κατώτερον κλῆρον. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία κατόπιν Εὐχῆς ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς νεωκόρους τὴν ἀνάληψιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ναῷ ὑπηρετικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

*

Ἐκ τῶν λεγομένων κατωτέρων κληρικῶν, τῶν «ἐξω τοῦ βήματος» λαμβανόντων χειροθεσίαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς «ἀπὸ τοῦ βήματος» λαμβάνοντας τὴν χειροτονίαν διακόνους, πρεσβυτέρους καὶ ἐπισκόπους, ὁ ἀναγνώστης, ὁ ὑποδιάκονος, ὁ δεποτάτος ἡ κηροφόρος, ὁ ἀκόλουθος ἡ πυλωρός, ὁ ἐξορκιστής, καὶ τέλος αἱ διακόνισσαι ἡσυχολοῦντο μὲ καθήκοντα, μερικὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς τοὺς νεωκόρους⁸.

Τοῦ ἀναγνώστου, ὡς γνωστόν, κύριον ἔργον ὑπῆρξε καὶ εἶναι ἡ «μελέτη καὶ ἀναγνώσις τῶν θείων λογίων» ἡτοι τῆς ἁγίας Γραφῆς «τῷ λαῷ» τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὰς συνάξεις τῶν χριστιανῶν εἰς κοινὴν λατρείαν.

Ὁ Συμεῶν Θεσσαλονίκης (1410-1429) ἀναφέρει τὰ ἐξῆς ὡς καθήκοντα τοῦ ἀναγνώστου τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. «Ὁ εἰς ἀναγνώστην καταστάς τὰς τε θείας τῷ λαῷ ἔκτοτε ὑπαναγνώσκει Γραφάς... ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ βῆμα χωρῶν, ὡς τοῦ βήματος ὑπηρετῆς, ἀνάπτει φῶτα, καὶ πῦρ προσάγει τῷ ἱερεῖ, καὶ προπορεύεται λαμπαδηφορῶν τῶν Ἁγίων, καὶ τὰς προσφορὰς καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ ζέον φέρει αὐτῷ καὶ εὐκοσμεῖ τὰ τοῦ ναοῦ καὶ τὰ ἄλλα ὑπηρετεῖ, καὶ τοὺς θείους προλέγει τοῖς ψάλλουσιν ὕμνους, ἡτοι κανοναρχεῖ καὶ ἀπλῶς ὑπηρετῆς τῶν θείων ἐστὶν ἐν τῷ ναῷ»^{8α}. Πλεῖστα τῶν καθηκόντων τούτων τῶν ἀναγνωστῶν συμπίπτουσι πρὸς τὰ καθήκοντα τῶν σημερινῶν νεωκόρων, οἱ ὁποῖοι σημειώτεον, ὅτι ἀναγνώσκουσι καὶ τὸν ἐξάψαλλον ἐν ἀπουσίᾳ ψάλτου καὶ ψάλλουσιν ἐνίοτε.

Τοῦ ὑποδιακόνου τὰ ἐν τῷ ναῷ καθήκοντα

ἦσαν, ὅπως καὶ εἰς τὴν Εὐχὴν τῆς χειροθεσίας αὐτοῦ ἀναγράφονται, ταῦτα: «Τὸ ὑπηρετεῖν τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ... ἀγαπᾶν εὐπρέπειαν οἴκου τοῦ Θεοῦ, παρεστάναι ταῖς θύραις τοῦ ναοῦ» καὶ «ἀνάπτειν λύχνον σκηνώματος δόξης» τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὸ χειροτονικὸν δὲ τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, ἐνθα ἡ Εὐχὴ τῆς προχειρίσεως ὑποδιακόνου, γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως κνεωκόρος, ὡς ἀκολουθῶς: «... ὁ καὶ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τοὺς νεωκόρους ἀναδείξας σκευῶν φύλακας...». Ἀλλὰ τόσον ἡ εὐπρέπεια τοῦ ναοῦ, ὅσον καὶ ἡ φροντίς τοῦ ἀνάπτειν τὰς κανδήλας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸ ὑπηρετεῖν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, εἶναι σήμερον καθήκοντα τῶν νεωκόρων. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ σημειωθῆ ἐνταῦθα καὶ τὸ ὅτι, ἐνίοτε, ὁ ὑποδιάκονος ταυτίζεται πρὸς τὸν ὑπηρετῆν, ἄλλοτε δὲ θεωρεῖται κεχωρισμένον πρόσωπον ὁ ὑπηρετῆς. Τὸ ὅτι δὲ καθήκοντα ἀνήκοντα ἄλλοτε εἰς τοὺς κατωτέρους κληρικούς μετεβιβάσθησαν σήμερον εἰς τὴν τάξιν τῶν νεωκόρων, λίαν εὐστόχως συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Ζωναρᾶ εἰς τὸν ΚΒ' Κανόνα τῆς ἐν Λαοδικεῖᾳ Συνόδου. Ἐν προκειμένῳ ταῦτα σημειοῖ ὁ κανολόγος: «Εἰ δὲ νῦν οὐ περὶ τὰς θύρας ἀσχολοῦνται (οἱ ὑπηρεταί—ὑποδιάκονοι) οὐ θαυμαστόν· πολλὰ γὰρ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάλαι γινομένων, νῦν ἄλλως ἐκράτησε γίγνεσθαι. Καὶ τοῖς ἀναγνώστασις γὰρ τὸ ἀναγνώσκειν τὰς θείας γραφάς εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ ἔργον ἦν, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν δείκνυται, καὶ ἐκ τοῦ ἐξῆς κανόνος, καὶ τοῦ ἐνενηκοστοῦ τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου· ἀλλὰ νῦν ἔργον αὐτοῖς τὸ ψάλλειν· τὸ δὲ ἀναγνώσκειν αὐτούς, ὡς ἐπ' ἐλάχιστον γίνεται»⁹.

Κατὰ Συμεῶν Θεσσαλονίκης, τὰ καθήκοντα τοῦ ὑποδιακόνου ἦσαν τὰ ἐπόμενα: «.. Καὶ φυλάσσει μὲν τὰς πύλας τῶν ἱερῶν, ἵνα μή τις τῶν ἀναξίων ἐνδον εἰσέλθῃ τοῦ βήματος. Ἄπτεται δὲ τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ εὐκόσμως αὐτὰ κατατίθῃσιν εἰς τὸ τοὺς ἱερεῖς προσενέγκαι τὰ δῶρα, εὐρηκότας ἡτοιμασμένα. Καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ δὲ εἰσόδῳ ταῦτα ὑποδεχόμενος, τὰ περιτείνοντα λέγω τῶν ἱερῶν σκευῶν, περιφυλάξαι τοῖς ὑπηρεταῖς δίδωσιν. Οὐ γὰρ ἄπτεσθαι θεμιτὸν τούτων ἄλλοις τῶν ὑποδεεστέρων. Τοὺς κατηχομένους τε ἐξωθεῖ κατὰ καιρὸν, ὅτε φησὶν ὁ διάκονος, «οἱ κατηχομένοι προέλθετε». Καὶ ἐν ταῖς λιτανείαις τὸν σταυρὸν οὗτος κατέχων, προπορεύεται. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῇ θείᾳ τραπέζῃ λυχνίαν καὶ τὸ τρικῆριον τοῦ βήματος καὶ τὰ φῶτα οἱ ὑποδιάκονοι εὐτρεπίζουσι. Διὸ καὶ μετὰ τοὺς διακόνους πρὸ τῶν ἱερῶν πυλῶν ἐν πάσῃ ἱεουργίᾳ, ὅτε χρὴ ὑπηρετεῖν τῷ ἀρχιερεῖ, προσέρχονται οὗτοι, καὶ τῶν μυστηρίων κοινωνοῦσι»^{9α}.

Περαιτέρω, ὁ δεποτάτος ἡ κηροφόρος, ἀναφερόμενος ὑπὸ τοῦ Συμεῶν Θεσσαλονίκης¹⁰, καθήκον

8. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 565 κ. ἐξῆς. Ἀρχιμ. Βασιλείου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθῆναι 1948, σελ. 84. Νικοδήμου Μίλας (Μετάφρασις Μελετίου Ἀποστολοπούλου), Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1906, σελ. 604.
8α. Migne, Ἑλληνικὴ Πατρολογία, τόμος 155, στήλη 365.

9. Γ. Ράλλη—Μ. Ποτλῆ Σύνταγμα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, τόμος Γ', Ἀθῆναι 1853, σελ. 191, καὶ τόμος ΣΤ', σελ. 482-483.

9α. Migne, Ἑλληνικὴ Πατρολογία, τόμος 155, στήλη 369.

10. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 565. Γ. Ράλλη—Μ. Ποτλῆ, ἐνθα ἀνωτέρω, τόμος Ε', σελ. 537 ἐν ὑποσημείωσει, ἐνθα περὶ τοῦ δε-

ἔιχεν ὅ,τι καὶ ὁ σημερινὸς νεωκόρος, ὁ κρατῶν λαμπάδα καὶ προπορευόμενος τῆς μικρᾶς ἢ μεγάλης εἰσόδου κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας ἢ ἀπλῶς λαμπαδηφορῶν, ὅτε ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καθορίζεται τὸ τοιοῦτο. Ἡ σχετικὴ Εὐχή ἐπὶ προχειρίσει κηροφόρου καὶ δεποτάτου ἀναφέρει ταῦτα: «Ὁ πᾶσαν κτίσιν τῆ αἴγλη λαμπρύνας τῶν θαυμασιῶν σου, Κύριε, ὁ καὶ πρὶν γενέσθαι τὰς τῶν ἀνθρώπων γνώμας εἰδὼς καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὰς προθέσεις ἐκάστου παραμετρῶν καὶ τοὺς ἐξυπηρετεῖσθαι σοι βουλομένους ἐνισχύων, αὐτὸς καὶ τὸν δοῦλόν σου τόνδε προτρέχειν λαμπαδοφόρον τῶν ἀγίων σου μυστηρίων αἰρετισάμενον, κατακόσμησον ταῖς ἀμολύντοις σου καὶ ἀχράντοις στολαῖς, ἵνα λελαμπρυσμένος καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀπαντήσας σοι αἰῶνι, δέξῃται τὸν τῆς ζωῆς ἀκήρατον στέφανον...». Ἐκτὸς δὲ τῶν δεποτάτων τούτων, οἱ ὅποιοι, λαμπαδηφοροῦντες καὶ μανθῦαν φέροντες, προεπορεύοντο τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν τιμίων δώρων, ὑπήρχον ἄλλοτε καὶ οἱ λεγόμενοι κομισάτοι, ἀσχολούμενοι μὲ τὸ ζέον καὶ μὲ τοὺς ἀνθρακας τοῦ ἱεροῦ διὰ τὸ θυμίαμα. Τὸ ἔργον αὐτό, πάλιν, ἀνήκει σήμερον εἰς τοὺς νεωκόρους, ὡς γνωστὸν.

Οἱ πυλωροὶ (θυρωροὶ) ἢ ἀκόλουθοι οἱ ὅποιοι κατὰ τινὰς ἀποτελοῦσι κεχωρισμένα πρόσωπα καὶ δὲν ταυτίζονται, εἶχον ὡς καθήκον νὰ φυλάττωσι τὰς θύρας τοῦ ναοῦ διὰ νὰ μὴ εἰσέρχωνται οἱ μὴ πιστοὶ εἰς αὐτόν, καὶ ἐφρόντιζον ἵνα ἐξέρχωνται τοῦ ναοῦ οἱ κατηχούμενοι, ἀρξαμένης τῆς «λειτουργίας τῶν πιστῶν». Τὰ καθήκοντα αὐτὰ εἶχον, ὡς προανεφέρθη, καὶ οἱ ὑποδιάκονοι, καὶ φαίνεται ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐπήρχον οἱ ὑποδιάκονοι (οἱ ὅποιοι κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἐπτὰ, ὅπως καὶ οἱ διάκονοι), εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν ὠρίζοντο οἱ πυλωροὶ (θυρωροὶ) ¹¹.

Ὡς πρὸς τοὺς ἐξορκιστάς, καὶ εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν τυχὸν σχέσιν καθηκόντων αὐτῶν πρὸς καθήκοντα τῶν νεωκόρων τῆς σήμερον, δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι οἱ ἐξορκιστὰς (ἐφορκιστὰς) ὑπηρετοῦν κατὰ τὸ βάπτισμα τῶν κατηχομένων. Κυρίως προπαρασκευάζον τοὺς προσερχομένους εἰς τὸ θεῖον βάπτισμα, καὶ ἐβοήθουν αὐτοὺς κατὰ τὴν

ποτάτου, ἀνήκοντος ἤδη εἰς τοὺς ὀφικιοῦχος τῆς Ἐκκλησίας, ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς: «Ὁ δεποτάτος, ἵνα καλῆ τοὺς ἀρχοντας ἐμπροσθεν τοῦ ἀρχιερέως καὶ ὅταν ἀρχιερεὺς βουληθῇ παραγενέσθαι ἢ εἰς πόλιν, ἢ εἰς χωρίον, αὐτὸς πορευέται ἐμπροσθεν, καὶ ἐντάττει τὸν λαὸν καὶ τὰς ὁδοὺς». Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο, «οἱ δεποτάτοι, ὅσοι ἂν καὶ εἴεν, ἴστανται ἔξω τοῦ βήματος καὶ ἀκολουθεῖν τοῖς μεταλαμβάνουσι τῶν θείων μυστηρίων ἐκ τούτων δὲ ὑπάρχει εἰς ὁ βασιλεύς, καὶ λαμβάνει ρόγαν διπλῆν, ἥσπερ οἱ λοιποὶ δεποτάτοι» (αὐτόθι, σελὶς 539). Ὁ Συμεὼν Θεσσαλονικῆς περὶ τοῦ Δεποτάτου ταῦτα ἀναφέρει: «Δύο μὲν οὖν εἰσι χειροθεσίαι ἔξω τοῦ βήματος, ἢ τοῦ ἀναγνώστου καὶ ὑποδιακόνου. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι, ὀφφικίων δηλαδή, καὶ ἡ τοῦ δεποτάτου ἢ κηροφόρου εἰπεῖν, πρὸ τῶν ἀναγνωστῶν γινόμενῃ, ἥτις οὐκ οἶδ' ὅπως οὐκ ἐνεργεῖται ὡσπερ δὲ νῦν ἐξέλιπεν. Ἐν δὲ τῇ τῶν Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίᾳ καὶ πρὸ ὀλίγου αὕτη ἦν, καὶ ταῖς ἀρχαῖαις διατυπώσεσι γέγραπται. (Migne Ἑλληνικὴ Πατρολογία, τόμος 155, στήλ. 361).

11. Ἀνχιμ. Βασιλείου Στεφανίδου Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1948, σελ. 84.

ὥραν τῶν ἐξορκισμῶν ¹². Κατ' ἀκολουθίαν, ποῖαν τινὰ σύμπτωσιν καθηκόντων τῶν ἐξορκιστῶν πρὸς τοιαῦτα τῶν νεωκόρων ἴσως θὰ διέβλεπέ τις εἰς τὴν ὑπηρετικὴν τῶν σημερινῶν νεωκόρων προσφορὰν κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θείου βαπτίσματος, ὅτε δὲν εἶναι σπάνιον καὶ τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως νὰ ἀπαγγέλλωσι, κακῶς βεβαίως, ὅταν ὁ ἀνάδοχος δὲν γνωρίζῃ αὐτὸ ἀπὸ στήθους.

Τέλος, αἱ διακόνισσαι ἐτέλουν κατὰ τὸ βάπτισμα τῶν κατηχομένων γυναικῶν τὰ αὐτὰ καθήκοντα, τὰ ὅποια καὶ ὁ ἐξορκιστὴς κατὰ τὸ βάπτισμα τῶν κατηχομένων ἀνδρῶν, ἢ ὅπως ἀναγράφεται εἰς τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς: «Διακόνισσα οὐκ εὐλογεῖ, ἀλλ' οὐδέ τι ὧν ποιοῦσιν οἱ πρεσβύτεροι ἢ οἱ διάκονοι, ἀλλ' ἢ τοῦ φυλάττειν τὰς θύρας [τοῦ γυναικωνίτου] καὶ ἐξυπηρετεῖσθαι τοῖς πρεσβυτέροις ἐν τῷ βαπτίζεσθαι τὰς γυναῖκας» ¹³. Κατὰ ταῦτα, καὶ σύμφωνα πρὸς τὰ προηγουμένως παραλληλισθέντα, καθήκοντά τινὰ τῶν νεωκόρων τῆς σήμερον, ἄλλοτε ἐτέλουν αἱ διακόνισσαι, καὶ δὴ ἐν σχέσει πρὸς τὰς γυναῖκας.

Πλὴν ὅμως τῆς συμπτώσεως ταύτης καθηκόντων τῶν κατωτέρων κληρικῶν, τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας πρὸς τοιαῦτα τῶν συγχρόνων νεωκόρων, πρέπει νὰ ἀναφερθῇ, ὅτι καὶ πρὸς τοὺς ἀρχαίους κράκτας, λαοσυνάκτας καὶ θεοδρόμους σχετίζονται οἱ νεωκόροι, καθ' ὅσον, ὅπως ἐκεῖνοι, κατὰ τὰς πρώτας ἑκατονταετηρίδας τῆς Ἐκκλησίας, εἰδοποιοῦν τοὺς χριστιανούς περὶ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς τελεσεως τῆς κοινῆς προσευχῆς καὶ λατρείας, μάλιστα κατὰ τὴν περίοδον τῶν διωγμῶν, οὕτω πως καὶ οἱ νεωκόροι ἔχουσι σήμερον τὴν φροντίδα τῆς κρούσεως τῶν κωδῶνων διὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατὰ τὰ ὠρολόγια προγράμματα ἐναρξεως αὐτῶν ¹⁴. (Συνεχίζεται) † Ὁ Θεαμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

12. Νικοδήμου Μίλας (μετάφρασις Μελετίου Ἀποστολοπούλου) Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ἀθήναι, 1906, σελ. 604. Π. Ν. Τρεμπέλα Μικρὸν Εὐχολόγιον, τόμος Α', Ἀθήναι 1950, σελ. 274 κ. ἑξῆς.

13. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου Ὁ Χριστιανικὸς ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ, Ἀλεξάνδρεια 1921, σελ. 578. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡρωίδες τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης (Αἱ διακόνισσαι διὰ τῶν αἰώνων), Ἀθήναι 1949, σελ. 59-61. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ «χειροτονία» ἢ «χειροθεσία» τῶν διακονισσῶν, Ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορικῆ διατριβῇ, ἐν Ἀθήναις 1954, σελ. 84.

14. Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, ἔθνα ἀνωτέρω, σελ. 74.

Χαῖρε, Στανρὲ οἰκουμένης φύλαξ· χαῖρε, ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας.

Χαῖρε, ὁ πηγάζων ἀφθόνως· ἰάματα· χαῖρε, ὁ φωτίζων τοῦ κόσμου τὰ πέρατα.

Χαῖρε, κρατὴρ τοῦ νέκταρος ἐμπλεως· χαῖρε, λαμπτήρ τῆς ἁνω λαμπρότητος.

(Ἀπὸ τοῦ 21 Οἴκου τοῦ Τιμίου Στανροῦ).

ΟΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΑΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΓΕΝΙΚΩΣ

Ἡ Μαρία Ἐντυ καὶ οἱ ὁπαδοὶ τῆς στηρίζουν τὴν ὁμάδα των κατὰ μόνον καὶ κυριώτατον λόγον εἰς τὸ φαινόμενον τῶν θεραπειῶν, αἱ ὁποῖαι παρ' αὐτοῖς ἐπιτελοῦνται.

Ὡς προελέχθη, αἱ ἀσθένειαι κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀνύπαρκτοι οὐσιαστικῶς, ὡς φαινόμενον δὲ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς αὐταπάτης τοῦ θνητοῦ καὶ πεπερασμένου ἀνθρωπίνου νοῦ θεωροῦντος ὅτι ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρώστεια γενικῶς, ἐκδηλούμενη ἐν τῷ σώματι, εἶναι πραγματική. Ἄλλ' αὐτὸ κατὰ τοῦ νοῦ ἐν λόγῳ αἰρετικούς εἶναι τὸ σφάλμα. Τὸ γεγονός ὅτι θεωροῦμεν τὴν ἀσθένειαν ὡς τι τὸ πραγματικόν, εἶναι πλάνη, διότι ἡ ἀσθένεια τοῦ σώματος δὲν ὑφίσταται ὡς πραγματικότης, ἀλλ' ὑφίσταται φαινομενικῶς εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ μόνον. Ἄρα ἐὰν θεραπεύσωμεν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ νοῦ ἡμῶν αἱ φαινομενικαὶ ἐκδηλώσεις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι ἡμῶν, θὰ ἐξαλειφθοῦν αὐτομάτως. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ Μαρία Μπαϊήκερ Ἐντυ καὶ οἱ ὁπαδοὶ τῆς δὲν πιστεύουν ὅτι ἡ φυματίωσις, ἐπὶ παραδείγματι, ἢ ὁ καρκίνος, εἶναι ἀσθένειαι τοῦ σώματος, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα ἀσθενείας τοῦ νοῦ, θεραπευόμενοι διὰ τῆς ἐπεμβάσεως καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν, ἐν τῷ νῷ.

Λησμονοῦν ὅμως οἱ ἐν λόγῳ αὐτοκαλούμενοι θεραπευταὶ ὅτι ἡ φυματίωσις ἢ ἡ ἐλονοσία ὡς καὶ πλείστοι ἄλλαι ἀσθένειαι δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐλλείψεως ρώμης τοῦ νοῦ, ἀλλ' ἀποτέλεσμα ὑπάρξεως τῶν μικροβίων τοῦ Κώχ ἢ τοῦ Λαβεράν, καὶ ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις ὁ καρκίνος καὶ δὴ εἰς μὴ προκεχωρημένα στάδια, θεραπεύεται, οὐχὶ διὰ τῆς παραγνωρίσεως καὶ τῆς περιφρονήσεώς του ὡς ὑπάρχοντος, ἀλλὰ κυρίως διὰ τῆς ἐγκαίρου διαπιστώσεως τῆς ὑπάρξεώς του, πρὸς διενέργειαν τῶν ἀπαιτούμενων ἀκτινοβολιῶν ἢ διενέργειαν ἐγχειρίσεως.

Συμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν τὴν διδασκομένην ὑπὸ τῆς Ἐντυ καὶ τῶν καλουμένων «Χριστιανῶν Ἐπιστημῶν» πάντες οἱ πάσχοντες ἐκ διαφόρων ἀσθενειῶν, εἶναι κατὰ φαντασίαν ἀσθενεῖς, τῆς ἀσθενείας των μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῇ πραγματικότητι εἰ μὴ ἐν τῷ νῷ αὐτῶν. Ἄλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἐκτὸς πάσης πραγματικότητος καὶ λογικῆς.

Δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὡς φυσικόν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀσθένειαι ὀφειλόμεναι εἰς τὸν νοῦν ἢ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς εἶναι διαφοραὶ ψυχικαὶ καλούμεναι παθήσεις, αἱ παθήσεις αἱ ἔχουσιν τὴν αἰτίαν εἰς τὸ νευρικόν σύστημα, αἱ παθήσεις καὶ ἀσθένειαι αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ θλίψεως, ἀπὸ στενοχωρίας, ἀπὸ ἀπογοήτευσιν, γενικῶς ἀπὸ ψυχολογικὰς καὶ διανοητικὰς αἰτίας. Ἐκ τῶν ἀσθενειῶν αὐτοῦ τοῦ εἶδους, εἶναι, εἶναι ἀληθές, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ θεραπευθοῦν κατὰ κυριώτερον λόγον διὰ τῆς ὑποβολῆς, διὰ τῆς ἀναπτέρωσος τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τῆς ἐλπίδος καὶ γενικῶς, διὰ ψυχολογικῶν, ἐπὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν, ἐπιδρῶντων μέσων.

Ὅμως καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς αἱ προαναφερθεῖσαι ἀσθένειαι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῶσιν φαινομενικαὶ καὶ «μὴ οὔσαι», διότι ὑφίστανται ὡς πραγματικότης ἔστω καὶ ἂν ἡ πραγματικότης αὐτῆ εἶναι ἀποτέλεσμα ψυχικῶν ἢ διανοητικῶν αἰτιῶν καὶ παραγόντων. Πολύ περισσότερον αἱ διάφοροι ἀσθένειαι εἶναι πραγματικαὶ καὶ νοοῦνται ὡς τοιαῦται, ὅταν εἶναι ἀποτέλεσμα π.χ. μικροβίων, ἀπαντώσαι ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν μολύνσεων, τῶν ἐπιδημιῶν κ.λ.π., δηλητηρίων, κληρονομικότητος κ.λ.π. Πῶς εἰς παρομοίας περιπτώσεις δυνατόν νὰ εἴπωμεν, φερ' εἰπεῖν, ὅτι ἡ διφθερίτις ἢ ἡ γρίπη ἢ ὁ κίτρινος πυρετός, ἢ ἡ εὐλογία ἢ ἡ πανώλις, ἐμφωλεύουν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἐν δυσαρμονίᾳ πρὸς τὸν νοῦν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, ὡς τονίζουν οἱ ἐν λόγῳ αἰρετικοί, καὶ ὅτι ἀσθένειαι ὡς αἱ προαναφερθεῖσαι εἶναι τὸ φυσικόν ἐπακόλουθον τῆς ὑφισταμένης προληχθείσης δυσαρμονίας τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ μετὰ τοῦ θείου τοιούτου; Πῶς ἐπὶ πλέον εἰς τὰς περιπτώσεις τραυμάτων νοεῖται ἢ τοιαύτη δυσαρμονία, τῆς θεωρίας τῆς Κυρίας Μαρίας Ἐντυ, τοῦ ἀνθρωπίνου πρὸς τὸν θεῖον νοῦν, τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος πρὸς τὸν θεῖον πνεῦμα; Εἶναι πασιφανές ὅτι ἡ θεωρία τῆς Μαίρης Ἐντυ δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ πρὸ τῆς βοῶσης πραγματικότητος.

Ἄλλὰ ἐπιπροσθέτως ἡ Μαίρη Μπαϊήκερ Ἐντυ ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως στηρίζει τὰς ὑπ' αὐτῆς καὶ τῆς «Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης» ἐπαγγελόμενας θεραπείας τῆς. Αἱ θεραπείαι, ὡς ἔχει ἤδη λεχθῆ ἑνταῦθα, ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον, μᾶλλον τὸ μοναδικόν χαρακτηριστικόν, τῶν ἐν λόγῳ αἰρετικῶν, θεωροῦνται δὲ καὶ πιστεύονται ἐφικταὶ διὰ πᾶσαν ἀσθένειαν, ψυχικῆν, σωματικῆν, μολυσματικῆν, ἐπιδημικῆν, κληρονομικῆν, τραυματικῆν κ.λ.π.

Πιθανῶς ἐν τῇ καλουμένῃ «Χριστιανικῇ Ἐπιστήμῃ» νὰ εὑρόν τινες τὴν θεραπείαν διὰ τῆς ὑποβολῆς, διὰ τῆς αὐθυποβολῆς, διὰ τῆς ἀναπτέρωσος τοῦ φρονήματος, διὰ τῆς ἀνανεώσεως ἢ ἐνισχύσεως τῆς ἐλπίδος κ.λ.π., ἀλλ' ἄνευ τῆς παραμικρῆς ἀμφιβολίας, πλείστοι ἕτεροι θὰ ἀπέθανον, διότι πάσχοντες ἐκ νόσων χηρῶν ἐγχειρίσεων, φαρμάκων, καὶ γενικῶς τῆς δεούσης ἰατρικῆς φροντίδος, δὲν ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν ἰατρῶν, τῶν νοσοκομείων καὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ κατέφυγον καὶ παρέδωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὰς λίαν ἀμφιβόλους χεῖρας τῶν ὁπαδῶν τῆς αὐτοκαλουμένης Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, ἥτις ἀπαγορεύει ρητῶς τὴν καταφυγὴν τῶν ἀσθενῶν εἰς τοὺς ἰατροὺς, δὲν παραδέχεται δὲ τὴν δυνατότητα ὑπάρξεως θεραπείας ἔξω τῶν ἑαυτῆς κόλπων.

Αἱ θεραπείαι ὀρισμένων ἀσθενειῶν, εἶναι ἀληθές ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ λάβουν χώραν ὑπὸ ὀρισμένης ψυχολογικῆς προϋποθέσεως, συνθήκας, περιπτώσεις καὶ ἐνεργείας. Εἶναι π.χ. δυνατόν καὶ παράλυτος ἀκόμη, διὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς πίστεως εἰς τὸν ἰασίον του, νὰ ἐγερθῆ, νὰ περιπατήσῃ, καὶ νὰ θεραπευθῆ ὀλοσχερῶς ἢ μερικῶς ἢ διὰ τι χρονικόν διάστημα. Εἶναι δυνατόν φυματιῶν νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν θεραπείαν του καὶ ἡ

πίστις αὕτη νὰ ἰκανώσῃ τὸν ὄργανισμόν του εἰς ἀντίδρασιν ἀποτελεσματικὴν, μὲ ἐπακολούθημα τὴν τελικὴν κατανίκησιν καὶ αὐτῆς τῆς φυματώσεως. Τοιούτου εἶδους ἰάσεις οὐδέποτε ἔπαυσαν οὐδὲ θὰ παύσουν νὰ λαμβάνουν χώραν ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀνθρωπότης μαστιζομένη ὑπὸ ἀσθενειῶν.

Αἱ θεραπείαι καὶ ἰάσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ἀσυνήθειαι, εἶναι φυσικαὶ θεραπείαι, μὴ ἀποτελοῦσαι προνόμιον τῶν θεραπευτῶν τῆς αὐτοκαλουμένης Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης, καθ' ὅτι ἐλάμβανον χώραν καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς τὰ διάφορα Ἀσκληπιεῖα, ἀπετέλεσαν ἐκδηλώσεις θρησκευτῶν, ἔδωσαν δύναμιν εἰς διαφόρους μάγους καὶ ἤδη χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς Ἰνδίας ὑπὸ εἰδικῶς καταγινομένων μὲ τὰς θεραπείαις, προσώπων, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, ὑπὸ τῶν πρὸς τὰς θεραπείαις τοῦ νοῦ, τῆς θελήσεως, τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς ὑποβολῆς, ἐξησημένων. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ φυσικὸν καὶ πασίγνωστον φαινόμενον τῶν διὰ τοῦ νοῦ θεραπειῶν εἶναι ἠχοδομημένοι οἱ αὐτοκαλούμενοι « Χριστιανοὶ Ἐπιστήμονες », ὁπαδοὶ τῆς Μαίρης Μπαίηκερ Ἐντυ καὶ τὸ ἐν λόγῳ θεραπευτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν θεμέλιον τῆς πίστεως των, ἀποτελεῖ ἐπὶ πλέον καὶ τὸ δόλωμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀγρεύονται οἱ ἀφελεῖς, καὶ δὴ μεταξὺ αὐτῶν, οἱ παντοιοτρόπως ὀδυνώμενοι καὶ πάσχοντες, πρὸς τοὺς ὁποῖους καλλιεργεῖται ἡ ψευδαίσθησις καὶ ἡ ἐλπίς εἰς τὴν θεραπείαν ἐκ τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν ὀδυνῶν αὐτῶν.

Αἱ θεραπείαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

Αἱ θεραπείαι ὡς ἀποτέλεσμα προσευχῆς, αἱ θεραπείαι ὡς ἀποτέλεσμα θείας δυνάμεως, αἱ θεραπείαι ὡς ἀποτέλεσμα πίστεως, γενικῶς, δὲν ὑπῆρξαν οὔτε εἶναι ἀγνωστοὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Τουναντίον ὑπῆρξαν γνωστότατοι καὶ λίαν πολυάριθμοι, καθ' ὅτι αὐταὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν πράξιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ τοῦ ὁποῖου «δύναμις ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας» (Λουκ. 6,19), ἥτις δύναμις ὡς γνωστὸν πλήθος παντοειδῶν ἀσθενούντων ἐθεράπευσε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπιγείου δράσεως Αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπίσης προέρχονται καὶ ἐξ εἰδικῶς δοθείσης ὑπὸ Ἐκείνου ἐντολῆς, πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, καθ' ἣν θὰ ἔδει οὗτοι νὰ θεραπεύωσιν ἀσθενεῖς, νὰ καθαρίζωσι λεπρούς, νὰ ἐκβάλλωσιν δαιμόνια (Ματθ. 10,8) ἐν τῷ ὀνόματι Ἐκείνου (Μαρκ. 16,17-18).

Ὡστε αἱ διὰ προσευχῆς, διὰ θείας δυνάμεως καὶ διὰ πίστεως γενικῶς θεραπείαι δὲν εἶναι δυνατὸν ὡς ἐκ τῆς πράξεως καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Κυρίου καὶ ἐκ τῆς ἐντολῆς Του πρὸς τοὺς Ἀποστόλους νὰ εἶναι ξένα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτως, ὅπως τὰ ἱερά Εὐαγγέλια βρῖθουν ἐκ περιστατικῶν θεραπειῶν διενεργηθειῶν ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ὅπως αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων οὐδόλως στεροῦνται παρομοίων θεραπειῶν τελεσθειῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐχόντων εἰδικῶς τὸ «χάρισμα τῶν ἰαμάτων» (Α' Κορινθ. 12, 9,28, 30) καθ' ὅμοιον

τρόπον, μετὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν ἔχομεν ἐξακολούθησιν τῆς διενεργείας θεραπειῶν ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ, θεραπείαι διενεργοῦνται διὰ τῶν λειψάνων τοῦ Μάρτυρος καὶ Ἐπισκόπου Ρώμης Κλήμεντος (Μαρτ. Κλήμεντος Κεφ. 25), δαίμονες ἀπελαύνονται ὑπὸ χριστιανῶν διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ (Ἰουστ. Β'. Ἀπολ. 6,6), ἕτεραι ἰάσεις νοσημάτων συντελοῦνται δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (Εἰρηναίου, Ἐλεγχος Β'. 32,4). Ἐπὶ πλέον ὁ Ἀλεξανδρεὺς Κλήμης ὡσαύτως ἀναφέρει θεραπείαις (Ἐκ τῶν προφητικῶν Ἐκλογαί), καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Ὀριγένης ἀναγράφει πληθύν θεραπειῶν γενομένων ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ (Κατὰ Κέλσου 1,46. 3,28.8,58). Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην (Τόμ. 6,33 Τόμ. 20,35). Ὡσαύτως δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ τῆς προσοχῆς τινος ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν καὶ ἡ τάξις τῶν Ἀναργύρων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἰατροὶ ἢ ἕτεροι ἐξ αὐτῶν, ἀπλῶς θεραπευταί, ὀνομασθέντες οὕτω ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐλάμβανον ἀργύρια, ἥτοι οἰανδήποτε ἀμοιβήν, διὰ τὰς παρεχομένους ἰάσεις κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καθ' ἣν διὰ τὰς θεραπείαις δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ λαμβάνουν ἀμοιβήν τινα (Ματθ. 10,7-8).

Ἐπίσης δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραβλεφθῶσι τὰ γεγονότα, πρῶτον τῆς συστάσεως ἐκ τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου (Ἰακ. 5,14-16), τὸ ὁποῖον συμφώνως πρὸς τὴν τοῦ Κυρίου πρᾶξιν θεραπειῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ σώματος, ὑπῆρξε πάντοτε καὶ ὑπάρχει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰάσεως τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῆς θεραπείαις τοῦ σώματος ἐκ τῶν τυχόν ἀσθενειῶν, καὶ δεύτερον τῆς διηνεκοῦς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας νὰ εὐχεται ἐπισήμως καὶ ἀδιακόπως «ὑπὲρ νοσοῦντων.., καμνόντων..καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν..»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων καθίσταται ἐμφανέστατον τὸ γεγονός τῆς ἀδιαλείπτου ὑπάρξεως θείας θεραπευτικῆς δυνάμεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κληροδοτηθείσης, οὕτως εἶπεν, διὰ τῶν θεραπευτικῶν θαυματουργιῶν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς προαναφερθείσης εἰδικῆς διὰ τὴν διενεργεῖαν θεραπειῶν ἐντολῆς Του πρὸς τοὺς Ἀποστόλους.

Οὕτως, ἡ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρχῆθεν ὑφισταμένη τοιαύτη πραγματικότητα, ὡς διδασκαλία, ἐν προκειμένῳ καὶ ὡς πράξις αὐτῆς, ἀφαιρεῖ, πρῶτον τὴν, οὕτως εἶπεν, μονοπώλησιν τῶν θεραπειῶν ἐπὶ τῶν ὁποῖων στηρίζεται ἡ αὐτοκαλουμένη Χριστιανικὴ Ἐπιστήμη, καὶ δεύτερον παρέχει τὴν ὀρθὴν Χριστιανικὴν ἀποψιν περὶ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συντελουμένων θεραπειῶν, τῶν παρεχομένων διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς ἐπικαλουμένους ἐν πίστει τὸ Ὄνομα Αὐτοῦ.

Κατὰ τὰς θεραπείαις τὰς συντελεσθείσας ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ παρατηρεῖ τις ὅτι ὁ Κύριος ἐθεράπευσε τοὺς κακῶς ἔχοντας διὰ δυνάμεως καὶ ἐπιταγῆς (Ματθ. 8,8. Λουκ. 5,24. 5,24.18,42), αἵτινες εἶναι ἐνδεικτικαὶ τῆς ἐξουσίας τὴν ὁποῖαν εἶχεν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν πνευμάτων καὶ τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν. Ὡσαύτως αἱ θεραπείαι τὰς ὁποῖας ἐτέλει ὁ Χριστός, ἐγένοντο εἴτε δι' ἐπαφῆς (Ματθ. 9,22, 29.20, 30 ἐξ.), εἴτε ἐξ ἀποστάσεως (Ματθ. 8,13.15,28), ἦσαν ἀνευ ἐξαιρέσεως ριζικαί, ἐλάμβανον

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

Β'

Τὴν πρωΐαν τῆς 29ης Μαΐου ἐπεσκέφθημεν τὴν Πατριαρχικὴν Σχολὴν Ἱεροσολύμων. Κατ' αὐτὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυριακουπόλεως κ. Ἀριστόβουλος ἐξήγγειλε τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἀδελφότητος καὶ τὰς πνευματικὰς ἐπιδόσεις τῶν μαθητῶν, οἵτινες, ὡς νεόφυτα, προορίζονται νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Ν. Πιζανιάς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν ἡμῶν, ὁ δὲ κ. Κοσμήτωρ εὐχαριστῶν εἶπεν, ὅτι ἡ Θ. Πρόνοια ἐπεφύλαξεν εἰς τὰς ἡμέρας μας τὴν τιμὴν τῆς ἐπισκοπείας τῶν Ἁγ. Τόπων. Συγκινητικὴ ἦτο καὶ ἡ σχετικὴ προσφώνησις τοῦ διδασκάλου τῆς Δημοτ. Πατριαρχικῆς Σχολῆς κ. Ζαφειρίου καὶ ἡ ἀνταπάντησις τοῦ κ. Κοσμήτορος.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπεσκέφθημεν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Βιβλικὴν Σχολὴν τῶν Δομινικανῶν, ἣν διευθύνει ὁ διεθνοῦς φήμης Παλαιστινολόγος καὶ ἐρμηνευτὴς τῆς Π. Διαθήκης πατὴρ de Vaux. Οὗτος μετὰ τοῦ καθηγητοῦ πατρὸς Βενοῖτ καὶ τοῦ πατρὸς Τουρναγ ἐδείξεν εἰς ἡμᾶς τὴν ἀρίστην βιβλιοθήκην ἐκ 50.000 τόμων. Τὴν 30 Μαΐου ἐξεδράμομεν πρὸς Ἱεριχώ καὶ Ἰορδάνην ποταμόν.

πᾶσαι χώραν αὐτοστιγμει μετὰ τῆς δεδομένης ἐπιταγῆς, προϋπέθετον πίστιν εἰς Αὐτὸν καὶ εἰς τὴν δύναμιν Αὐτοῦ, τῶν μελλόντων νὰ θεραπευθῶσι (Ματθ. 9,22,28. 15,28. Μαρκ. 10,52. Λουκ. 5,20,18, 42), δὲν περιωρίζοντο, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, εἰς τὴν ἀπλὴν θεραπείαν τοῦ σώματος ἀλλ' ἐσκόπουσαν καὶ ἐπέφερον τὴν διὰ τὴν ψυχὴν θεραπευτικὴν ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν, πᾶσαι ἦσαν ἀσυνήθεις, τινὲς ἐκ τῶν θεραπειῶν ἦσαν ἰδιαίτερος ἰδιάζουσαι ὡς π.χ. ἡ τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ (Ἰωάν. 9,1 ἐξ.). Ἐπιπροσθέτως ὅμως καὶ λίαν ἰδιαζόντως παρατηρεῖται ὅτι ἡ κατ' ἄμφω θεραπευτικὴ δύναμις ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὑπῆρξε κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν, ὅπως ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου, ὑπεράγαν ἰσχυρά, ὀρθότερον δὲ εἰπεῖν, ὑπερφυσικὴ, ὑπερβᾶσα καὶ αὐτὰς ταύτας τὰς θεραπείας, ψυχῆς καὶ σώματος καὶ φθάσασα, προσέτι, μέχρι καὶ τῆς, δι' ὠρισμένους σωτηριῶδεις σκοποὺς καὶ λόγους, ἀναστάσεως ἐκ τῶν νεκρῶν (Μαρκ. 5,35 ἐξ. Λουκ. 7, 11 ἐξ. Ἰωάν. 11, 23. Πραξ. 9,40 ἐξ. 20, 9 ἐξ.)

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω καθίσταται ἐμφανέστατον ὅτι πάντοτε ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον αἱ θεραπείαι, αἱ ἰάσεις, οὐχὶ ἀπλῶς δὲ τοῦ σώματος ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς, ἀρχὴν λαβοῦσαι ἐκ τοῦ Κυρίου καὶ παραμένουσαι μέχρι σήμερον, δεδομένου ὅτι καὶ σήμερον ἀρθοὶ λαμβάνουσι χώραν διὰ τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ μέσῳ Ἁγίων Λειψάνων, Ἁγίων Εἰκόνων, καὶ ἰδιαζόντως ἱερῶν τόπων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῶν ποικίλων καὶ πλουσιῶν εὐχῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀναγιγνωσκομένων πρὸς τοὺς διαφόρους ἀσθενεῖς ἢ πάσχοντας ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, καὶ ἀποκορυφουμένων ἐν τῷ ἱερωτάτῳ τοῦ Εὐχελαιοῦ Μυστηρίῳ.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Ἀρχαῖος ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝ

Διὰ τῆς Βηθανίας, πατρίδος τοῦ Λαζάρου, ἀφίχθημεν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Χοτζεβᾶ, κειμένην ἐντὸς βαθείας χαράδρας. Ἡ Μονὴ αὕτη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀξιοθεάτων, διατηρεῖ ὀστεοφυλάκιον ἀναδίδον εὐωδίαν 3 χιλιάδων θυμάτων, ἅτινα ἐσφάγησαν τῷ 314.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθημεν τὸ Σαραντάριον ὄρος, ὅπου ἐπειράσθη ὁ Κύριος ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, καὶ ἀκολούθως τὴν παλαιάφρατον πόλιν τῆς Ἱεριχοῦς, γνωστοτάτην ἔκ τε τῆς Π. καὶ Κ. Διαθήκης. Τὴν μεσημβρίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν, παρὰ τὴν ὁποῖαν εὐρέθησαν ἐσχάτως τὰ περίφημα χειρόγραφα Κουμράν. Δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ Κουμράν, διότι ἀπηγοῦντο μεγάλα διατυπώσεις, ἀλλ' ἐλάβομεν ἰδέαν τῶν εὐρημάτων αὐτοῦ ἐν τῷ Μουσείῳ Rockefeller τῶν Ἱεροσολύμων, τὸ ὅποιον ἐπεσκέφθημεν εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν.

Τέλος ἤλθομεν εἰς τὸν ἱερὸν Ἰορδάνην, ὅπου ἐπάλησαν εὐχαί τινες τοῦ Μ. Ἀγιασμοῦ. Τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐλούσθησαν ἐν αὐτῷ, ἅπαντες δὲ ἠγιασθημεν, νιφθέντες ἐξ αὐτοῦ.

Κυριακὴ Σαμαρείτιδος, 31.5.59. Ἐξόρμησις εἰς Σαμαρείαν. Ἀφ' οὗ διήλθομεν δι' ὠρειοτάτων ἱστορικῶν τοποθεσιῶν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ περίπυστον φρέαρ, τὸ ὅποιον ὠρυξεν ὁ Ἰακώβ καὶ παρὰ τὸ ὅποιον ὁ Κύριος ἀπεκάλυψεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα τὴν ὑψίστην διδασκαλίαν «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν Πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Ἄνωθεν τοῦ φρέατος ὑπάρχει Ναὸς ἡμιπόγειος, ρυθμοῦ Βασιλικῆς. Κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς (Σαμαρείτιδος) εὐρίσθημεν ἐκεῖ παρηκολουθήσαμεν μετὰ κατανώσεως τὴν Θ. Λειτουργίαν χοροστατοῦντος τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ψαλλούσης τῆς φοιτητικῆς ἡμῶν χορωδίας. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Χερουβικοῦ καὶ πρὸ τῆς Μ. Εἰσόδου, ὁ ἱερεὺς, κατ' ἔθιμον, ἤντησεν ἐκ τοῦ φρέατος καὶ προσέφερεν ὕδωρ εἰς ὅλους ὡς ἀγίασμα.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθημεν τὴν Παλαιὰν Σαμαρείαν, ἀρχαιολογικὸν καὶ θρησκευτικὸν χώρον μεγάλης σημασίας, τὴν ὁποῖαν ἐπεξέτεινε καὶ ἐξωράισεν ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας καὶ μετωνόμασεν εἰς Σεβαστήν, πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου Σεβαστοῦ. Ἐξ ἀνασκαφῶν καταφαίνεται ἡ μεγάλη ἔκτασις τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐχούσης Forum, θέατρον, δεξαμενὴν, τείχος, κ.λ.π. Ὁ κ. Κοσμήτωρ μᾶς ὑπέμνησε τὸ ἱστορικὸν τῆς Σαμαρείας, τὸς ἔριδας μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ἀνανεωθείσας κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ζοροβάβελ καὶ ἐξηγήσας τὸ «οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις». Ἐν τῇ παρακειμένῃ Νεαπόλει, τῇ πάλαι «Συχέμ», ἐπεσκέφθημεν τὸ Μουσεῖον, ἐνθα μᾶς ἐπεδείχθη ἡ Σαμαρειτικὴ Πεντάτευχος.

Ἐπιστρέφοντες εἰς Ἱερουσαλὴμ διήλθομεν διὰ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ὁπότεν ἀνελήθη ὁ Κύριος. Εἰς ἀνάμνησιν δὲ τοῦ ἱερωτάτου τούτου γεγονότος, δι' οὗ ἐπισφραγίσθη ἡ ἐπίγειος ζωὴ τοῦ Σωτῆρος, ἰδρύθη ἐπὶ τοῦ Μ. Κων/νου μέγας Ναός, συμμερισθεῖς

τάς περιπετείας τῆς ἀγ. Πόλεως ἐκ τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν. Ἐκεῖ σήμερον σφάζονται λείψανα χριστιανικοῦ Ναοῦ καὶ μουσουλμανικοῦ τεμένους.

Τὴν 1ην Ἰουνίου ἐπεσκέφθημεν τὸ Τέμενος τοῦ Ὁμάρ, ὅπερ εἶναι κεκοσμημένον μὲ ἀριστουργήματα μεγάλης ἀξίας καὶ ἐξαιρετικῆς τέχνης. Ὁ π. Duprey μᾶς ἐξήγησε τὴν τοπογραφίαν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἡρώδου καὶ τὰ ὑπόλοιπα αὐτοῦ. Ἐπίσης ἐπεσκέφθημεν τὸ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας - Λόφου Μωρία - τέμενος, ἐπτάκλιτον, μεγαλοπρεπές, ἀπαστράπττον ἐκ καθαριότητος. Ἐν συνεχείᾳ δὲ μᾶς ἐπεδείχθη τὸ παρακείμενον «τεῖχος τῶν δακρῶν», ὅπου οἱ Ἑβραῖοι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ συνηθροίζοντο ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος καὶ ἔθρηνον διὰ τὴν συμφορὰν.

Τὴν 11ην νυκτερινὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας μέχρι τῆς 3ης πρωϊνῆς τῆς ἐπομένης, παρηκολουθήσαμεν τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Κυριακουπόλεως κ. Ἀριστοβούλου καὶ ψαλλούσης τῆς φοιτητικῆς ἡμῶν χορωδίας. Καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ ἐκοινωνήσαμεν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Τὴν ἐπαύριον, 2αν Ἰουνίου, ἐπραγματοποιήσαμεν ἡμερησίαν ἐξόρμησιν πρὸς Γέρασα κ.λ.π.

Διὰ μέσου πεδιάδων, δι' ὧν εἶχε γίνεῖ ἡ Ἑβραϊκὴ πορεία ἐξ Αἰγύπτου πρὸς Παλαιστίνην ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ἰησοῦ Ναυῆ, ἐφθάσαμεν εἰς Γέρασα, ἐκτεταμένην νεκρόπολιν σήμερον μὲ ἐπιβλητικὰ ἐρείπια, ἅτινα μονονουχί φωνῆν ἀφιέντα ὀμιλοῦν περὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ἐρειπωμένης πόλεως. Ἐκεῖ ὑψοῦντο Ναοὶ μεγαλοπρεπεῖς, ὧν σὼζονται ἐρείπια, αἶθριον, φιάλη, μωσαϊκὰ εἰς τὴν αὐλήν, ἐωράκια, βαπτιστήρια κ.λ.π.

Εἰς τὸ ἱερόν σώζεται κυκλοτερές σύνθρονον μὲ μαρμαρίνας βαθμίδας. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὑπάρχουν ἐρείπια Ναοῦ μὲ διατηρούμενα ψηφιδωτὰ εἰκόνας τῶν θαυματουργῶν Ἀγ. Ἀναργύρων. Ἐκ τῶν διεσκορπισμένων εἰς μεγίστην ἔκτασιν κτισματικῶν ἐρειπίων καταφαίνεται, ὅτι πρόκειται περὶ μεγίστης ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεως, μὲ μεγάλην ἀκμὴν. Ἀκολουθῶν κατῆλθον εἰς τὸν Ναὸν - χάρτην (ὀρθοδόξων) τῆς Μαδηβῆ, ἣτις κατέστη παγκοσμίως γνωστὴ διὰ τὰ λαμπρά της μωσαϊκὰ καὶ ἰδίως διὰ τὸν περίφημον μωσαϊκὸν χάρτην τῆς Ἀγ. Γραφῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράφησαν ἀρκετὰ ὑπὸ Ἀγιοταφίτων λογίων, ἐν οἷς καὶ ὁ Μελέτιος ὁ Μεταξάκης.

Τὴν πρωΐαν τῆς 3ης Ἰουνίου παρηκολουθήσαμεν τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης. Ἀκολουθῶν ἐγενόμεθα δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πατριαρχείου. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσαντα δεξιῶσιν ἀντηλλάγησαν θερμόταται προσφωνήσεις. Ἐπίσης, κατ' αὐτὴν, ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐνεχείρισεν ἰδιοχείρως εἰς τοὺς κ.κ. Καθηγητάς, τὸν κ. Μερτικόπουλον καὶ τὸν βοηθὸν τοῦ Θεολ. Σπουδαστηρίου κ. Σάββαν χρυσοῦν μετάλλιον μετὰ διπλώματος. Ὁ ἀναπληρῶν τὸν κ. Κοσμήτορα, ἀναχωρήσαντα ἀπὸ τῆς προτεραίας διὰ Βηρυττόν, Προκοσμήτωρ κ. Κοινιδάρης καὶ ὁ κ. Φυτράκης ἠὺχαρίστησαν θερμῶς διὰ τὴν προσγενομένην τιμὴν. Μεθ' ὃ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Βηρυττόν.

Ἐν Βηρυττῷ ὁ κ. Κοσμήτωρ, ὅστις εἶχε προηγηθῆ

ἡμῶν, ὠμίλησε δημοσίᾳ, γαλλιστί, ἐπὶ τῆς σημασίας τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐνώπιον ἐκλεκτῆς καὶ πολυπληθοῦς συγκεντρώσεως. Ἐπίσης τὴν ἐσπέραν τῆς Τετάρτης ἐδόθη, πρὸς τιμὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπίσημος δεξιῶσις παρὰ τῇ φιλελληνικῇ οἰκογενείᾳ κ. Φαρκούχ, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν θερμόταται προπόσεις ἐν ἀτμοσφαιρῇ θρησκευτικῆς ἐξάρσεως καὶ ἐγκαρδιότητος. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Καθηγ. κ. Κοινιδάρης εἶπεν: «Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ Μ. Ἀλέξανδρος προσέφερεν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἢ Ἀνατολὴ τὸ ἀναπαέδωκεν εἰς τὴν Δύσιν διὰ τοῦ Ἀπ. Παύλου, δι' οὗ ἡ Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν μετέδωκε τὰ χριστιανικὰ φῶτα, διὰ δὲ τοῦ Εἰρηναίου κ. ἁ., βραδύτερον, συνεπλήρωσε τὴν προσφορὰν ταύτην».

Τὴν ἐπαύριον, 4ην Ἰουνίου, ἣτις ἦτο καὶ ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ἐκδρομῆς, μετέβημεν εἰς Δαμασκόν, ὅπου μᾶς ἐδεξιῶθη ἐγκαρδίως ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας, ὅστις τὴν μεσημβρίαν παρέθεσε γεῦμα ἐν μέσῳ ἀτμοσφαιρᾶς ἐθνικοθρησκευτικῆς ἐξάρσεως μετὰ θερμοτάτων ἐκδηλώσεων. Ἐν Δαμασκῷ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀξιοθεάτων τῆς πόλεως, ἐπεσκέφθημεν καὶ τὸ τεῖχος, ἀφ' οὗ ἐν σπυρίδι κατῆλθεν ὁ Ἀπόστ. Παῦλος, διαφυγῶν τῆς προσοχῆς τῶν διωκτῶν του.

Τὴν 6ην ἀπογευματινὴν ἐπανήλθομεν εἰς Βηρυττόν, ὅποθεν τὴν 9ην νυκτερινὴν ἀνεχωρήσαμεν ἐπιστρέφοντες εἰς Ἀθήνας, ἀποκομίζοντες ἀρίστας ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἀληθμονήτου ταύτης ἐκπαιδευτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐκδρομῆς.

Τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ἐξῆρε κατὰ τὴν ἀπὸ Δαμασκοῦ εἰς Βηρυττόν διαδρομὴν ὁ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας, εἰπὼν, ὅτι ἡ Θ. Πρόνοια μᾶς ἤξίωσε νὰ ἴδωμεν πραγματοποιούμενα σχέδια, θεωρούμενα ἀκατόρθωτα, εἴμεθα δὲ εὐτυχεῖς, διότι εἴχομεν ὡς ξεναγὸν τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Κυριακουπόλεως κ. Ἀριστόβουλον, ὅστις μετ' ἐνδιαφέροντος ἀδιαπτώτου ἐξήγει ἡμῖν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν σημασίαν τῶν χώρων, οὓς ἐπεσκέφθημεν μὲ τὰς ἐπεξηγήσεις δὲ, τὰς ὁποίας συμπληρωματικῶς ἔδιδον ἐκάστοτε οἱ κ.κ. Καθηγηταί, ἥρθημεν εἰς σφαῖρας ὑπερτάτης θρησκευτικῆς ἐξάρσεως καὶ ἀρχαιολογικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Τέλος, ὅλως ἰδιαιτέρως, ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Σεβ. ἡμῶν Καθηγητὰ καὶ Κοσμήτορα τῆς Θεολογ. Σχολῆς κ. Π. Μπρατσιώτην, διὰ τῶν ἀτῦτων προσπαθειῶν τοῦ ὁποίου, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τῶν σ. καθηγητῶν κ.κ. Κοινιδάρη καὶ Φυτράκη, ἐπραγματοποιήθη τὸ μεγαλύτερον ὄνειρόν μας ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ πρὸς δόξαν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ.

Π. ΠΑΒΕΛΛΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εἰς τὸν ἱερέα Γεώργιον Γαλανόπουλον, προσωρινὸν Ἐφημέριον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Σεπτελίων, ἐπεβλήθη ποινὴ εἰκοσαήμερου ἀργίας, διότι ἐζήτησε ποσὸν 300 δραχμῶν, διὰ τὴν ἐκδοσιν ἐνὸς πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Νέαν άφορμήν.

Ἡ εἰς Ἑλλάδα ἀφιξίς καὶ φιλοξενία ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Θεοδοσίου ἐπλήρωσε χαρᾶς τὰς καρδίας τοῦ Χριστεπωνόμου πληρώματος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διότι ἔδωκε νέαν ἀφορμήν, εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ αὐτὴ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Θεοπροβλήτου Προκαθημένου τῆς περιλάμπρου Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχείων, ὅστις διακρίνεται διὰ τὴν θερμωτάτην ἀγάπην του πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπὶ πλέον ἢ ἐν μέσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ παρούσα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κατέστησεν ἐτι περισσότερον συνειδητὴν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἐπαφῆς τῶν Προκαθημένων τῶν ἐπιμέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἐπικοινωνία αὕτη καθιστᾷ φανεροὺς τοὺς ἀρρήκτους δεσμούς, οἵτινες συνδέουν ταῦτας, καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἐσωτέραν ἐνότητα τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες κατ' ἐξοχὴν σήμερον καλοῦνται νὰ συνεργασθοῦν, διὰ νὰ λάμπῃ τὸ φῶς τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, ἣτις, οὕσα κατατετμημένῃ πολιτικῶς καὶ θρησκευτικῶς, ζητεῖ ἀγωνιωδῶς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθοῦς εἰρήνης, δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης, ἣτις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπικρατήσῃ ἐκτὸς τῶν πλαισίων τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις.

Τὸ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα γενόμενον ἐν Ρόδῳ Συνέδριον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν παρέσχεν εἰς τοὺς συνέδρους αὐτοῦ πολλὰς εὐκαιρίας, διὰ νὰ σκεφθοῦν οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ἐκτενὴς λόγος εἰς ἄλλας σελίδας τῆς «Ἐκκλησίας», ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ὅλον σκοπῶν καὶ κατευθύνσεων τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀξίαι ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι αἱ πρὸς τοὺς Συνέδρους μεταβιβασθεῖσαι διὰ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος ἀπόψεις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, αἵτινες δημοσιεύονται ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου. Ὡς ἰδιαίτατα ἐτονίσθη, «ἡ ὁδὸς διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς πανταχόθεν ἐπιθυμητῆς ἐνότητος θὰ εἶναι ἴσως τραχεῖα καὶ μακρὰ, ἀλλ' ὅταν οἱ μετέχοντες εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν συνεργαζώμεθα ἐν πνεύματι κατανοήσεως, ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀπλότητος, ὅταν ἐπικοινωνῶμεν εἴτε ἐπισήμως εἴτε ἀνεπισήμως, ἀνευ ὑστεροβουλίας, ὅταν κατορθωθῇ, ὥστε τινὲς νὰ ἐκρῖζώσων τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, τὸν οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον, καὶ καταστρίβωμεν τὰς ἐνεργείας τῆς διὰ διαφορῶν μέσων διαπραγῆς πιστῶν ἐξ ἐτέρων ομάδων ἢ Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἰδικῆς τῶν ομάδος, τότε θὰ ἔχωμεν σαφεῖς καὶ πραγματικὰς ἐνδείξεις, ὅτι ἀληθῶς Πνεῦμα Θεοῦ πνέει εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

«Ἀπαράδεκτος μεταχειρίσις».

Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν δι' ἐγγράφου τῆς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ἴδρυμα Ῥαδιοφωνίας ἐντόπως διεμαρτυρήθη, διότι τοῦτο οὐ μόνον δὲν μετέδωκε τὰς «Παρακλήσεις» κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Δεκαπενταηγουόστου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ προγράμματός του «ἠδίκησεν ἀκριβῶς μόνον τὰς θρησκευτικὰς ἐκπομπὰς τῆς Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας παρακολοῦθεὶ ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς».

Ὁρθῶς ἢ ἐνέργεια τοῦ Ε. Ἰ. Ρ. αὕτη χαρακτηρίζεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ ὡς «ἀπαράδεκτος μεταχειρίσις», καθ' ὅσον αὕτη ἀντιτίθεται πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις θεωρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς τὴν στοργικὴν μητέρα καὶ πνευματικὴν τροφὸν του, ἣτις οὐ μόνον διέσωσε τὸν Ἔθνομόν του, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἐμψυχώτριαν παντὸς ἀγῶνός του καὶ πάσης πολιτιστικῆς του προσπάθειας.

Εἶναι καιρὸς νὰ κατανοηθῇ, ὅτι τὸ Ἴδρυμα Ῥαδιοφωνίας, διὰ νὰ εἶναι ἀληθῶς «Ἐθνικόν», πρέπει νὰ ἐκφράξῃ τὰ πνευματικὰ σκιρτήματα καὶ τοὺς παλμούς τοῦ Ἔθνους καὶ οὐχὶ νὰ προσαρμῶζεται εἰς τὰς τυχόν προτιμήσεις ἢ κοσμοθεωριακὰς ἀντιλήψεις ὑπαλλήλων τινῶν αὐτοῦ.

Κακοποίησις τῆς Τέχνης.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ ἡ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως γενομένη ἐγγραφὸς διάμαρτυρία τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ τὴν ἀπὸ τῆς σκηρῆς διακομώδησιν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς —ἐν τῷ Ὡδεῖῳ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ εἰς τὰ πλαίσια τοῦ «Φεστιβάλ Ἀθηνῶν»— παραστάσεως τῆς διαστρεβλωθείσης κωμῆς τοῦ Ἀριστοφάνους «Οἱ θρονίαι», ὑπῆρξε κατὰ πάντα σύμφωνος πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὅπως δὲν παρουσιάσῃ μόνον ὕγιᾳ ἀντίδρασιν κατὰ τὴν ὥραν τῆς παραστάσεως, τοῦθ' ὅπερ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐπανάληψως αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ποικιλοτρόπως ἐξεδήλωσε τὴν ἀγανάκτησίν του διὰ τὸ ὀλίσημα τοῦτο, ὅπερ δὲν ἀποτελεῖ μόνον προσβολὴν ἐναντίον τῆς Θρησκείας, ἀλλ' ὡς ἐτονίσθη καὶ ὑπὸ πλείστων κριτικῶν, καὶ κακοποίησιν τῆς Τέχνης καὶ ἀρνήσιν παντὸς ὕγιους αἰσθητικοῦ κριτηρίου καὶ κανόνος. Διότι, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐσημειώσαμεν, ἡ ἀληθῆς Τέχνη δὲν ἀποτελεῖ ἀρνήσιν τῆς Θρησκείας, ἀλλὰ σπουδαιότατον στήριγμα αὐτῆς. Τὸ ἔσχατον θεμέλιον τῆς ἐν τῇ Τέχνῃ αἰσθητοποιουμένης καὶ ὕλοποιουμένης ἀξίας τοῦ Ὄρατου, ὡς καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν πνευματικῶν ἀξιῶν, εἶναι ὁ Θεός, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ παντοπερτέλειον κάλλος καὶ τὴν «ἀξίαν τῶν ἀξιῶν».

Τὸ πρόγραμμα τοῦ «Φεστιβάλ Ἀθηνῶν».

Τὰ ἐν τῇ προηγουμένη παρατηρήσει σημειούμενα παρέχουν ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ τις καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς καθ' ὅλον διοργανώσεως τοῦ «Φεστιβάλ

Ἀθηνῶν». Ὡς ἐτονίσθη ὑπὸ ἐγκρίτου ἑσπερινῆς ἐφημερίδος, ἡ παράστασις τῶν «Ὀρνίθων» ἀπέδειξε τὴν ἐπιπολαιότητα, μὲ τὴν ὁποίαν οργανώονται αἱ πανηγυρικά αὐτὰ καὶ ἐπίσημοι παραστάσεις. Τὸ γεγονός δέ, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Φεστιβάλ εἶχε παρακολουθήσει τὰς δοκιμὰς καὶ ἐνέκρινε τὸ ἀνέβασμα, δεικνύει, ὅτι αἱ εὐθύναι ἀνήκουν εἰς τοὺς ὀργανωτάς...».

Ἡ «Ἐκκλησία» πιστεύει, ὅτι τὸ «πλῆγμα», ὡς ἐπέστη τὸ «Φεστιβάλ Ἀθηνῶν», δὲν θὰ ἀποβῆ «θανάσιμον», ἀλλὰ θὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἀρμοδίους εἰς τὸ νὰ δεικνῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι μεγαλύτεραν προσοχὴν τόσο εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν παρουσιαζομένων ἔργων, ὅσον καὶ εἰς τὴν προετοιμασίαν αὐτῶν. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι τὸ «Φεστιβάλ Ἀθηνῶν» πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς πεμπτοσύνης τῆς μακροχρόνου πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους μας καὶ τῶν ἰδανικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ὅθεν κατὰ τὸν προγραμματισμὸν τοῦ «Φεστιβάλ» δὲν πρέπει νὰ γίνηται μονομερῆς στροφή τοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ πρέπει παραλλήλως νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ιδεώδη τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς παραδόσεως, ἡτις ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἐλπίδα σωτηρίας τῆς παραποιήσεως ἀνθρωπότητος.

Ἐπὶ τῇ 180ῇ ἐπετειῶ.

Εἶναι ἐξόχως εὐχάριστον τὸ γεγονός, ὅτι, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 180 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, ἀπασαι σχεδὸν αἱ ἐφημερίδες καὶ πλεῖστα περιοδικὰ ἐδημοσίευσαν συντόμους ἢ ἐκτενεῖς βιογραφίας αὐτοῦ καὶ ἐξῆραν τὴν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας μεγίστην συμβολὴν αὐτοῦ πρὸς πνευματικὴν ἀφύπνισιν τοῦ ὑποδοῦλου γένους διὰ τῆς ἱεραποστολικῆς ἐργασίας, πρὸς κατάπασιν τῶν ἐξιλαμισμῶν καὶ πρὸς ἀνέγερσιν πολλῶν ἑκατοντάδων σχολείων.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι κατανοεῖται ὁλονὲν καὶ περισσότερον ὁ ὅλος, τὸν ὁποῖον ἔπαιξεν ἡ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας πρὸς διαφύλαξιν καὶ ἀναζωπύρωσιν τοῦ πνευματικοῦ δυναμισμοῦ τοῦ Γένους μας. Πιστεύομεν δέ, ὅτι ἡ κατανόησις αὕτη θὰ ὀδηγήσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ εἰς τὴν—ἐν παντὶ καὶ πάντοτε—πλήρη ἔμπρακτον ἔκφρασιν τῆς ὀφειλομένης ἐδγνωμοσύνης πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν.

Νὰ σταλοῦν εἰδικοί.

Οἱ ἐπισκέπται τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου μετὰ λύπης βλέπουσιν, ὅτι αἱ παλαιαὶ τοιχογραφίαι τοῦ ἐν αὐτῷ ναοῦ φθείρονται ὁλονὲν καὶ περισσότερον καὶ τελίον νὰ ἐξαφανισθοῦν. Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς τοιχογραφίας τῆς Παλαιᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Λαύρας.

Αἱ πρὸς διάσωσιν αὐτῶν φιλότιμοι προσπάθειαι τοῦ κατὰ πάντα ἐκλεκτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεωργίου καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἡγουμένων καὶ τῶν μοναχῶν τῶν ἱστορικῶν τούτων Μονῶν δὲν θὰ τελεσφορήσουν, ἐὰν δὲν ἐν-

σχύσῃ τὴν προσπάθειάν των ἡ ἀρμοδία κρατικὴ ὑπηρεσία. Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ σταλοῦν τάχιστα εἰδικοί διὰ τὴν στερέωσιν καὶ ἀνάδειξιν τῶν τοιχογραφῶν τούτων. Ὅ,τι ἐγένετο εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Καισαριανῆς Ἀττικῆς, πρέπει νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὰς Μονὰς ταύτας, ὡς καὶ εἰς πλεῖστας ἄλλας μονὰς καὶ ναοὺς τῆς πατρίδος μας.

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν πρέπει νὰ ὑπομνησθῆ, ὅτι ἔχομεν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ διασώσωμεν καὶ νὰ ἀξιολογήσωμεν τοιοῦτους πνευματικὸς θησαυροὺς, οἵτινες δὲν παρέχουν μόνον ἀφορμὰς πρὸς τόνωσιν τοῦ ἐθνικοθησκευτικοῦ μας φρονήματος, ἀλλὰ καὶ ἀποτελοῦν ἔξοχα μορφωτικὰ ἀγαθὰ, διὰ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβοηθῆται τὸ παρὰ τῇ νεολαίᾳ μορφωτικὸν ἔργον.

Ὁ Μεσαίων.

Ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπικρατοῦσα ἄποψις περὶ Μεσαίωνος ἐπανελήφθη ἐσχάτως ἐν χρονογραφίᾳ ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος. Ἐργράφη δηλαδὴ ἐν αὐτῷ, ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα «ἡ θρησκευτικὴ δραστηριότης εἶχεν ἀπορροφήσει ὅλες τὶς ἄλλες. Τίς εἶχεν ἀπορροφήσει, τίς εἶχε κάμει ν' ἀτροφήσουν. Ἡ Φιλοσοφία καὶ ἡ Ἐπιστήμη φθοζωοῦσαν».

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἀντιτίθεται εἰς τὰ δεδομένα τῆς σημερινῆς ἱστορικῆς ἐρεῦνης, δι' ἧς ἀπεδείχθη ἡλίον φαινότερον, ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα οὐ μόνον ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἀνατολῇ πᾶσαι αἱ πτυχαὶ καὶ ἐκφάνσεις τοῦ πολιτισμοῦ, καταναζόμεναι ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς Θρησκείας, ἐγνώρισαν λαμπρὰν ἔκθρησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐδρῶπι, ἥτις διήνευ ἀπὸ πολιτιστικῆς ἀπόψεως τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν, ἡ Θρησκεία δὲν ἐξωβέλισε ἢ ἐμάρανε τὰς λοιπὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐξεκόλαφεν αὐτάς καὶ ὑπεβοήθησε τὴν ἀνάπτυξίν των.

Συνελόντι εἰπεῖν, ἡ ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ ἀποδεικνύει σήμερον, ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Θρησκείας συνανεπτύσσοντο ἀρμονικῶς πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ, οἷον ἡ θεολογικὴ καὶ μεταφυσικὴ σκέψις, ἡ ἐπιστήμη, ἡ ποίησις, ἡ μουσικὴ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ὁ κοινωνικὸς βίος, ἡ πολιτειακὴ ζωὴ, ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς καὶ ὕλικὸς πολιτισμὸς. Ἐπὶ πλεόν ὁ Μεσαίων μᾶς ἔδειξε καὶ τὴν ὀρθὴν ἱεραρχικὴν διαβάθμισιν καὶ κλίμακα τῶν ἀξιῶν, ἥτις, κατὰ τὴν ὥραιαν ἔκφρασιν ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου ἔμμου, ἐπιδιώκει «τὸ χεῖρον καθυποτάξαι τῷ κρείττονι καὶ τὴν σάρκα δουλώσαι τῷ πνεύματι».

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ζωή».

Μεθ' ὅλων ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἐλάβομεν τὰ πρῶτα φύλλα τῆς ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου ἐκδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικὴ Ζωή», ἥτις εἶναι ἡ εἰς τὸ ἴδιον σχῆμα ἐπανέκδοσις τοῦ πρὸ τριετίας διακόφαντος τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Βήματος». Σκοπὸς τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶναι νὰ βοηθήσῃ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κύπρου «νὰ κατανοήσουν πληρέστερον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ... καὶ νὰ τοὺς καταστήσῃ ζωντανὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἀποστολική Διακονία. Τὴν 18ην Αὐγούστου ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας περιόδου τῶν μαθημάτων τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, οἰκουροῦντα, ἐξεπροσώπησεν ὁ Θεοφίλ. Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος, ὅστις καὶ ἐτέλεσε τὸν ἐπὶ τῇ περιστάσει Ἀγιασμόν, μεθ' ὃν διημήνευσε πρὸς τὰ μέλη τοῦ Φροντιστηρίου τὰς εὐχὰς τῆς Α. Μακαριότητος καὶ ἀπηύθυνε καταλλήλως πρὸς αὐτοὺς παραινήσεις καὶ συστάσεις. Ἀκολουθῶς ὠμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Φροντιστηρίου πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Στέφ. Ματακούλιας καὶ εἰς ἕκ τῶν μελῶν τοῦ Φροντιστηρίου, ἐπεσφράγισε δὲ ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀπ. Διακονίας Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, ὅστις ἐτόνισε τὸ κρίσιμον τῶν καιρῶν καὶ τὴν ἀνάγκην συντόνου ἐργασίας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκτάκτως σοβαρῶν πνευματικῶν αἰτημάτων τῆς ἐποχῆς μας.

Τοῦ Φροντιστηρίου μετέχουσι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην Κληρικοί τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὴν τελετὴν παρήσαν, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ὁ Ἠγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἀθαν. Κοντογιάννης μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος αὐτῆς, καὶ Καθηγηταὶ τοῦ Φροντιστηρίου.

Ἐξεδόθη καὶ ἐτέθη ἤδη εἰς κυκλοφορίαν ὁ 20ὸς τόμος τῆς σειρᾶς τῆς «Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησ. Συγγραφέων», περιέχων τὰ σφωζόμενα ἔργα τοῦ Εὐσεβίου (μέρος Β').

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητον ἐπεσκέφθη κατ' ἐπανάληψιν ἐν Ἐκάλῃ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος, ὃν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀντεπεσκέφθη εἰς τὸ ἐν Κηφισίᾳ Ξενοδοχεῖον «Πεντελικόν».

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη ἐπίσης Συνοδικούς Ἀρχιερεῖς, πολλοὺς τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων, Καθηγητὰς Πανεπιστημίου, διαφόρους ἐπίσημους καὶ πολλοὺς ἀντιπροσώπους Ἐκκλησιῶν, ἕκ τῶν μετασχόντων τοῦ Συνεδρίου τῆς Ρόδου.

Ἐξ ἄλλου ἡ Α. Μακαριότης ἔσχεν ἐπανελημμένας συνεργασίας μετὰ τῶν βοηθῶν αὐτοῦ Ἐπισκόπων, τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου, τοῦ Πανοσ. Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλων διευθυντῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ὡσαύτως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προέστη συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ ἑτέρας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Τῆ 10ῃ Σεπτεμβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸ παρά τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης «Πνευματικὸν Φροντιστήριον». Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν χάριν του διὰ τὴν εὐρυθμὴν λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ ἀπηύθυνε πατρικὰς εὐχὰς καὶ νοουθεσίας πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους τροφίμους αὐτοῦ, παρηκολούθησε τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑφηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεταὶ θερμότατα, ὅπως ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ζωὴ» προοδεύῃ συνεχῶς, ἵνα συμβάλλῃ εἰς τὴν διαρκῆ ἀναζωπύρωσιν τοῦ χριστιανικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς μεγαλονήσου Κύπρου. Μετὰ τὴν θύελλαν τοῦ ἐνδόξου ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ τὴν συστηματικωτέραν ἱεραποστολικὴν καὶ ἐποικοδομητικὴν ἐργασίαν πρὸς χριστιανικὴν διαφώτισιν καὶ οἰκοδομίαν τῶν Κυπρίων.

Εὐαγγέλου Θεοδώρου διδασκόμενον ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ μᾶθημα τῆς «Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας».

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Αὐγούστον, ἐν Κυριακαῖς καὶ ἑορταῖς, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς ἱεροὺς ναοὺς τοῦ Πειραιῶς.

Τῆ 4ῃ παρέστη εἰς σύσκεψιν, γενομένην εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς, ὑπὸ τῆς ἐν Πειραιεῖ «Φιλολογικῆς Στέγης», διὰ τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἀνέπτυξεν εἰς τὴν σύσκεψιν τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου σκέψεις τῆς Α. Μακαριότητος, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου.

Τῆ 24ῃ μετέσχε συσκέψεως εἰς τὸ Δημαρχεῖον Πειραιῶς, διὰ τὸν ἑορτασμόν τῆς ἐπετείου τῆς νίκης εἰς τὸν Γράμμον.

Τῆ 29ῃ ἔχειροτόνησεν εἰς Διάκονον, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ρέντη, τὸν Κων/νον Κόντον, κατ' ἐντολὴν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, παρακληθέντος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰωαννουπόλεως κ. Νικοδήμου.

Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ παρηκολούθησεν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς διάλεξιν τοῦ Δημάρχου Πειραιῶς κ. Π. Ντεντιδάκη, ἐπὶ τῇ ἐπετείᾳ τῆς νίκης εἰς τὸν Γράμμον καὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἐφέδρου Πολεμιστοῦ.

Τῆ 30ῃ ἔχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον τὸν ἀνωτέρω Κων. Κόντον, εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Καραβᾶ Πειραιῶς.

Τῆ ἰδίᾳ ἐτέλεσε Δοξολογίαν εἰς τὸν Ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐν Πειραιεῖ, παρουσίᾳ τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Γ. Ἀνδριανοπούλου ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Ἐφέδρου Πολεμιστοῦ καὶ τῇ νίκῃ ἐπὶ τοῦ Γράμμου, καὶ ἀκολουθῶς παρέστη εἰς τὴν κατάθεσιν στεφάνων εἰς τὸ Μνημεῖον τῶν Ἡρώων ἐν Πειραιεῖ.

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Αὐγούστον ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Τῆ 3ῃ Αὐγούστου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Τῆ 8ῃ Αὐγούστου προέστη, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τῆς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῶν μελῶν τῆς Παναρκαδικῆς Ὀμοσπονδίας τῆς Ἀμερικῆς.

Τῆ 10ῃ Αὐγούστου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Πρεσβευτοῦ τῶν Η.Π.Α. δοθὲν δείπνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Παναρκαδικῆς Ὀμοσπονδίας Ἀμερικῆς.

Τῆ 11ῃ Αὐγούστου ἐκπροσώπων τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, προέστη ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Δημητρίου Μπαλάνου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ.

Τῆ 15ῃ Αὐγούστου ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, μετέβη εἰς Τήνον, ἔνθα ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Τῆ 18ῃ Αὐγούστου ἐτέλεσεν ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τὸν Ἀγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῆς ἐβδόμης σειρᾶς τοῦ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πεντέλης Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως.

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστον ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον εἰς διαφόρους Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τῆ 1ῃ Αὐγούστου παρουσία τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β.Υ. τοῦ Διαδόχου ὤρκεισεν ἐν τῇ Στρατ. Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων τοὺς ἐξελεθόντας ἐκ τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς Ἀνθυπολοχαγούς.

— Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ, παρουσία τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κων/νου Καραμανλῆ καὶ μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐτέλεσε τὸν Ἅγιασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τῶν νέων λαϊκῶν λουτρῶν Βουλαιαγμένης.

— Τῆ 3ῃ Αὐγούστου προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλ. Ὁρφανοτροφείου Βουλαιαγμένης.

— Τῆ 10ῃ Αὐγούστου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου.

— Τῆ 19ῃ τοῦ ἰδίου μηνός, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, μεταβὰς εἰς Ρόδον, προσεφώνησε κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐναρξιν τὰ συνελθόντα ἐκεῖ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

— Τῆ 30ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου, λειτουργήσας ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ, προέστη ἀκολουθίας τῆς γενομένης Δοξολογίας ἐπὶ τῇ δεκαετηρίδι τῆς λυτρώσεως τοῦ ἔθνους ἐκ τῆς ἀπειλῆς τῶν συμμοριτῶν.

— Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, παρέστη εἰς δεξιῶσιν δοθείσαν ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτοῦ τῆς Μ. Βρετανίας πρὸς τιμὴν τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων κληρικῶν, προερχομένων ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας.

Ἱ. Μητρόπολις Ἐδέσσης καὶ Πέλλης.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης τὸ κάτωθι ἔγγραφο, ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων Χιλιαστῶν:

Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὰ ἀκόλουθα:

Ἀπὸ ἐτῶν τόσον ἡ Ἐκκλησία ὅσον καὶ τὸ Κράτος διεξάγουσιν ἐντονὸν ἀγῶνα, ἵνα περιστείλωσι τὸν διαρκῶς ἐπεκτεινόμενον προσηλυτισμὸν ὀρθοδόξων ἐλλήνων. Ὁ ἀγῶν αὐτὸς διεξάγεται ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μὲν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς πνευματικῶν μέσων, ἀπὸ δὲ τῆς πλευρᾶς τοῦ Κράτους διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ρητῶν συνταγματικῶν ἐπιταγῶν καὶ διατάξεων ἰσχυρῶν νόμων. Τὴν τοιαύτην παρέμβασιν τῆς Κρατικῆς ἐξουσίας κατέστησεν ἀπαραίτητον ἡ διαφορά τῶν χρησιμοποιουμένων μεθόδων καὶ ἡ ἀνισότης τῶν χρησιμοποιουμένων ὑλικῶν μέσων μεταξὺ τῆς «ἐπικρατοῦσης» ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν διαφόρων ξένων δογματῶν καὶ αἱρέσεων. Διότι δυστυχῶς οἱ ἐπιδιδόμενοι εἰς προσηλυτισμὸν δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὸν διὰ τῆς διδασκαλίας προσεταιρισμὸν ὁπαδῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν διὰ μέσων ἀπατηλῶν καὶ τῆς χορηγήσεως ἢ ὑποσχέσεως πρὸς χορηγήσιν οἰκονομικῶν παροχῶν διεϊσδυσιν εἰς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἐπὶ σκοπῷ μεταβολῆς ταύτης. Ἄν προσεπάθουν διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ μέσων θεμιτῶν νὰ προσελκύσωσιν ὁπαδοὺς, οὐδόλως θὰ συνέτρεχε περίπτωσις ἐφαρμογῆς κατ' αὐτῶν νόμων τοῦ Κράτους. Θὰ ἀντιμετωπίζοντο κάλλιστα διὰ τῶν ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁμως οὐδεμία ὑπάρχει σχέση μετὰ τῆς διδασκαλίας, τῆς νομίμου δηλαδὴ διαδόσεως τῶν δοξασιῶν ἐκάστης θρησκείας, καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἤτοι διὰ μέσων ἀπατηλῶν, ἀθεμίτων καὶ παρανόμων διεισδύσεως εἰς τὴν Χριστιανικὴν συνείδησιν τῶν ὀρθοδόξων ἐλλήνων Χριστιανῶν.

Τὴν ἐλευθερίαν βεβαίως τῆς Λατρείας ἐκάστης Θρησκείας, καθὼς καὶ τὴν ἀνεξιθρησκείαν, θεσπίζει τὸ Σύνταγμα ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ προσηλυτισμοῦ. Διότι δὲ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ μέσα ἀθέμιτα καὶ ἀπατηλὰ πρὸς προσεταιρισμὸν ὁπαδῶν ἀρνεῖται νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ οἰκονομικῶν πόρων στερεῖται, εἶναι ἐπιτακτικὴ καὶ ἀπαραίτητος ἡ παρέμβασις τοῦ Κράτους πρὸς προστασίαν αὐτῆς καὶ κατοχύρωσιν τῆς πολυτίμου Ἐθνικῆς ἐνότητος, ἥτις πλήττεται καίρως διὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ. Αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς τὸ δόγμα τῆς ἀνεξιθρησκείας ἐπιβάλλει τὴν δίωξιν τοῦ προσηλυτισμοῦ, λαμβανομένης ὑπ' ὅσιν τῆς ἀνισότητος τῶν χρησιμοποιουμένων μέσων μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων δογματῶν, πλανῶν καὶ αἱρέσεων. Τὰς ὁλε-

θρίας συνεπειᾶς τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐγκαίρως διείδε τὸ Ἀνώτατον Ἑλληνικὸν δικαστήριον, ὁ Ἄρειος Πάγος, ὅστις, διὰ σειράς ἀποφάσεων αὐτοῦ, ἤχθη εἰς τοιοῦτον σημεῖον αὐστηρότητος, ὥστε κατέταξε μεταξὺ τῶν ἐνδεικτικῶς ἀναφερομένων μέσων, δι' ὧν πραγματοποιεῖται ὁ προσηλυτισμὸς, καὶ τὴν ἀπλήν, ἀκόμη καὶ πρὸς κληρικῶν, ἀποστολὴν ἐντύπων ταχυδρομικῶς. Δεῖγμα τρανὸν τῆς αὐστηρότητος μεθ' ἧς τὸ Ἑλληνικὸν Ἀκυρωτικὸν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν κολασμὸν τῶν πράξεων τοῦ προσηλυτισμοῦ. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ λαμβανομένης ὑπ' ὅσιν τῆς διαπλαστικῆς τοῦ δικαίου σημασίας τῶν ἀποφάσεων τοῦ Α.Π., θὰ ἐδικαιοῦτο πᾶς τις νὰ ἀξιῶσῃ ἀπὸ τὰ κατώτερα τούτου Δικαστήρια, ἂν μὴ τι ἄλλο, τοῦλάχιστον τὴν συμμόρφωσιν αὐτῶν πρὸς τὸ πνεῦμα αὐστηρότητος τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων. Εἰς μάτην ὅμως. Τὸ Πλημμελιοδικεῖον Ἐδέσσης, ὑπὸ ὠρισμένην σύνθεσιν, οὐχὶ μόνον ἀρνεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πανθομολογουμένην αὐστηρότητα τοῦ Α.Π., ἀλλ' ἀρνεῖται νὰ κολάσῃ πράξεις προσηλυτισμοῦ τελεσθείσας διὰ μέσων κατονομαζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου, τούτεστι δι' ἀπάτης, πειθοῦς, ἢ φορτικότητος. Καὶ συγκεκριμένως. Τὸ Τριμελὲς Πλημμελιοδικεῖον Ἐδέσσης προεδρευόμενον ἀπὸ τὸν Πρωτοδίκην Ἀθανάσιον Παπαϊωάννου με' ἐκ δεξιῶν δικαστὴν τὸν Κωνσταντῖνον Γιαννῖνον ἀπήλλαξε πάσης κατηγορίας δύο κατοίκους Μαρίνης, χιλιαστὰς, καίτοι ἀπεδείχθη περιτράνωσ ὅτι διένειμαν φυλλάδια ἀντὶ εὐτελοῦς τιμητῶσ καὶ διὰ τρόπου ἀπατηλοῦ, διαβεβαίουντες ὅτι «ταῦτα εἶναι χριστιανικά».

Ἡ ὑπόθεσις ἐξεδικάσθη τὴν 20ῃν Ἰουνίου τοῦ 1957 με' κατηγορουμένους δύο ἄτομα ἐκ τῆς κοινότητος Μαρίνης, ἄτινα διενήργουν προσηλυτισμὸν ἐν Σκύδρᾳ. Ἀποδόσαντες τὴν ἀπόφασιν ταύτην εἰς πλάνην ἀπηυθύνθημεν δι' ἔγγραφο ἡμῶν, ἐπισυναπτομένου ἐν ἀντιγράφῳ, πρὸς τοὺς κ. κ. Προέδρους καὶ Εἰσαγγελεῖς Πρωτοδικῶν Ἐδέσσης καὶ Βερροίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπ' ἀριθμ. 309/57 ἀποφάσεως τοῦ Α.Π. δι' ἧς μετ' αὐστηρότητος κολαζομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ ἔθεωρήθη ὡς τρόπος τελέσεως τοῦ ἀδικήματος καὶ ἡ ἀπλή ἀκόμη ἀποστολὴ ἐντύπου, συστήσαντες εἰς αὐτοὺς ὅπως ἐμβαθύνωσιν εἰς τὰ αἴτια καὶ συνεπειᾶς τοῦ προσηλυτισμοῦ.

Καὶ ὁμως παρὰ ταῦτα τὴν 10ῃν Ἰουνίου ἐ.ε. ἤχθη πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελιοδικείου Ἐδέσσης προεδρευομένου ὡσαύτως ἀπὸ τὸν ἴδιον Πρωτοδίκην κ. Ἀθανάσιον Παπαϊωάννου με' ἐκ δεξιῶν δικαστῆν τὸν ἴδιον κ. Κωνσταντῖνον Γιαννῖνον ὑπόθεσις με' κατηγορουμένην γυναῖκα, ἀπόφοιτον τοῦ Παρθενωγαγείου, ἐπιδιδουμένην κατὰ σύστημα εἰς τὸν προσηλυτισμὸν ὀρθοδόξων ἐν τῇ πόλει τῆς Ἐδέσσης, καὶ ἐνῶ ἀπεδείχθη πλήρως ἀπὸ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων τόσον ἡ φορτικότης μεθ' ἧς ἀντὶ εὐτελοῦς τιμήματος διένειμεν ἡ κατηγορουμένη Μαρία Κοντέλη, κάτοικος Πολυκάρπης, τὰ ἐντυπα, ὅσον καὶ ἡ ἀπάτη ἥτις ἐλάμβανε χώραν διὰ τῆς παρεχομένης διαβεβαίωσεως ὅτι ταῦτα εἶναι χριστιανικά, ἀπηλλάγη καὶ αὐτὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 355 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου. Εἰς τὸ σκεπτικὸν τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτεται, ἀναφέρεται ὅτι δέον ὅπως ἀπαλλαγῇ ἡ κατηγορουμένη τῆς ἐνοχῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν διένειμε τὰ φυλλάδια με' φορτικότητα καὶ ἐνῶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναγράφεται κατάθεσις τῆς Γεωργίας Γιουματζίδου εἰς ἣν ἀναφέρεται ὅτι ἠναγκάσθη νὰ πάρῃ τὰ ἐντυπα «γὰρ νὰ τὴν ξεφορτωθῇ». Δεῖγμα τρανὸν τοῦ μεγέθους τῆς χρησιμοποιηθείσης φορτικότητος. Ἐπίσης τὸ Δικαστήριον, κατὰ πλειοψηφίαν, δὲν ἐδέχθη ἐπὶ τῇ διανομῇ τῶν φυλλαδίων ἐγγίνετο καὶ δι' ἀπάτης, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Εὐαγγελία σύζυγος Γεωργίου Χαραλαμπίδου, ὡς τοῦτο εἶναι κατακεχωρημένον ἐν τοῖς ἰδίοις πρακτικοῖς, ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐδέχθη νὰ παραλάβῃ τὰ ἐντυπα κατ' ἀκολουθίαν παρασχεθείσης πρὸς ταύτην διαβεβαίωσεως ὑπὸ τῆς κατηγορουμένης ὅτι ταῦτα εἶναι χριστιανικά βγαλμένα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἡμεῖς ἀπεβλέπαμεν εἰς ὀλιγοήμερον ἔστω φυλάκισιν ταύτης, ἣν ὁμως θὰ ἐπηκολούθη Ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις. Καὶ πάντα ταῦτα παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὁ κ. Προέδριον εἶχε λάβει γνῶσιν τοῦ αὐστηροῦ περιεχομένου Α.Π. 55 π.ε. καὶ 56 π.ε. ἀποφάσεων (Ποινικὰ χρονικά Η σελ. 273 καὶ 274).

Καλῶς γνωρίζομεν ὅτι ὁ ποινικὸς δικαστὴς δικάζει κατ' ἐλευθερίαν κρίσιν, πάντοτε ὁμως ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ νό-

μου καὶ ἐν ἐκτιμήσει τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὕλικου καὶ ὄχι παραβαίνων τὸν Νόμον καὶ περιφρονῶν τὰς ἀποφάσεις τοῦ Α.Π. Καὶ ἐπιμένονεν «παραβαίνων τὸν νόμον», διότι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὑπῆρχε τὸ ἀπαιτούμενον ἀποδεικτικὸν ὕλικόν, ὡς προαναφέρθη, διὰ νὰ θεμελιωθῇ καταδίκη τῶν κατηγορουμένων.

Πρὶν ἢ ἀποταθῶμεν ὑμῖν, ἐθεωρήσαμεν ὀρθὸν νὰ συστήσωμεν διὰ τοῦ προμνησθέντος ἐγγράφου μας τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου δίχως νὰ ζητήσωμεν προνομιακὴν τινα μεταχείρισιν ὑπὲρ τῆς «ἐπικρατοῦσης Ὁρθοκείας», τῆς Ὁρθοκείας ἐκείνης, ἣτις διέσωσε τὸ «Ἔθνος καὶ ἐγγυάται τὴν ἐνότητά αὐτοῦ. Δυστυχῶς ὁμως μᾶς τὴν ἠρνήθησαν, ἀρνηθέντες συγχρόνως νὰ ἐφαρμόσουν τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους τὸ Κράτος ἐθέσπισε διὰ τὴν προστασίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ὁρθοκείας.

Διὰ τοιούτων ὁμως ἀποφάσεων ἀληθῶς ἐπικρατοῦσαι καὶ ἐπίσημοι τοῦ Κράτους Ὁρθοκείαι θὰ καταστῶσιν αἱ διάφοροι ἀνθελληνικαὶ πλάναι καὶ αἰρέσεις, αἰτίνες τὰ πάντα ὑπόχονται καὶ τὰ πάντα παρέχουν προκειμένου νὰ προσηλυτίζουσιν ὀρθοδόξους Ἕλληνας, χωρὶς ἐν ταύτῳ νὰ στερηθῶσι καὶ τῆς ὄντως προνομιακῆς προστασίας τῶν κατωτέρων ἑλληνικῶν δικαστηρίων.

Ὡς Ποιμενάρχης παραμεθορίου καὶ ἐμπεριστάτου ἐπαρχίας ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα, ὅπως προβῇ εἰς ἀναλόγους συστάσεις ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

† Ὁ Ἑδέσσης καὶ Πέλλης Διοῦσιος

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐξέλεξε τὸν προϊστάμενον τοῦ Καθεδρικοῦ ναοῦ Σμολένσκ ἱερομόναχον Ἰννοκέντιον Σόκαλ ἐπίσκοπον Σμολένσκ καὶ Ντορογκπούης, τὸν προϊστάμενον τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκη ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἀρχιμανδρίτην Δοσίθεον ἐπίσκοπον Νέας Ὑόρκης καὶ ἀναπληρωτὴν τοῦ Ἐξάρχου καὶ τὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας ἀρχιμανδρίτην Λεωνίδα ἐπίσκοπον Κούρσκ καὶ Μπιελγκορόντ.

Ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας παρὰ τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀντιοχείας διαθέτει εἰς τὴν Δαμασκὸν τριώροφον κτίριον, εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνεγερθῆ νὰ εὐδοκίμησιν ἐπὶ ὄνοματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ ἐγένοντο τὴν 22 Φεβρουαρίου 1959 ὑπὸ τῷ ἀντιπροσώπῳ τοῦ Πατριάρχου Μόσχας ἐπισκόπου Ἰωάννου. Ὁ ναὸς οὗτός ἐστίν ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος ναὸς εἰς τὸν νέον πολυτελεῖ συνοικισμόν τῆς Δαμασκού. Τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἡ λειτουργία τελεῖται εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν χάριν τῶν ὀρθοδόξων Ἀράβων τοῦ ἐν λόγῳ συνοικισμοῦ. Τὴν 8ην Μαρτίου ἐ.ε. παρηκολούθησε τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος, τὸν ὁποῖον προσεφώνησε μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ὁ Ρώσος Ἐπίσκοπος Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ἐξήγε τὴν ἱστορικὴν φιλίαν καὶ ἀγάπην, ἣτις ἀνάκαθεν συνδέει τὰς δύο Ἐκκλησίας, Ἀντιοχείας καὶ Ρωσίας. «Ἡ φιλία καὶ ἡ ἀγάπη, ἐτόνισεν, εἶναι αἰσθηματά, ἀτινα πάντοτε τείνουσιν νὰ καταστοῦν ἐπι ισχυρότερα καὶ θερμότερα. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι αἱ ἡμέραι τῆς ὑμετέρας Πατριαρχείας θὰ στολισθοῦν διὰ νέας ἀνυψώσεως τῆς ἀγάπης αὐτῆς καὶ διὰ νέας συσφίξεως τῆς φιλίας μας». Μετὰ ταῦτα ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης ἐπέδωκεν ἐν ὄνοματι τοῦ Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιον τὸ παράσημον τοῦ Ἁγ. Βλαδιμήρου.

Τὴν 11ην Ἀπριλίου 1959 ἀπεβίωσεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βίλνας καὶ Λιθουανίας Ἀλέξιος, ὁ ὁποῖος διετέλεσεν ἀπὸ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου μέχρι τοῦ 1948 προϊστάμενος τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ρωσικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νέβσκι, ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ρωσίαν, ἐκλεγείς τὸ 1950 ἐπίσκοπος τοῦ Πριάσεβ τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τὸ 1955 μεταθεθεὶς εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βίλνας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Παντελεήμων, διατελέσας Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν Ἀφρικὴν, Ἀργεντινὴν καὶ Καναδᾶν, ἀπηλυθύνθη διὰ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἐξάρχου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτου Βόριδος πρὸς τὸν Πατριάρχην Μόσχας Ἀλέξιον μετὰ τὴν παράκλησιν, ὅπως γίνῃ δεκτὸς εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητροπόλεως τοῦ Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ αἴτησις του ἐγένετο δεκτή,

παραμείναντος ἀνοικτοῦ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτὸν μίᾱς ἐπισκοπῆς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ρωσικοῦ Ἐξάρχου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 8 μέχρι τῆς 16 Αὐγούστου ἐ.ε. παρέμεινεν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ, ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως κ. Νήφωνος, Ἐπιφανείας κ. Ἰγνατίου καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος κ. Παύλου, τοῦ ἐπισκόπου Σεργιουπόλεως κ. Βασιλείου καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Γεωργίου. Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς συνοδείας του τὰς μεσαιωνικὰς Σερβικὰς μονὰς Ζίτσαν, Στουντενίτσαν καὶ Λιουμποστίνιαν καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα καὶ ναοὺς.

Τὴν 14ην Αὐγούστου ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Τίτο εἰς τὸ Μπριόδι.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὰς Ἀθήνας ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας προέβη εἰς δηλώσεις, εἰπὼν ὅτι τὰ ἱδρύματα τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀναπτύσσονται ἀπροσκόπτως καὶ ὅτι εἰς αὐτὰ καλλιιεργεῖται ἡ εὐσέβεια, ἡ πίστις καὶ ἡ διαφύλαξις τῆς παραδόσεως. Ὁμιλῶν περὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, οὗτος εἶπε τὰ ἑξῆς: «Αἱ σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας μετὰ τὴν Σερβικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν χρονολογοῦνται ἀπὸ πολλοῦ. Τώρα αἱ σχέσεις αὐταὶ θὰ εἶναι στενωτέραι καὶ ισχυρότεραι».

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Καμπριτζ ἐδημοσίευσεν προσφάτως μελέτην τοῦ ἱησοῦτου ἱερομονάχου πατρὸς Ζίλλ, καθηγητοῦ εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ ἱστοιτοῦτον ἀνατολικῶν μελετῶν, ἐπὶ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου (1439). Ὁ «Ῥωμαῖος Παρατηρητής» σημειοῖ περὶ τῆς μελέτης ταύτης, ὅτι «εἶναι ἡ μόνη τελεία(;) ἐξιστόρησις τῆς οἰκουμενικῆς(;) αὐτῆς συνόδου ἐξ ὧν ὑπάρχουν μέχρι σήμερον εἰς οἰανδήποτε γλῶσσαν».

—Ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' διώρισε διοικητὴν τῆς «ποντιφικῆς ἀστυνομίας» τὸν συνταγματάρχην Φραντσέσκο Σαβέριο Μπερνάντο.

—Εἰς Ῥωμαιοκαθολικὴν μονὴν συνῆλθε διεθνὲς συνέδριον μετὰ σκοπὸν τὴν μετέλην τῆς σκέψεως τοῦ ἁγ. Ἀνσέλμου. Τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου μετέσχον θεολόγοι, φιλόσοφοι καὶ ἱστορικοί, προερχόμενοι ἐκ 14 κρατῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς

Ἡ Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου εὐεργέτου αὐτῆς Δημητρίου Στίνη, προκηρύσσει διαγωνισμόν διὰ τὴν πρόσληψιν ἐνὸς οἰκοτρόφου, καταγομένου ἐκ γονέων γνησίας καταγωγῆς Ἀθηναϊκῆς, ἐν ἑλλείψει δὲ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς.

Οἱ ὑποψήφιοι δεόν νὰ κέκτηνται ἀπολυτήριον Δημοτικοῦ Σχολείου.

Ὑποβολὴ αἰτήσεων μέχρι καὶ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1959.

Πληροφορίαι καθ' ἐκάστην ἀπὸ 8 π.μ. — 2 μ.μ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Σχολῆς (Βασίλ. Σοφίας 24).

Ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Φανερωμένης Καλλιθέας Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων.

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 47 καὶ 63 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Διακόνου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Πυλαίας, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς Διακονικῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 14ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων.

Ἱερά Μητρόπολις Σάμου—Ἱκαρίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν Συνοικισμῶν Μονοκαμπίου—Πλωμαρίου Μηλιωποῦ καὶ Νείων τῆς νήσου Ἱκαρίας, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῇ 13ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εἰρηναῖος.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν Συνοικισμῶν Μονοκαμπίου—Πλωμαρίου Μηλιωποῦ καὶ Νείων τῆς νήσου Ἱκαρίας, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εἰρηναῖος.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν Συνοικισμῶν Βρακάδων—Κουινιάδων καὶ Προϊσπέρας τῆς Νήσου Ἱκαρίας, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» υποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εἰρηναῖος.

Ἱερά Μητρόπολις Φλωρίνης, Ἀλωπίνης καὶ Ἐορδαίας

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 ἐδαφ. 3, 47 ἐδαφ. 2 παράγραφος γ' καὶ δ' καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2.200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α.Ν. 807/1945 καὶ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἀρθροῦ 50 τῆς κώδικοποιηθείσης Ἑνοριακῆς Νομοθεσίας καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κατωθι κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, Ἑνορίας πόλεως Πτολεμαίδος. 2) Ἀγίου Νικολάου Ἑνορίας Ὀρμυτιέας—Ἐορδαίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω Ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1959.

(Τ.Σ.) † Ὁ Φλωρίνης—Ἀλωπτίας καὶ Ἐορδαίας Βασίλειος

Ἱερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 46 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ τὰς τούτω σχετικὰς διατάξεις, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ χειροτονηθῶσιν ὡς τακτικοὶ Ἐφημέριοι εἰς τινὰ τῶν Ἑνορίων τῶν Χωρίων, Ἀστρους, Βλαχοκερασιᾶς, Κουνουπιᾶς, Μαινάλου, Μελιγούς, Μεσορράχης, Μηλιάς, Περδικοβρύσεως, Νέας Χώρας, Πέρα Μελάνων, Σαπουνακείκων, καὶ Χούνης, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ εἰρημένου Νόμου ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν, προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψηφίους διὰ τὰς Ἑνορίας ταύτας.

Ἐν Τριπόλει τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός.

Ἱερά Μητρόπολις Ἐλευθερουπόλεως.

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Παλαιοχωρίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἀπ. Θωμά», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία», υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα Πιστοποιητικά.

Ἐν Ἐλευθερουπόλει τῇ 28ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως Αμβρόσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

*Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: Ἀγ. Χρυσοστόμου Λευκοχώρας, Ζωοδ. Πηγῆς Περδικοβρύσεως, Ἀγ. Γεωργίου Ἄετοφωλιάς καὶ Ἀγίας Μαρίνης Οἰχαλίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικά πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Καλάμαις τῇ 26ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος.

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ «Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ πιστοποιητικὰ των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Ἱερέων τῶν χηρευσουσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἁγίου Βασιλείου Καμαρινῆς. 2) Ἁγίου Δημητρίου Πλησιῶν (Κάμπου). 3) Ἁγίας Παρασκευῆς Κάμπου. 4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, Συνοικισμοῦ Παντοκράτορος.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 28ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός.

Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ὁξυνείας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/1940 Α. Ν. «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Ἀναγκ. Νόμων 536/45 καὶ 540/45 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Τρικκάλαις τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν Α. Ν. 536/45, 540/45 καὶ μεταγενεστέρων, ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ.

Ἐν Τρικκάλαις τῇ 29ῃ Αὐγούστου 1959.

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διοσύνιος.

Ἱερά Ἐπισκοπὴ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Δαμάστας, 2) Ἀστυρακίου, 3) Φοδέλε, 4) Καρρέ, 5) Γεραίου, 6) Λειβαδίου καὶ 7) Μαραθοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ, πρὸς κατάληψιν μιᾶς τῶν ὡς ἄνω θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Γίνονται δεκτοὶ νέοι μόνον ἐκ τῆς θεοσώστου ἡμῶν Ἐπαρχίας.

Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου 1959.

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Ἀθανάσιος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Κίτρους Βαζνίτζα, Σηνοπτικὴ ἐκθεσις πεπραγμένων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους ἐν τῇ πενταετίᾳ ἀπὸ 28/3/1954—28/3/1959. Ἐν Κατερίνῃ 1959. Σελ. 32.

Ἰωάννου Καμρίη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ προσφορὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Δύσιν καὶ ὁ λεγόμενος ἐξέλλητισμός τοῦ Χριστιανισμοῦ. (Βιβλιοκρισία). Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας», τόμος Α' (1959). Ἀθῆναι 1959. Σελ. 13.

Prof. D. Dr. Ernst Benz (Marburg), Die Bedeutung der griechisch-orthodoxen Kirche für das Abendland, (Sonderdruck aus der «Theologia» 1959). Athen 1959. Σελ. 27.

Ἰωάννου Ὁρ. Καλογήρου, Καθηγητοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἡ κίνησις «Una Sancta» κατὰ παλαιοκαθολικὴν θεώρησιν. Ἀθῆναι 1959. Σελ. 16.

Evangelos Theodorou, D. Th., Lecturer of the Theological School of the University of Athens, The church of Greece (Published by the Greek Arrangements Committee for the 1959 Meeting of the Central Committee of the World Council of the Churches, on the occasion of the Conferences in Rhodes and Athens), «Apostoliki Diakonia Publishing House», Athens 1959.

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Τὸ Μέγα Ἀξιωμα. Νεοελληνικὴ ἀπόδοσις Παναγιώτου Γ. Σάμου. Ἀθῆναι 1959. Σελ. 148.

Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, Ἔτος ΙΔ', τεύχος 2ον. Περιεχόμενα: Τῆς Διευθύνσεως, Τὸ Χρονικὸν τῆς ἐπιβολῆς νέας τάξεως πραγμάτων εἰς τὸ καθεστὼς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.— Βασιλείου, Μητροπ. πρ. Ἀθηνῶν, Ἡ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Σκύρου ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις κατὰ τὰ ἔτη 1837-1844.— Ἀναστ. Ἀντωνοπούλου, Εἶναι ὁ Χιλιασμός ὁρθοσκία καὶ δύναται νὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς Συνταγματικῆς προστασίας.— Τόσου Α. Γριτσοπούλου, Ἀρχιερεῖς ἐκ Δημητσάνης ΙΗ' αἰῶνος.— Ἐπίσημα Ἐγγράφα.— Νομοκανονικαὶ γνωμοδοτήσεις.— Ἐκκλησιαστικὴ Νομολογία.— Χρονικά.— Κριτικὸν καὶ Βιβλιογραφικὸν Δελτίον.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Τοὺς τιμῶμεν διὰ πνευθῶν ἐτησίων μνημοσύνας.

Χαιρετιστήριον λόγῳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ Συνεδρίου τῆς Ῥόδου.

Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου Εἰρηναίου, Κοινοτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ Ἐκκλησία.

Ἡ εἰς Ἑλλάδα ἀφίξις τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Θεοδοσίου.

Ἰωάννου Καμρίη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐκ τῆς Ἐκκλησιολογίας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (B).

Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Διεθνὲς Χριστιανοκοινωνικὸν Συνέδριον.

Βασιλείου Ἰωαννίδου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ ἐν Ῥόδῳ Συνέδριον τῆς Κ. Ε. τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν (19—28 Αὐγούστου 1959).

Θεοφ. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Περὶ Νεωκόρων (συνέχεια).

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχαΐας Παντελεήμονος, Οἱ θεραπευταὶ τῆς καλουμένης Χριστιανικῆς Ἐπιστήμης (συνέχεια).

II. Παβέλλα, Ἡ ἐκδρομὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς Ἱερέων.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.